

**Załącznik do Uchwały RM
Nr XLIX/998/2010**

Mikołów, sierpień 2010

Spis treści

WSTĘP	4
CZĘŚĆ I. CHARAKTERYSTYKA MIKOŁOWA	6
1. Zagospodarowanie przestrzenne	6
1.1. Historia miasta i granice stref ochrony konserwatorskiej	6
1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska.....	9
1.3. Własność gruntów i budynków.....	14
1.4. Infrastruktura techniczna	14
1.5. Infrastruktura społeczna i dostępność usług społecznych	18
1.6. Identyfikacja problemów przestrzennych.....	24
2. Charakterystyka sfery gospodarczej	25
2.1. Podstawowe branże gospodarki i główni pracodawcy	25
2.2. Identyfikacja problemów gospodarczych.....	26
3. Charakterystyka sfery społecznej.....	26
3.1. Struktura demograficzna.....	26
3.2. Grupy społeczne wymagające wsparcia w ramach programu rewitalizacji.....	29
3.3. Bezrobocie i bezpieczeństwo publiczne.....	31
3.3.1. Bezrobocie.....	31
3.3.2. Bezpieczeństwo publiczne.....	33
3.4. Struktura organizacji pozarządowych.....	35
3.5. Identyfikacja problemów społecznych.....	36
4. Analiza SWOT.....	37
CZĘŚĆ II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNEGO, SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU.	40
CZĘŚĆ III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	46
1. Okres programowania.....	46
2. Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów.....	46
3. Podział na zadania inwestycyjne i projekty.....	49
3.1. Zadania inwestycyjne.....	49
3.2. Charakterystyka projektów realizowanych w ramach programu rewitalizacji.....	51
CZĘŚĆ IV. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2010-2015	62
1. Podniesienie atrakcyjności gospodarczej miasta poprzez rewitalizację i rozbudowę infrastruktury technicznej w latach 2010-2015.....	62
2. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej, kulturowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym w latach 2010-2015.....	63
3. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Mikołowa w latach 2010-2015.....	64
4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta w latach 2010-2015.....	64
5. Podział zadań według etapu/czasu realizacji, rezultatu i źródeł finansowania.....	65

CZĘŚĆ V. WYTYCZNE W ZAKRESIE MIESZKALNICTWA.....	70
1. Charakterystyka sytuacji mieszkalnictwa w gminie Mikołów.....	70
CZĘŚĆ VI. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI.....	71
1. Źródła finansowania Programu Rewitalizacji dla Miasta Mikołów na lata 2010-2015.....	71
2. Koszt finansowania inwestycji planowanych w ramach LPR Miasta Mikołów.....	71
CZĘŚĆ VII. SYSTEM WDRAŻANIA	75
1. System wdrażania, monitorowania i oceny programu rewitalizacji.....	77
CZĘŚĆ VIII .SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	82
1. System monitorowania programu rewitalizacji.....	82
2. System okresowej aktualizacji.....	82
3. Sposoby oceny, ewaluacja programu rewitalizacji.....	82
4. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....	84
5. Program rewitalizacji a komunikacja społeczna.....	84
6. Public Relations programu rewitalizacji.....	84
SPIS TABEL.....	86
SPIS WYKRESÓW.....	86
PLAN.....	87

WSTĘP

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 jest ramowym planem realizacji inwestycji i zamierzeń kluczowych z punktu widzenia rozwoju miasta, jest także dokumentem stanowiącym podstawę ubiegania się o zewnętrzne środki z funduszy Unii Europejskiej oraz innych źródeł na zadania ujęte w tym programie.

Niniejszy Program stanowi kontynuację procesu rewitalizacji z lat poprzednich. W czerwcu 2004 roku, Rada Miasta Mikołowa uchwaliła Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2004-2005. Następnie w marcu 2005 został uchwalony Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2005-2013 w podokresach programowania: lata 2005-2006 oraz 2007-2013. W listopadzie 2007 roku został uchwalony przez Radę Miasta Mikołowa kolejny Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołowa na lata 2007-2013.

W związku z dynamicznym rozwojem miasta, wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej, w 2010 roku został opracowany najnowszy Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015.

Niektóre zadania ujęte w poprzednich Programach zostały wykonane, inne ze względu na przekrojowy i długofalowy charakter pozostają w sferze wdrażania do realizacji, bądź pozostają w planie na przyszłość. Ze względu na intensywny rozwój miasta i realizację wielu przedsięwzięć, zaistniała potrzeba wprowadzenia nowego programu. Jego podstawowym celem jest ukazanie aktualnej sytuacji w Gminie Mikołów i wizji rozwoju na przyszłość. Z racji tego, iż rewitalizacja jest procesem wieloletnim i nie można jej zawrzeć w jednym planie i dokumencie, podjęliśmy działania mające na celu nawiązanie do poprzednich Programów.

Rewitalizacja jest zintegrowanym, świadomie inicjowanym przez władze miasta procesem przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych częściach miasta, przyczyniającym się do poprawy jakości życia mieszkańców, ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych, a także przywrócenia ładu przestrzennego z uwzględnieniem zasad: spójności terytorialnej i ochrony środowiska naturalnego.

Lokalny Program Rewitalizacji Mikołowa jest, więc kompleksowym programem modernizacji i zabudowy przestrzeni publicznej, rewitalizacji zabytków na wybranych obszarach miasta, bezpośrednio powiązanych z jego rozwojem gospodarczym i społecznym, z zachowaniem zasad ochrony środowiska, co docelowo powoduje pozytywne oddziaływanie na otaczające społeczność lokalną środowisko naturalne i przyspieszenie procesu jego odnowy. Stanowi ona połączenie działań technicznych – wyburzeń, remontów, adaptacji, ulepszeń itp. – z programami ożywienia gospodarczego, ochrony środowiska i działaniami na rzecz rozwiązania problemów społecznych: bezrobocia, przestępczości, zaniku więzi społecznych, rodzinnych i ucieczką wykształconej młodzieży do lepiej rozwiniętych gospodarczo miast, regionów w kraju i zagranicą.

Bardzo istotne wydają się, więc efekty programu rewitalizacji w postaci wzmocnienia więzi społecznych, zwiększenia stopnia aktywności mieszkańców i ich identyfikowania się z miastem, tworzenia nowych miejsc pracy oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Rewitalizacja terenów Mikołowa jest finansowana z budżetu gminy oraz funduszy strukturalnych Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, a także innych bezzwrotnych środków zagranicznych i krajowych. Ponadto listę źródeł dofinansowania powiększyły środki pochodzące z Funduszu Spójności.

Polska w okresie 2007-2013 jest największym beneficjentem europejskiej polityki spójności. Na podstawie wytycznych Unii Europejskiej określających główne cele polityki spójności przygotowano dokument strategiczny określający cele i priorytety oraz warunki rozwoju społeczno-gospodarczego Polski - Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2015. Program ten jest podstawową przesłanką dla Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013, którego celem jest wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w kraju. Ponadto maksymalne wykorzystanie potencjału miast, zwiększenie dostępu mieszkańców do usług podstawowych i dóbr wyższego rzędu oraz znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców, których głównym celem jest osiągnięcie spójności gospodarczej z innymi krajami Unii Europejskiej.

Większość zadań tego typu jest realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki publiczne i prywatne w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, w oparciu o najistotniejszy instrument polityki regionalnej Województwa Śląskiego, którym jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 ma otwarty charakter i jest aktualizowany w miarę potrzeb lokalnej społeczności.

CZĘŚĆ I. CHARAKTERYSTYKA MIKOŁOWA.

1. Zagospodarowanie przestrzenne.

1.1. Historia miasta i granice stref ochrony konserwatorskiej.

Historia Mikołowa

Miasto **Mikołów** jest jednym z najstarszych miast Górnego Śląska. Pierwsza wzmianka o mieście pochodzi z 1222 roku, kiedy to opolski książę Kazimierz potwierdza nadanie przywilejów wrocławskiemu biskupowi, a pod dokumentem w roli świadka podpisuje się Andreas, castellanus de Miculow dając początek istnienia przyszłego Mikołowa.

Wiek XIII i początek XIV to przede wszystkim klęski żywiołowe, zarazy dziesiątkujące ludność oraz liczne wojny pomiędzy zwaśnionymi władcami roszczącymi sobie prawo do tych ziem. To także legendarny najazd mongolski z roku 1241 i późniejszy z 1259, który zniszczył miasto i tereny przyległe, czego skutkiem było przeniesienie siedziby kasztelańskiej z Mikołowa do Pszczyzny. W roku 1295 księstwo raciborskie, w którego skład wchodził ówczesny Mikołów, dostaje się pod wpływy czeskie, dając tym samym początek liczącego przeszło 300 lat okresu podporządkowania czeskiej koronie.

Koniec XIV i XV wieku to początek uprzemysłowienia Mikołowa. Wtedy to powstaje pierwsza kuźnia żelazna. To również okres licznych wojen na tle religijnym.

W roku 1547 Mikołów otrzymuje prawa miejskie, słynąc od tej pory z urządzanych jarmarków. Z tego okresu, z roku 1527 zachował się urbariusz wymieniający z nazwiska mikołowian, w znacznej większości o polskim brzmieniu i rodowodzie, co dobitnie świadczy o polskości miasta. Na przełomie wieku XV/XVI powstają także pierwsze zakładane przez lokalnych rzemieślników cechy i bractwa czeladnicze.

Wiek XVI prócz wzrostu i znaczenia gospodarczego Mikołowa, jest również okresem rozpoczynającym długoletnie wojny religijne, przymusowe nawracanie katolików na luteranizm, wypędzanie księży itd.

Koniec wojny trzydziestoletniej(1618-1648), która nie ominęła tych ziem powodując znaczne straty materialne oraz społeczne, kończy okres wojen religijnych i powrót na te tereny katolicyzmu.

Wiek XVIII to okres „złych wieści” w dziejach Mikołowa. W owym stuleciu miały miejsce klęski głodu, epidemie, trzęsienia ziemi oraz pamiętny, niszczący większość zabudowy i archiwa miejskie pożar miasta z 1794 roku. Tereny te nie ominęły również trzy wojny śląskie, po których Mikołów znalazł się pod panowaniem Prus(1742). Od tego momentu Śląsk i wchodzące w jego skład Księstwo Pszczyńskie z Mikołowem, w znaczeniu politycznym przechodzi z rąk austriackich do pruskich, a od roku 1871 wchodzi w skład II Rzeszy.

Po I wojnie światowej, przegranej przez państwa centralne, ruchach rewolucyjnych w Rosji, uczestnictwie mieszkańców Mikołowa w powstaniach śląskich w latach 1919-1921 oraz w wyniku plebiscytu z roku 1922 - Mikołów powraca w struktury odradzającego się, niepodległego państwa Polskiego. Do 1939 roku funkcjonuje w ramach Autonomicznego Województwa Śląskiego, należąc tym samym do dynamicznie rozwijających się i zwiększających potencjał gospodarczy miast

regionu. Na szczególną uwagę z lat międzywojennych zasługują liczne, nowopowstałe inicjatywy oświatowe.

W wyniku przegranej kampanii wrześniowej 1939 roku, Mikołów zostaje wcielony do III Rzeszy, gdzie pozostaje aż do wyzwolenia w 1945 roku. W wojennej historii miasta istnieje wiele symboli prześladowania miejscowej ludności polskiej. Jednym z nich jest wspomnienie przechodzącej przez Mikołów trasy „ewakuacji” więźniów obozu Auschwitz.

Wraz z zakończeniem działań wojennych i powstaniem nowego podziału geopolitycznego świata, rozpoczęła się odbudowa miasta. Zmiany ustrojowe zachodzące w ówczesnej Europie oraz formowanie się nowego, socjalistycznego ustroju politycznego, przyniosło głębokie przemiany społeczne nie tylko dla Mikołowa, ale i całej Polski.

Wraz z pojawieniem się i umocnieniem ruchów społecznych, powstaniem Solidarności oraz ogólnym osłabieniem „Bloku Wschodniego”, po blisko pięćdziesięciu latach narzuconego jarzma, wreszcie pojawiła się szansa na pełną suwerenność. Finalnie rok 1989 zaowocował upragnionymi przemianami politycznymi, przywracaniem demokratycznych zasad życia społecznego oraz gospodarki rynkowej. Ponadto w wyniku transformacji ustrojowej, ukształtowała się nowa samorządność. Od 1 stycznia 1999 roku Mikołów stał się miastem powiatowym.

Śródmieście Mikołowa

Zabudowę obszaru śródmieścia Mikołowa datuje się na okres końca XIX w. i początek XX w. Najstarsze, pojedyncze obiekty pochodzą z przełomu XVIII/XIX w. Z zachowanej zabudowy, za najcenniejszy uważany jest zespół rynkowy (przełom XIX/XX w.), którego układ, wywodzący się z najprostszego planu miasta (rynek z wychodzącymi na dwóch krańcach ulicami), jest niemal ewenementem na terenie Śląska, gdzie na ogół przeważają regularne, szachownicowe układy przestrzenne¹.

Zgodnie z opracowaniem pt. „Studium uwarunkowań konserwatorskich dla gminy Mikołów” (grudzień 1998r.), wydzielono strefy obszarów podlegających ochronie konserwatorskiej, mających na celu ochronę i zachowanie najbardziej wartościowych elementów zabytkowych.

Układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków, obejmujący centralny obszar śródmieścia o najstarszej zabytkowej zabudowie, stanowi cenny zespół urbanistyczno - architektoniczny z przełomu XIX/XX w. Jako obiekt będący wartościowym zespołem urbanistycznym, podlega on rygorystycznej ochronie, gdyż umieszczony został w rejestrze zabytków².

Samo jądro układu przestrzennego tj. Rynek wraz z otoczeniem, zachowało się w formie, jaką nadał mu koniec XIX w. Sporą grupę budynków stanowią kamienice z początku XX w.

Wokół niniejszego obszaru wg „Studium uwarunkowań konserwatorskich” wyznaczona została strefa „B”, jako pośrednia ochrona konserwatorska o rygorach odnoszących się do utrzymania

¹ „Studium historyczno-urbanistyczne m. Mikołowa” - opracowane przez PDNH-PKZ o/Rzeszów w 1985 r.;

² Wpis do rejestru z dnia 15.06.1966 r. nr 683/66

zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji zabytkowej oraz historycznych elementów krajobrazu kulturowego.

W obrębie wyżej wymienionych stref centralnych śródmieścia, zlokalizowana jest znaczna ilość obiektów użyteczności publicznej.

Bujaków

Na terenie Bujakowa wyznaczono strefę „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej, która obejmuje:

- rejon ul. Spiry od wysokości folwarku do ul. Ks. F. Górka z przecięciem ul. Korfantego,
- rejon cmentarza rzymsko - katolickiego przy ul. Ks. F. Górka (w granicach ogrodzenia),
- rejon folwarku dolnego między ulicami Nomiarki i Dworską.

Strefa „W” - obserwacji archeologicznej; wszelkie prace ziemne winny być uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem zabytków i prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

Do rejestru zabytków został wpisany kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja z XVI w., gruntownie przekształcony w 1923 r. Ponadto w Bujakowie znajduje się również 8 obiektów zabytkowych, zakwalifikowanych do ochrony (budynki, krzyże, kapliczki, cmentarz) oraz 17 obiektów o wartościach kulturowych (budynki mieszkalne, gospodarcze) również wskazane do ochrony.

Borowa Wieś

Na terenie sołectwa Borowa Wieś znajduje się obiekt wpisany do rejestru zabytków – drewniany kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja z XVIII w. Granice zabytku rozciągają się na całość obiektu w ramach ogrodzenia i obejmują również wyposażenie wnętrza.

W granicach Borowej Wsi znajduje się 7 obiektów o charakterze zabytkowym (krzyże przydrożne, dawne karczmy) i 6 budynków, posiadających wartości kulturowe, zakwalifikowane do ochrony. Ponadto w Borowej Wsi wyznaczono strefę „W” – obserwacji archeologicznej.

Mokre

Na terenie sołectwa Mokre znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Figura Św. Jana Nepomucena przy ul. Zamkowej - kamienna, ludowa, wzniesiona pomiędzy 1819 - 1857 r.;
- Kościół parafialny p.w. Św. Wawrzyńca z XV w, przebudowany w XVI i XIX w., o cechach neogotyckich;
- Płaskorzeźba, przedstawiająca Św. Jerzego na koniu w przydrożnej kapliczce tzw. Szwedzkiej;
- Krzyż przydrożny;
- Zespół 4 obiektów, stanowiących otoczenie kościoła p. w. Św. Wawrzyńca;

Ponadto na terenie sołectwa Mokre wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „A” - pełnej ochrony konserwatorskiej tzw. rekonstrukcji układu urbanistycznego – z bezwzględnym priorytetem wymogów konserwatorskich. Obejmuje wartościowe obszary zabudowane, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej – do bezwzględnego zachowania. Obejmuje ona rejon pozostałości dawnego parku podworskiego oraz rejon zabudowy ul. Zamkowej, z wyłączeniem cmentarza rzymsko - katolickiego.

Strefa „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej, obejmuje rejon cmentarza rzymsko - katolickiego, usytuowanego przy ul. Zamkowej. Elementami stanu zachowania są: układ cmentarza, zachowane nagrobki, kaplica, zieleń, ogrodzenie.

Strefa „E” - ekspozycji, wyznaczona na południe i południowy wschód od kościoła parafialnego p.w. Św. Wawrzyńca oraz w rejonie na zachód i południowy zachód od terenu parku pałacowego.

Paniowy

Na terenie sołectwa Paniowy znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Drewniany kościół parafialny p. w. Św. Piotra i Pawła z XVIII w.
- Krzyż przydrożny - z początku XX w.,

Wyznaczono strefy:

Strefa „A” - pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmującej rejon dawnego dworu i folwarku w Paniowach, wyznaczony na północnym zachodzie ul. Przelotową, a od północnego - wschodu linią ul. Wolności.

Strefa „B” - rejon ulicy Wolności od linii folwarku po rejon ul. Staromiejskiej.

Śmiłowice

Do ochrony konserwatorskiej na terenie Śmiłowic zakwalifikowano 10 obiektów zabytkowych, zlokalizowanych przy ul. Gliwickiej i Kawalca, do utrzymania i ochrony 3 obiekty, ze względu na posiadanie wartości kulturowe.

Na obszarze sołectwa Śmiłowice wyznaczono:

- Strefę „B” - pośredniej ochrony konserwatorskiej, obejmującej rejon ulicy Kawalca - od ul. Gliwickiej do folwarku.

Kamionka

W dzielnicy tej, ze względu na posiadane walory zabytkowe i kulturalne wyróżnić można XIX-wieczną murowaną kapliczkę Zwiastowania Najświętszej Marii Panny z sygnaturką, wewnątrz której znajduje się neogotycki ołtarz ze sceną Zwiastowania. W dolinie rzeki Jamny znajdują się ponadto dwa zbiorowe groby wojenne jeńców radzieckich.

1.2. Uwarunkowania ochrony środowiska.

Położenie geograficzne i powierzchnia

Mikołów leży w środkowej części Województwa Śląskiego, w obrębie Aglomeracji Śląskiej. Miasto i gmina Mikołów graniczy od północy z Rudą Śląską, od północy i wschodu z Katowicami, od południa z Tychami, Wyrami, Łaziskami Górnymi i Orzeszem, a od zachodu z Ornontowicami i Gierałtowicami.

Powierzchnia gminy liczy około 81 km², przy czym 18,07 km² przypada na miasto, a 62,9 km² na sołectwa: Borowa Wieś, Bujaków, Mokre, Paniowy, Śmiłowice.

Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

Mikołów położony jest w korzystnym topoklimacie (formy wypukłe, wyniesione ponad dna dolin), odznaczającym się dobrym nasłonecznieniem, korzystnymi warunkami przewietrzania, uwalniającymi od powstania zastoisk powietrza i zalegania mgieł (z wyjątkiem części centralnej śródmieścia).

Obszar ten cechuje znaczna atrakcyjność pod względem krajobrazowym (urzeźbienie terenu, geomorfologia, hydrografia, szata roślinna) z dużym udziałem terenów o wysokich walorach środowiskowych, cennych przyrodniczo, kwalifikujących się do objęcia szczególną ochroną prawną.

Korzystne warunki fizjograficzne, glebowe, klimatyczne oraz relatywnie niższe od centrum Aglomeracji Śląska skażenie środowiska, stanowią impuls do rozwoju osadnictwa oraz utrzymania funkcji rolniczej.

Charakterystyka terenu

Obszar Mikołowa cechuje niska różnica wysokości bezwzględnej, o urozmaiconym ukształtowaniu powierzchni i przewadze terenów wzniesionych. Generalny kierunek pochylenia obszaru - północno zachodni. Najwyższy punkt obszaru miasta to północne zbocze Góry Św. Wawrzyńca - 345,9 m npm (granica Bujakowa i Orzesza), najniższy punkt obszaru miasta: ujście Promny do Kłodnicy - 222,2 m npm.

Sieć hydrograficzna

Mikołów położony jest w dolinie rzeki Jamny, w otoczeniu wzgórz Garbu Mikołowskiego. Przez wschodnią i południową część miasta przebiega główny dział wodny Polski I rzędu Odra - Wisła, przy czym niemal cały obszar Mikołowa należy do dorzecza Odry. Większość cieków wodnych ma źródła na terenie miasta, część poza jego granicami.

Na terenie Mikołowa wydziela się trzy duże zlewnie: Jamny, Promny i Jasienicy oraz kilka źródłowych zlewni innych cieków: od wschodu dopływ Mlecznej i Potoku Tyskiego, od południa - Bierawki, od zachodu - Potoku Bujakowskiego, od północy bezpośredniej zlewni Kłodnicy. Wody te charakteryzuje ponadnormatywny poziom zanieczyszczeń powierzchniowych, związków organicznych oraz metali ciężkich, głównie spowodowanych brakiem - w szczególności na terenie sołectw - sprawnego systemu transportu ścieków oraz ich oczyszczania. Na stan czystości rzek wpływa również

szereg rowów melioracyjnych, prowadzących wody deszczowe o znacznym stopniu zanieczyszczenia z terenów miasta i przyległych silnie nawożonych obszarów rolniczych. Docelowo ciekі te mają uzyskać III klasę czystości.

Gleby

Dominującym typem gleb na terenie Mikołowa są gleby bielcowe w przeważającej większości o niskich klasach bonitacyjnych (IV- 58%, V-17%). Za ledwie kilka % powierzchni zajmują gleby brunatne rozciągające się na zach. od Bujakowa.

Między Mokrem a Bujakowem, zwłaszcza w rejonie Fiołkowej i Sośniej Góry, występują rędziny powstałe na wapiennym podłożu. W dnach dolin i dawnych stawów wykształciły się gleby hydromorficzne rozwinięte na mułach bagiennych i torfowych.

Oceniając stan czystości gleby, stwierdza się, że grunty rolne Mikołowa nie posiadają zasadniczych przeciwwskazań do prowadzenia upraw roślin konsumpcyjnych.

Szata roślinna

Do najważniejszych zbiorowisk roślinnych na terenie Mikołowa należą lasy. Udział zbiorowisk leśnych w mieście stanowi około 27,5% (w tym lasy prywatne stanowią 4,7%) powierzchni ogółu. Główne kompleksy leśne o funkcji ochronnej (LPO - GOP) to Las Panewnicki i Las Borowski. Tereny roślinności pokrywającej obszar Mikołowa składają się z roślinności naturalnej genezy i roślinności antropogenicznej. Zwarte obszary leśne (Lasy Panewnicki, Borowski) w części północnej, stanowią izolację od zanieczyszczeń powietrza z kierunku północnego, tj. centralnej części aglomeracji śląskiej. Wpływają one na poprawę klimatu miasta, chronią przed utratą wody, urozmaicają krajobraz miasta oraz wpływają na poprawę jakości powietrza pełniąc funkcję osłony.

Surowce naturalne

Niemalże całą powierzchnię gminy Mikołów obejmują złoża węgla kamiennego oraz metanu. W północnej części miasta złoża węgla kamiennego występują na dużych głębokościach. Natomiast w części południowej złoża są płytsze i tworzą wychodnie. Część środkowa miasta w rejonie sołectwa Paniowy, Śmiłowice oraz terenów tzw. Rusinów i Reta, a także północno-zachodni fragment śródmieścia stanowi teren wolny od obszarów górniczych. W granicach miasta występują obszary górnicze 6 kopalń węgla kamiennego, w tym Kopalni Doświadczalnej „Barbara”, która nie prowadzi eksploatacji węgla. Trzy kopalnie: Bielszowice, Halemba i Budryk posiadają również koncesję na wydobywanie metanu, jako kopaliny towarzyszącej.

Na terenie Mikołowa występuje 6 chronionych złóż kopalń pospolitych:

- złoża piasków podsadzkowych Borowa Wieś
- złoża piasków podsadzkowych Panewniki-Śmiłowice
- złoża piasków podsadzkowych Panewniki
- złoża ceramiki budowlanej Mikołów-Emma

- złożę ceramiki budowlanej Mikołow-Sitko I
- złożę ceramiki budowlanej Mikołow-Sitko II

Obecnie nie jest prowadzona eksploatacja żadnego z ww. złoż.

Miejskie tereny zielone

Miejskie tereny zielone Mikołowa tworzą powierzchnie leśne, parki, skwery, zieleń przyuliczna i cmentarna oraz zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, terenom sportowym i zabudowie przemysłowej oraz ogrodom działkowym. Parki, zieleńce, zieleń osiedlowa oraz nasadzenia zorganizowane zostały w odpowiednio przystosowanych miejscach na terenie całego miasta, spełniając rolę estetyczno-ozdobną.

Miasto posiada dwa parki miejskie o łącznej powierzchni 23,8 ha. Oprócz zieleni parkowej w obrębie Mikołowa, występują różnego rodzaju tereny zieleni miejskiej, takie jak skwery i zieleńce oraz ogródki działkowe. Łączna powierzchnia zieleni miejskiej (bez ogródków działkowych) wynosiła w Mikołowie w 1997 r. 60,1 ha, co lokuje miasto w pobliżu średniej dla miast województwa.

Śląski Ogród Botaniczny

Obszary pomiędzy Mokrem a Bujakowem, na które składają się lasy, łąki, pola uprawne, wzniesienia i doliny potoków, stanowią teren dla lokalizacji Śląskiego Ogrodu Botanicznego. Mimo, iż znajduje się on w niewielkiej odległości od miast Aglomeracji Śląskiej, uznawany jest za niezmienny działaczością przemysłu ciężkiego i człowieka, stanowiąc tym samym o unikalności jego znaczenia. Jego istnienie ma służyć zahamowaniu degradacji najwartościowszych składników środowiska w szczególności: roślinności, gleb, wód, form geomorficznych naturalnych i gospodarczych, krajobrazu, poprzez zagospodarowanie zasobów o najwyższych wartościach przyrodniczych, likwidację i ograniczenie niekorzystnych oddziaływań zewnętrznych i wewnętrznych. Ponadto funkcją Śląskiego Ogrodu Botanicznego jest zaspokajanie potrzeb naukowych i dydaktycznych, jak również rekreacyjno-turystycznych dla mieszkańców całego regionu.

Ochrona przyrody i krajobrazu

Do obszarów i obiektów prawnie chronionych na terenie Mikołowa zalicza się:

- Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Dolina Jamny;
- Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy Wzgórze Kamionka;
- kompleksy leśne o funkcji ochronnej (LPO-GPO);
- doliny cieków, stanowiące główne korytarze integracji ESOCH;
- zadrzewienia śródpolne, remizy, ostoje ptactwa i zwierzyny;
- do roślinności szczególnie chronionej posiadającej status prawny pomnika przyrody, objętych opieką konserwatorską i opieką gminy zalicza się w Mikołowie między innymi: miłorząb dwuklapowy, wiąz szypułkowy oraz 2 buki pospolite.

Do objęcia szczególną ochroną prawną kwalifikują się w Mikołowie liczne tereny o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, jak:

- dolina Promny (zespół przyrodniczo-krajobrazowy);
- liczne stawy i oczka wodne, znajdujące się na terenach leśnych bądź na styku terenów rolnych i leśnych;
- zbiorniki i ujęcia wód podziemnych, tereny źródliskowe cieków;
- kamieniołom;
- Park podworski w Paniowach, Park Planty w Mikołowie, Park Mokre;

Stan zanieczyszczenia powietrza

O jakości powietrza atmosferycznego decyduje na terenie Mikołowa przede wszystkim emisja pyłowo-gazowa pochodząca w szczególności z lokalnych źródeł produkcyjno - usługowych, kotłowni, pieców przydomowych, środków transportu. Na stan powietrza wpływają również zanieczyszczenia przynieszone siłami natury z terenów przyległych gmin - przede wszystkim Elektrowni „Łaziska” S.A. i Huty „Łaziska”, jak również, blisko położonej silnie zurbanizowanej Aglomeracji Śląskiej.

Generalnie, na stan czystości powietrza w Mikołowie, największy wpływ mają zanieczyszczenia będące efektem procesu spalania proporcjonalnie taniego źródła ciepła jakim jest węgiel kamienny w prywatnych domostwach, tworząc tym samym efekt negatywny tzw. niskiej emisji.

Emisja pochodząca z palenisk domowych jest wyższa niż występująca przy produkcji porównywalnych ilości energii w energetyce przemysłowej, na skutek spalania najtańszych gatunków węgla (niskokalorycznego i zasiarczonego). Powoduje to często, szczególnie w okresach grzewczych, utrzymywanie się na wysokim poziomie przekroczonych norm zanieczyszczenia powietrza, a z czasem nieodwracalne skutki w otaczającym środowisku.

Jakość powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze kształtowana jest przez emisję pyłów i gazów z przemysłu zlokalizowanego w obrębie GOP-u oraz z indywidualnych palenisk domowych, kotłowni miejskich i osiedlowych. Stan czystości atmosfery na omawianym terenie miasta scharakteryzowano najwyższymi wartościami średniorocznymi notowanymi przez automatyczną stację pomiarową WIOŚ w Katowicach³ w:

1) Tychach w 2009 roku przedstawia się następująco:

- średnioroczne stężenie dwutlenku azotu : 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- średnioroczne stężenie dwutlenku siarki : 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego : 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

2) Katowicach w 2009 roku przedstawia się następująco:

- średnioroczne stężenie dwutlenku azotu : 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- średnioroczne stężenie dwutlenku siarki : 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego : 41 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

³ Stan czystości powietrza atmosferycznego na omawianym terenie ustalono na podstawie danych zawartych w na stronie prezentującej informacje o jakości powietrza w województwie śląskim <http://stacje.katowice.pios.gov.pl/iseo/>

1.3. Własność gruntów i budynków.

Kwestie własności gruntów i budynków są istotnym czynnikiem wpływającym na przebieg i tempo procesów rewitalizacyjnych. W wielu przypadkach mały udział gruntów będących własnością gminy spowalnia rewitalizację.

Na obszarze miasta Mikołów występują następujące rodzaje własności terenów:

- własność samorządowa gminy Mikołów - stanowiąca ok. 4,4 % powierzchni miasta;
- własność prywatna;
- własność Skarbu Państwa i wieczysta dzierżawa Skarbu Państwa;
- własność kościelna i związków wyznaniowych;

Największa część gruntów powierzchni miasta, jest własnością osób fizycznych. Z jednej strony jest to struktura własności korzystna dla rozwoju gospodarki, zaś z drugiej – może ona ograniczyć zakres działań podejmowanych w ramach rewitalizacji, w przypadku kiedy proponowane działania nie uzyskują wsparcia ze strony podmiotów prywatnych.

Możliwości dysponowania mieniem zawarte zostały w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie z tą ustawą nieruchomości stanowiące własność gminy mogą być przedmiotem obrotu, w szczególności sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste najmu, dzierżawy, użyczenia lub oddania w trwały zarząd. Mogą być również obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi, wnoszone jako aporty do spółek, przekazywane jako majątek tworzonych fundacji. Gmina Mikołów posiada na własność 2277 mieszkań, co stanowi 16,76 % zasobów mieszkaniowych gminy.

1.4. Infrastruktura techniczna.

Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Gospodarką wodno – ściekową na terenie Gminy Mikołów zajmuje się Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. (100% własność Gminy Mikołów) z siedzibą w Mikołowie, przy ul. Kolejowej 4.

Gmina Mikołów posiada mieszany system kanalizacji. W części śródmiejskiej, centralnej, funkcjonuje ogólnospławny system odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, natomiast na terenie osiedli mieszkaniowych funkcjonuje kanalizacja rozdzielcza, która jest połączona z kanalizacją ogólnospławną. Kanalizacja deszczowa na osiedlach stanowi system retencyjny dla istniejącej sieci ogólnospławnej w centrum miasta. Ze względu na istniejącą zabudowę w centrum, trudne technicznie jest wykonanie przebudowy sieci ogólnospławnej na sieć rozdzielczą. Na pozostałych terenach nieskanalizowanych (zabudowa jednorodzinna) ścieki bytowo-gospodarcze gromadzone są w przydomowych, bezodpływowych zbiornikach, z których nieczystości odwożone są do oczyszczalni Centrum. Natomiast część ścieków ze zbiorników przydomowych jest wykorzystywana gospodarczo, bądź odprowadzana bezpośrednio do gruntu lub cieków terenowych.

W chwili obecnej Gmina Mikołów realizuje największy w swojej historii projekt pn. „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej miasta Mikołów”. Zakłada on kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na obszarze aglomeracji Mikołów.

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz wymianę wodociągu na terenie 5 sołectw gminy Mikołów; Borowa Wieś, Bujaków, Mokre, Paniowy, Śmiłowice oraz na terenie dzielnicy Mikołowa Kamionka, a także w Centrum Mikołowa w rejonie ul. Rybnickiej oraz w części Mikołowa noszącej zwyczajową nazwę Nowy Świat, Gniotek, Reta i Goj.

Skalę przedsięwzięcia scharakteryzowano:

- długością projektowanej sieci kanalizacji sanitarnej, która wynosi około 125km, w tym 105km przewodów grawitacyjnych sieciowych oraz około 20km przewodów tłocznych sieciowych,
- ilością obsługiwanych mieszkańców – 12 448 mk,
- szacunkową ilością ujmowanych ścieków sanitarnych (przyjmując wskaźnik 121 l/mk na podstawie bilansu rocznego dopływających ścieków do oczyszczalni w 2006r. źródło ZIM Sp. z o.o. w Mikołowie) – 1410 m³/d tj. 515 tys.m³/rok,
- długością projektowanej sieci kanalizacji deszczowej, która wynosi około 33km,
- długością odcinków wodociągów, na których nastąpi wymiana rurociągów – około 20km.

Gospodarka odpadami

Źródłem powstawania odpadów komunalnych w mieście są obszary zabudowy zwartej i rozproszonej oraz obiekty handlowo-usługowo-produkcyjne.

Gromadzenie odpadów komunalnych na terenie Mikołowa odbywa się w podobny sposób zarówno na terenach budownictwa jednorodzinnego, jak i wielorodzinnego. Odpady gromadzone są w pojemnikach własnych lub wdzierżawionych. Ich zbiórką i transportem zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Mikołowie oraz inne podmioty gospodarcze. Zakład Usług Komunalnych działa w formie zakładu budżetowego. W 2009 roku zbiórkę odpadów z terenów Mikołowa objętych było około 500 zakładów i około 5400 posesji prywatnych.

W 2009 r., według oceny Straży Miejskiej liczba mieszkańców nie posiadających pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych stanowiła ok. 6% ogółu mieszkańców. Dąży się do objęcia zbiórką odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców miasta.

Wywóz odpadów komunalnych z terenów Gminy Mikołów odbywa się na międzygminne składowisko odpadów w Tychach. Na terenie Gminy występuje zjawisko miejscowych zanieczyszczeń odpadami tzw. dzięki wysypiska śmieci. Pomimo działań zmierzających do likwidacji dzikich wysypisk poprzez ich usunięcie oraz liczne kontrole Straży Miejskiej, proces ten na terenie Gminy powtarza się.

W mieście prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów tj. stłuczka szklana, tworzywa sztuczne, makulatura, puszki z metali żelaznych i kolorowych oraz opakowań wielowarstwowych. Zakład prowadzi również zbiórkę odpadów pochodzenia biologicznego z wykorzystaniem na kompost. Zbiórka odpadów posegregowanych prowadzona jest dwusystemowo. Jeden z systemów obejmuje obszar budownictwa wielorodzinnego. Odpady zbierane są tam w pojemnikach ogólnodostępnych,

które zlokalizowane są w miejscach wyznaczonych przez administratorów terenu. Na terenach zabudowy jednorodzinnej zbiórka przeprowadzana jest również systemowo, przy wykorzystaniu kolorowych worków, które odbierane są cyklicznie w wyznaczonych terminach – kolor odpowiada rodzajowi odpadu. Pod koniec 2009 roku zbiórką odpadów posegregowanych objętych było ok. 34500 mieszkańców Mikołowa co stanowi około 90% populacji miasta.

Posegregowane śmieci trafiają do Zakładu Przeróbki Odpadów ulokowanego na terenie Mikołowa, który wchodzi w struktury ZUK w Mikołowie. Rocznie zakład przetwarza 804 Mg odpadów posegregowanych.

Zaopatrzenie w ciepło

Podstawowym wytwórcą ciepła w mieście dla budownictwa mieszkaniowego i komunalnego (szkoły, przedszkola, basen) jest Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o., którego 100% udziałów posiada Gmina Mikołów. Eksploatuje on trzy źródła ciepła:

- kotłownię Grażyński;
- kotłownię olejowo-gazową Skalna 10;
- kotłownię lokalną opalaną gazem Rynek 14;

Prócz wyżej wymienionych źródeł ciepła na terenie miasta działa ciepłownia –Fabryka Maszyn Górniczych „Mifama”

Wszystkie wymienione źródła pracują na odrębne, nie połączone ze sobą sieci cieplne. Sieci te wymagają rozbudowy, a prawie 30-letnia kotłownia Grażyński wymaga gruntownej modernizacji. Od 2009r trwają pierwsze prace projektowe i budowlane rozbudowujące sieć ciepłowniczą i kotłownię.

Znaczna część miasta pozostaje nieocieplona i ma znaczny udział w niskiej emisji. Tereny te są źródłem uciążliwych dla środowiska szkodliwych zanieczyszczeń gazowych, pyłowych a także dioksyn pochodzących z lokalnych kotłowni węglowych, domowych pieców grzewczych itp., w których spalanie węgla kamiennego jest podstawowym źródłem pozyskania energii. Ponadto 90% produkcji ciepła dla miasta opiera się na paliwie węglowym.

Zaopatrzenie w gaz

Miasto Mikołów zaopatrywane jest gazem ziemnym z regionalnego systemu gazowniczego, poprzez gazociąg średnioprężny relacji Szopienice-Wyry Dn=400 mm. Aktualnie niegazyfikowane są tereny w Borowej Wsi, Paniowach, na Recie i w Bujakowie.

Konieczna jest rozbudowa systemu sieciowego gazociągów średnioprężnych, zapewniających bezpośrednią dostawę gazu ziemnego do odbiorców prywatnych, zakładów pracy z terenu Borowej Wsi, Mokre i Rety.

W centrum miasta planuje się modernizację sieci gazowej, pozwalającej na pokrycie zapotrzebowania gazu w wysokości wynikającej ze zmiany medium grzewczego.

Elektroenergetyka i telekomunikacja

Miasto Mikołów w energię elektryczną zaopatrywane jest z krajowego systemu elektroenergetycznego. Na terenie Mikołowa istnieje rozbudowany układ sieci elektroenergetycznych wysokich i średnich napięć, pośredniczących w dostawie energii elektrycznej z krajowego systemu elektroenergetycznego do odbiorców bytowo – komunalnych i przemysłowych.

Usługi telekomunikacyjne dla mieszkańców miasta Mikołowa zapewniają obecnie urządzenia i sieci teletechniczne, będące własnością Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz Netia S.A. Sieć telekomunikacyjna jest w dobrym stanie technicznym. Łączność telefoniczna jest całkowicie zautomatyzowana. Sieć telefoniczna posiada obecnie duże rezerwy.

Transport i komunikacja

Mikołów leży na przecięciu dwóch, ważnych dla Polski południowej szlaków komunikacyjnych, łączących centrum kraju z granicą państwową w Cieszynie.

Sieć drogową tych szlaków tworzą: droga krajowa nr 44 z Gliwic przez Tychy do Oświęcimia i Krakowa oraz droga krajowa nr 81 z Katowic do Wisły i Cieszyna. W skali Europy są to szlaki łączące wschód z zachodem oraz północ z południem Europy. Przez teren gminy przebiegają również trzy drogi wojewódzkie: Mikołów- Bujaków (nr 927), Mikołów – Ornontowice- Rybnik oraz Mikołów- Ruda Śląska (nr 925), Mikołów- Kobiór (nr 928). Rozbudowana sieć dróg gminnych umożliwia szybki dojazd do okolicznych miast aglomeracji śląskiej.

Zaledwie kilkadziesiąt kilometrów dzieli Mikołów od trasy autostrady A-4 Wschód-Zachód łączącej obecnie Kraków z Wrocławiem (docelowo: Zgorzelec-Medyka), a do roku 2015 ma znaleźć się w stosunkowo bliskiej odległości od projektowanej autostrady A-1 Północ – Południe, która połączy Gdańsk z Ostrawą. Obie powstające autostrady przebiegają stosunkowo blisko zewnętrznych granic miasta i gminy: autostrada A-1 od strony wschodniej, natomiast A-4 od strony północnej.

Miasto leży w odległości:

- Katowice 15 km;
- Wrocław 200 km
- Warszawa 300 km
- Poznań 320 km
- Gdańsk 550 km

Długość dróg gminnych wynosi 128,15 km. Ich stan techniczny jest bardzo zróżnicowany. Niektóre z nich, z uwagi na występującą na nich wypadkowość i stan techniczny są stale przebudowywane i modernizowane. W latach 2005-2009 przebudowano łącznie 1,83 km dróg oraz wyremontowano 5,18 km odcinków drogi⁴. Wybudowano również nowe parkingi w pasach drogowych.

Szlak kolejowy prowadzący przez miasto łączy przejście kolejowe z Republiką Czeską w Chałupkach z Katowicami. Ponadto przez Mikołów przechodzi główna trasa kolejowa Katowice - Wodzisław Śląski.

Położenie w obrębie Aglomeracji Śląskiej, doskonałe połączenie komunikacyjne z szybko rozwijającymi się miastami regionu ma duże znaczenie dla kierunku i tempa rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

⁴ Źródło: Na podst. danych UM Mikołów

1.5. Infrastruktura społeczna i dostępność usług społecznych.

Mieszkalnictwo

Zadania z zakresu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych obywateli Mikołowa wykonuje Zakład Gospodarki Lokalowej. Podmiot ten działa w formie jednostki budżetowej, a jego siedziba mieści się przy ul. Kolejowej 2 w Mikołowie. Obszar działalności Zakładu w zakresie gospodarki mieszkaniowej obejmuje realizację następujących zadań:

- administrowanie nieruchomościami stanowiącymi zasób mieszkaniowy gminy;
- administrowanie innymi nieruchomościami zabudowanymi i niezabudowanymi będącymi własnością gminy;
- przeprowadzanie remontów i modernizacji zarządzanych lokali i obiektów oraz towarzyszącej im infrastruktury, a także ich rozbudowa i rozbiórka;

Poza wymienionym wyżej podmiotem, administrowaniem i utrzymaniem zasobów mieszkaniowych zajmują się w Mikołowie również spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz właściciele prywatni.

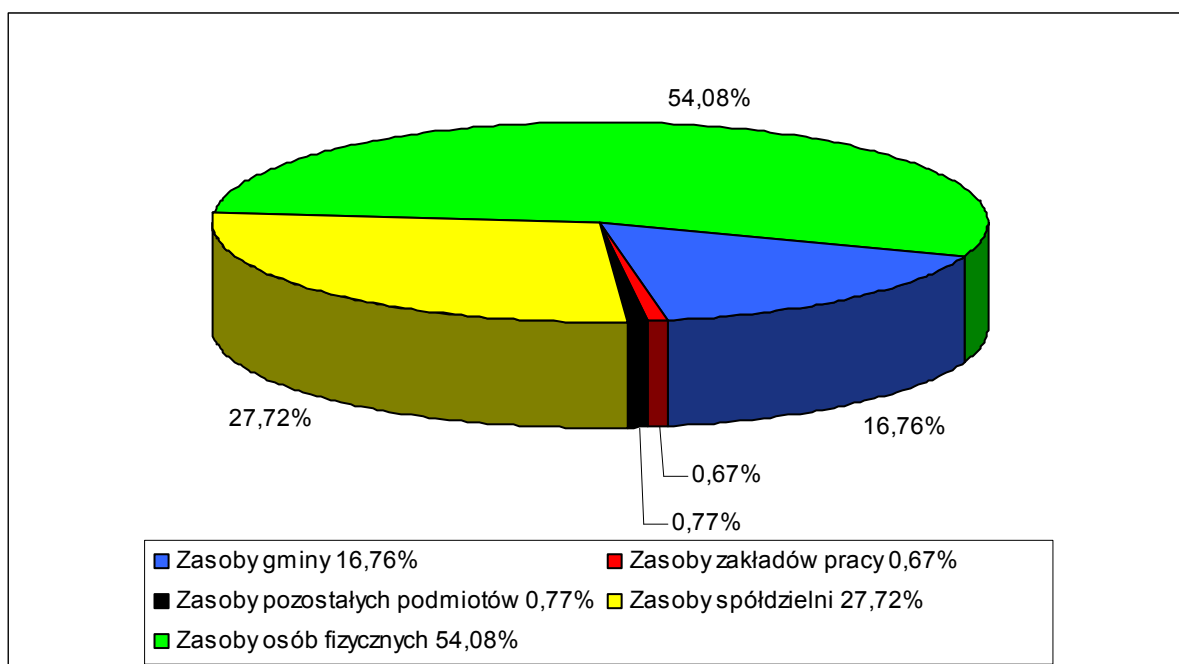
Mieszkaniowy zasób Mikołowa tworzy 13 856 lokali mieszkalnych i socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 1 063 316 m², z czego zasoby gminny tworzą 2277 mieszkania o łącznej powierzchni 105 601,19 m²⁵. W pierwotnej wersji Programu w roku 2007, liczba mieszkań będących w posiadaniu Gminy Mikołów wynosiła 2325. Notowany spadek spowodowany jest koniecznymi wyburzeniami oraz remontami starzejących się zasobów.

Strukturę zasobów mieszkaniowych w Mikołowie, ze względu na formę własności, przedstawia Wykres 1. Wyszczególnia on procentowy udział zasobów będących w posiadaniu:

- osób fizycznych
- spółdzielni
- gminy
- zakładów pracy
- innych podmiotów

Wykres 1. Struktura zasobów mieszkaniowych w Mikołowie w roku 2008.

⁵ Źródło: Opracowanie na podstawie danych Zakładu Gospodarki Lokalowej w Mikołowie.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach

Łączne zasoby spółdzielcze, komunalne i zakładowe w roku 2007 stanowiły 6140 mieszkań. Z tej liczby około 10% mieszkań zostało zbudowanych przed rokiem 1945. Wśród zasobów mieszkaniowych własności prywatnej (ok. 7130 mieszkań), 1500 lokali znajduje się w budynkach wzniesionych przed 1945r.⁶

Wiek poszczególnych obiektów mieszkaniowych ma w wielu przypadkach bezpośrednie przełożenie na stan techniczny lokali. Najwyższy udział złych stanów technicznych wykazuje zabudowa najstarsza, o niskich standardach wyposażenia. Są to w większości budynki kilku lub kilkunastorodzinne, bardzo zdekapitalizowane, źle wyposażone, wymagające dużych nakładów na remonty.

Najlepiej prezentują się zasoby spółdzielcze, zarówno pod względem stanu technicznego, jak i wyposażenia w instalacje, co wynika ze stosunkowo niedługiego okresu ich eksploatacji. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Razem” planuje modernizację swoich zasobów poprzez likwidację płyt azbestowych na budynkach przy ul. Cmentarnej. Z kolei Mikołowska Spółdzielnia Mieszkaniowa planuje demontaż i utylizację acekolu wraz z termomodernizacją i remontem budynków na osiedlu Słowackiego, 30 – Lecia, Kochanowskiego oraz przy ulicy Skalnej i Słonecznej. Ponadto docieplenie stropodachów budynków przy ulicy Młyńskiej, Bandurskiego, Pszczyńskiej, Bluszcza, Żwirki i Wigury, Nowej, Krakowskiej, Norwida, Podleskiej, Krawczyka, Katowickiej i Skalnej. Spółdzielnia planuje również wykonanie dodatkowych miejsc postojowych na poszczególnych nieruchomościach MSM oraz rekultywację terenów zielonych wraz z remontem i modernizacją infrastruktury towarzyszącej budownictwu mieszkaniowemu.

Do mieszkań stanowiących własność prywatną (ok. 54% ogółu zasobów mieszkaniowych miasta) zalicza się głównie budownictwo jednorodzinne. Pomimo znacznego udziału obiektów

⁶ Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach.

najstarszych (ok. 21%), są one w ogólnym stanie technicznym dobrym, posiadają natomiast niepełne wyposażenie w instalacje, co dotyczy głównie gazu i c.o.

W procentowym ogóle mieszkań na terenie Mikołowa, mieszkania wyposażone w instalację wodociągową stanowią 99,3% ogółu wszystkich lokali, łazienką dysponuje 94,7%, a centralne ogrzewanie posiada 88,2% mieszkań.⁷

Sytuacja Mikołowa pod względem wielkości i zagęszczenia mieszkań kształtuje się korzystniej od średnich wartości dla miast województwa. Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkanie wynosi: 75,1 m². Na 1 osobę przypada więc 26,6 m² powierzchni.⁸

Oświata i wychowanie

Wychowanie na poziomie przedszkolnym w Mikołowie odbywa się w 12 przedszkolach oraz w 2 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, co pokrywa niemalże całkowite zapotrzebowanie w zakresie wychowania przedszkolnego.

Przedszkola posiadają wykwalifikowaną i doświadczoną kadrę pedagogiczną. Organizują zajęcia dodatkowe, takie jak: rytmikę, naukę języka angielskiego, gimnastykę korekcyjną, naukę pływania oraz zajęcia edukacyjno-rekreacyjne poza terenami placówek. W roku 2010 do termo-renowacji ma przystąpić 5 przedszkoli. Pozostałe przedszkola w latach następnych.

W Mikołowie znajduje się 8 szkół podstawowych, 4 gimnazja i 1 szkoła specjalna. W pobliżu SP 3 oraz Gimnazjum nr 1 wybudowana jest kryta pływalnia, z której korzystają nie tylko uczniowie z tych placówek, ale także uczniowie innych szkół oraz mieszkańcy miasta. Większość szkół ma do dyspozycji sale gimnastyczne, w których odbywają się również pozalekcyjne zajęcia sportowo-rekreacyjne i treningi członków mikołowskich klubów sportowych.

Tabela 1. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w latach 2002-2009 w Mikołowie.

Wyszczególnienie	Rok szkolny				
	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
Liczba uczniów szkół podstawowych, w tym w szkołach specjalnych:	2342	2278	2211	2161	2106
	79	78	75	71	66
Liczba uczniów gimnazjum, w tym w szkołach specjalnych:	1471	1430	1365	1278	1239
	118	113	115	92	79

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach

W tabeli 1 przedstawiono liczbę dzieci uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjalnych w latach 2004-2009. W analizowanym okresie liczba dzieci w poszczególnych typach szkół wahała się. Zauważalny jest coroczny znaczny spadek liczby uczniów szkół podstawowych,

⁷ Źródło: Opracowanie na podstawie danych Zakładu Gospodarki Lokalowej w Mikołowie.

⁸ Źródło: Opracowanie na podstawie danych z roku 2006 Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach.

który w roku szkolnym 2008/2009 osiągnął swój najniższy poziom. Ponadto liczba mikołowskich gimnazjalistów również notuje trend spadkowy.

Szkolnictwo średnie w Mikołowie realizowane jest w szerokim zakresie tematycznym. Kompleksowe kształcenie na poziomie średnim ogólnokształcącym realizują dwa licea ogólnokształcące, jak również Zespół Szkół Technicznych, w którym funkcjonują: technikum elektroniczne, technikum mechaniczno – elektryczne, liceum zawodowe, zasadnicza szkoła zawodowa oraz technikum mechaniczno – elektryczne dla dorosłych.

Szeroki dostęp do usług edukacyjnych w mieście i kształcenie na różnych poziomach w kilkunastu zawodach, zapewnia wielu przedsiębiorstwom z terenów miasta i okolic odpowiednio wykształconą kadrę pracowniczą.

W centrum miasta działa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Pomoc w Poradni udzielana jest w formie zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych. W Poradni organizowane są zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapia logopedyczna, socjoterapia, terapia dla zagrożonych uzależnieniem, zajęcia aktywizujące wybór zawodu. Poradnia zajmuje się także organizowaniem zajęć warsztatowych dla młodzieży. Obejmują one problematykę integracyjną, antystresową, rozwiązywania konfliktów, sposobów radzenia sobie z przejawami agresji, uczuć, asertywności, uzależnień. Poza tym w ramach swej działalności Poradnia współpracuje z nauczycielami i rodzicami, organizując warsztaty dotyczące m.in. rozwijania umiejętności wychowawczych, a także komunikacji między ludźmi.

Na obszarze miasta działa również Ośrodek Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą. Zadaniem ośrodka jest zapewnienie podstawowych świadczeń opiekuńczo-wychowawczych oraz terapeutycznych wobec dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin niewydolnych, a także innym dzieciom pozbawionym opieki domowej w czasie pracy rodziców lub ich prawnych opiekunów. Pomoc ośrodka udzielana jest w formie zajęć terapeutycznych indywidualnych i grupowych. Obejmują one problematykę integracyjną, rozwiązywania konfliktów, uczy zachowań akceptowanych w społeczeństwie. Poza tym w ramach swej działalności ośrodek stwarza dzieciom i młodzieży korzystne warunki do nauki i zabawy, pomaga w rozwiązywaniu trudności szkolnych, zapewnia ciepły posiłek.

Na terenie Mikołowa działają też niepubliczne placówki oświatowe, świadczące usługi edukacyjne dla dzieci i dorosłych.

Kultura i sztuka

Życie kulturalne miasta wypełnia bogaty kalendarz stałych imprez kulturalnych. Na przełomie maja i czerwca, od 20 lat organizowany jest w Mikołowie międzynarodowy festiwal muzyczny „Mikołowskie Dni Muzyki”. W czasie jego trwania znakomici wykonawcy krajowi i zagraniczni prezentują swój dorobek muzyczny. W roku 2007 gościem Mikołowskich Dni Muzyki była m.in.: Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach z towarzyszącym jej słynnym wiolonczelista Ivanem Monighetti, a orkiestrą dyrygował sam Krzysztof Penderecki. W poprzednich latach występowali m.in.: Wiesław Ochman, Aleksander Lasoń, Jürgen Maag, Katarzyna Duda oraz Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Śląskiej, Poznańskie Słowiki i Symfonia Varsovia.

Od kilkunastu lat w Mikołowie odbywa się plener malarski „Impresje Mikołowskie”. Plener to nie tylko potwierdzenie stałej obecności świetnych artystów polskich i zagranicznych w Mikołowie. To także ilustracja tożsamości najnowszej sztuki polskiej i zagranicznej, będącej przekrojem pomiędzy realizmem a abstrakcją. Impresje to świetny przykład nie tylko możliwości kreatywnych artystów. To również wzorcowy – niestety coraz rzadszy – przykład mecenatu artystycznego małej społeczności lokalnej usytuowanej w cieniu wielkich miast, a kreującej wydarzenie, które obecnie stało się już międzynarodowym. Uczestnikami Impresji byli m.in.: Jerzy Duda Gracz, Maria Anto, Olgierd Bierwiaczonek, Renata Bonczar oraz wielu innych wybitnych artystów.

Duże znaczenie w życiu kulturalnym Mikołowa odgrywa także Instytut Mikołowski oraz Miejska Placówka Muzealna. Instytut jest placówką kultury utworzoną przez gminę Mikołów w celu promocji dorobku kulturalnego Mikołowa. Prowadzi działalność wystawienniczą prezentując kolekcje malarskie miasta, gromadzi materiały związane z życiem społecznym mikołowian i wydarzeniami artystycznymi w dziedzinie muzyki, malarstwa, poezji. Prowadzi działalność wydawniczą i poligraficzną związaną z miastem i twórczością osób w nim zamieszkałych. Jest wydawcą *Arkadii* – pisma katastroficznego, periodyku literacko-artystycznego cieszącego się wysokim uznaniem wśród krytyków i czytelników. Ponadto stałym elementem wydarzeń w Instytucie są turnieje literackie, w których twórcy prezentują swe wiersze.

Miejska Placówka Muzealna gromadzi dla celów wystawienniczych pamiątki dokumentujące historię miasta i regionu. Oprócz ekspozycji stałej prezentowane są tam wystawy czasowe o różnorodnej tematyce. Obecnie na czterech salach wystawienniczych można obejrzeć między innymi wystawę „Powstania Śląskie w dokumencie i malarstwie”. Prezentowane na wystawie obrazy malarzy nieprofesjonalnych pochodzą ze zbiorów Stanisława Gerarda Trefonia, kolekcjonera z Rudy Śląskiej. Z kolei dokumenty i broń – poza zbiorami własnymi Miejskiej Placówki Muzealnej – stanowią własność Archiwum Państwowego w Katowicach, Muzeum Prasy Śląskiej w Pszcznie, Związku Kombatantów RP – Koło Mikołów oraz zbiorów prywatnych. Przed tą wystawą prezentowano m.in.: zdjęcia i dokumenty oraz broń związaną z historią Mikołowskiego Bractwa Kurkowego, najstarsze dokumenty dotyczące historii Mikołowa z Archiwum Państwowego w Katowicach oraz pocztówki i zdjęcia ilustrujące Mikołów i jego okolice od końca XIX do I połowy XX wieku..

Jedną z ważniejszych placówek kulturalnych jest także Miejski Dom Kultury, który jest organizatorem wielu imprez artystycznych i rozrywkowych, okolicznościowych festynów, wystaw, a także warsztatów artystycznych. Przy MDK działa wiele zespołów i sekcji, w których dzieci i młodzież mogą rozwijać swoje zainteresowania. Najbardziej znanym wśród nich i zarazem jednym z najstarszych w Polsce jest Klub Filmowy *Iks* – powstały w 1950 r. Ponadto przy Miejskim Domu Kultury działają: klub szachowy, klub seniora, klub puszystych, klub Honorowych Dawców Krwi, Chór Gloria i Mokrzanek, kółko plastyczne i fotograficzne oraz grupa teatralna dla młodzieży. W placówce znajduje się galeria, w której można obejrzeć różnorodne wystawy malarskie. W Domu Kultury znajduje się ponadto sala widowiskowo-konferencyjna. W holu instytucji odbywają się kiermasze i wystawy.

Z dorobkiem literatury można zapoznać się w Miejskiej Bibliotece Publicznej oraz 7 jej filiach rozmieszczonych na terenie miasta i sołectw. Biblioteka posiada bogate zbiory książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Na przełomie roku 2009/2010 Miejska Biblioteka Publiczna, za sprawą

pomyślnie zrealizowanego projektu adaptacji budynku kina, zmieniła swą siedzibę. Dzięki temu czytelnicy oraz osoby zainteresowane wydarzeniami kulturalnymi, mogą cieszyć się nowoczesnym centrum multimedialnym, które pełni funkcję biblioteki, kina studyjnego oraz sceny kameralnej.

Ochrona zdrowia

W Mikołowie bazę szpitalnictwa stanowią 2 szpitale:

- szpital powiatowy przy ulicy Waryńskiego;
- niepubliczny szpital Św. Józefa przy ul. Okrzei;

Szpital powiatowy należy do placówek zmodernizowanych w ostatnich latach, z ogólnie dobrym wyposażeniem. Szpital Św. Józefa prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. K. Boromeusza w Mikołowie ze względu na poziom swoich usług w rankingu „Najlepsze szpitale prywatne w roku 2006” uplasował się w pierwszej 30. Ponadto na terenie Mikołowa z końcem roku 2009 Zgromadzenie Sióstr ukończyło budowę Domu Opieki dla Ludzi Starszych i Chorych.

Ogólnie poziom obsługi leczenia szpitalnego na terenie miasta jest stosunkowo korzystny, bowiem na 1 łóżko przypada około 127 mieszkańców.

Działalność w zakresie opieki socjalnej i zdrowotnej osób w podeszłym wieku prowadzą w Mikołowie dwa ośrodki- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zajmujący się udzielaniem pomocy finansowej i materialnej osobom potrzebującym (53,2% z budżetu wojewody, 46,8% z budżetu Gminy) oraz Dzienny Dom Pomocy Społecznej, który prowadzi całodzienną opiekę dla osób starszych, samotnych i ubogich. Przeciążenie placówki, ograniczone środki finansowe oraz zły stan techniczny obiektu w znacznym stopniu osłabiają efekty tej działalności.

W Mikołowie działa szereg publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, które zaspokajają potrzeby mieszkańców w zakresie podstawowej i częściowo specjalistycznej opieki zdrowotnej. Ponadto na terenie miasta znajduje się liczna, łatwo dostępna sieć aptek zapewniająca całodobową opiekę farmaceutyczną.

Sport i rekreacja

Baza sportowo – rekreacyjna Mikołowa stale zmienia się i powiększa. Obejmuje zarówno istniejące i ukończone obiekty sportowe, jak i nowopowstające. W chwili obecnej powstają: hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 3, boiska wielofunkcyjne realizowane w ramach programu „Moje Boisko- Orlik 2012”, ponadto w najbliższej przyszłości planuje się poddać gruntownej przebudowie kompleks sportowy AKS-u Mikołów.

Od stycznia 2008 w Mikołowie działa Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Jest on jednostką organizacyjną gminy Mikołów nieposiadającą osobowości prawnej, powołaną uchwałą nr XVIII/273/2008 Rady Miejskiej w Mikołowie z dnia 29.01.2008 r. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb sportowych i rekreacyjnych społeczeństwa, a w zakresie merytorycznym i szkoleniowym współpracuje z ośrodkami, klubami, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami i związkami stowarzyszeń na terenie gminy, powiatu, województwa i kraju. Jednostką kieruje dyrektor, którego zatrudnia Burmistrz Mikołowa. Dyrektor w rozumieniu kodeksu pracy jest pracodawcą dla

zatrudnionych w MOSiR pracowników i reprezentuje jednostkę na zewnątrz. Odpowiada przed burmistrzem Mikołowa za właściwą realizację przypisanych MOSiR zadań oraz za prawidłowe wykorzystywanie powierzonych środków finansowo-rzeczowych. Szczegółowe zasady funkcjonowania MOSiR, jego strukturę organizacyjną, podział zadań, uprawnień i odpowiedzialności osób pełniących funkcje kierownicze i samodzielne, komórek organizacyjnych określa Regulamin organizacyjny zatwierdzony przez burmistrza Mikołowa. W skład MOSiR-u wchodzi w szczególności: kryta pływalnia, kąpielisko miejskie, domek harcerski wraz z placem harcerskim, boiska sportowe, siłownia. MOSiR gospodaruje mieniem komunalnym zgodnie z jego przeznaczeniem oraz zapewnia jego prawidłową eksploatację i ochronę.

Na obrzeżach parku znajduje się również czynny w sezonie letnim, wspomniany wyżej basen odkryty pochodzący z lat 70. Na terenie jego obiektu w chwili obecnej realizowany jest projekt budowy nowoczesnego boiska-lodowiska. Utworzenie tras rowerowych jest również na etapie ostatnich przygotowań do realizacji. Do ukończonych projektów zaliczyć można kompleks sportowy przy ul. Grażyńskiego w ramach programu „Moje boisko- Orlik 2012” oraz basen kryty.

Na terenie parku miejskiego w chwili obecnej trwają prace mające na celu odbudowę domku parkowego i adaptację przyległej infrastruktury. Na obrzeżach parku znajduje się również czynny w sezonie letnim basen odkryty pochodzący z lat 70. Korzystne cechy przestrzeni Mikołowa, obfitującej w urozmaicone krajobrazowo otwarte tereny, a także ekosystemy łąkowe, wodne, liczne obszary leśne, stanowią potencjalne możliwości dla uprawiania wielu form rekreacji czynnej i biernej. W tym celu na obszarze pomiędzy Mokrym a Bujakowem trwa budowa oraz realizacja projektu pn. „Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie”. Jego istnienie ma służyć zahamowaniu degradacji najwartościowszych składników środowiska oraz zaspokajaniu potrzeb naukowych i dydaktycznych, jak również rekreacyjno-turystycznych dla mieszkańców całego regionu.

1.6. Identyfikacja problemów przestrzennych.

Ochrona środowiska

Wśród najważniejszych problemów związanych z ochroną środowiska należy wyszczególnić:

- zbiorniki wód podziemnych jak również wody powierzchniowe zagrożone zanieczyszczeniami;
- emisję zanieczyszczeń do powietrza spowodowaną nadmiernym spalaniem węgla kamiennego, w szczególności niską emisję
- niską świadomość ekologiczną mieszkańców;
- brak alternatywnych źródeł pozyskiwania energii;
- niską klasę wód oraz przekroczone stany zanieczyszczenia;

Własność gruntów i budynków

Do najważniejszych problemów związanych z własnością gruntów i budynków można zaliczyć:

- brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych, komunalnych i tanich mieszkań czynszowych;
- relatywnie wysoki deficyt mieszkań;
- mała liczba gruntów będących własnością gminy;

Infrastruktura techniczna

Do najważniejszych problemów związanych z infrastrukturą techniczną należą:

- braki w wybudowanej infrastrukturze technicznej;
- braki infrastrukturalne oraz potrzeba gruntownej modernizacji i poszerzenia istniejącej sieci kanalizacji ogólnospławnej, sanitarnej i deszczowej. W chwili obecnej problem kanalizacji jest w trakcie rozwiązywania, dzięki dotacji na jej budowę pochodzącej m.in. z Funduszu Spójności. Zadanie ma na celu kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na obszarze aglomeracji Mikołów. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz wymianę wodociągu na terenie 5 sołectw Gminy Mikołów; Borowa Wieś, Bujaków, Mokre, Paniowy, Śmiłowice oraz na terenie dzielnicy Mikołowa Kamionka, a także w Centrum Mikołowa w rejonie ul. Rybnickiej oraz w części Mikołowa noszącej zwyczajową nazwę Nowy Świat, Gniotek, Reta i Goj.
- stosunkowo duży udział starych budynków z niskim standardem wyposażenia w strukturze budynków komunalnych – wymusza to konieczność dokonywania kapitalnych remontów, m.in. w zakresie naprawy dachów, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, wymiany wewnętrznej instalacji gazowej, elektrycznej oraz wodno-kanalizacyjnej;
- brak podłączenia sołectw do sieci gazowej;
- zróżnicowany stan infrastruktury drogowej- niektóre z dróg, z uwagi na występującą na nich wypadkowość i stan techniczny powinny zostać przebudowane bądź zmodernizowane;
- zanieczyszczenie środowiska spowodowane niewystarczającym systemem oczyszczania ścieków;
- zanieczyszczenie środowiska spowodowane zbyt dużą ilością spalania węgla kopalnych;
- brak inwestycji w infrastrukturę techniczną korzystniejszą dla środowiska;
- niedostateczna ilość infrastruktury sportowej i kulturalnej, szczególnie w dzielnicach peryferyjnych;

2. Charakterystyka sfery gospodarczej.

2.1. Podstawowe branże gospodarki i główni pracodawcy.

Podstawowe branże gospodarki na obszarze Mikołowa to handel i usługi, następnie działalność związana z budownictwem, transport, produkcja artykułów spożywczych oraz branża

elektro – maszynowa. Łączna ilość podmiotów gospodarczych działających na terenie miasta na dzień 21. 01. 2010r. wynosi 3304.⁹

Do głównych pracodawców na terenie miasta należą: FPM S.A., Zakłady Mechaniczne „Wiromet” S.A., „Mifama” S.A., Cablelettra Poland, Areva T&D Sp.z.o.o, Mikołowskie Zakłady Papiernicze, hipermarket „Auchan”. Ponadto szeroki zakres zatrudnienia na terenie miasta oferują małe i średnie przedsiębiorstwa z wielu branż, m.in.: budownictwa, branży motoryzacyjnej, transportu i spedycji, gastronomii, handlu i usług.

Do znaczących pracodawców dla mieszkańców Mikołowa, z obszaru powiatu mikołowskiego, należą: Kopalnia Węgla Kamiennego „Bolesław Śmiały”, „Elektrownia Łaziska”, Huta „Łaziska” oraz duże zakłady z terenu pobliskich miast tj. Katowic, Tychów oraz innych.

2.2. Identyfikacja problemów gospodarczych.

- likwidacja dużych zakładów produkcyjnych na terenie Mikołowa;
- ujemne skutki restrukturyzacji przemysłu węglowego;
- zewnętrzne trudności w rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw;
- brak odpowiedniej liczby wykwalifikowanych pracowników,
- relatywnie wysoki poziom bezrobocia i związany z tym słaby popyt wewnętrzny;
- niska aktywność gospodarcza mieszkańców Mikołowa;
- emigracja zarobkowa ludzi w wieku produkcyjnym;

3. Charakterystyka sfery społecznej.

3.1. Struktura demograficzna.

Mikołów należy do miast o niższym stopniu zaludnienia. Na przestrzeni lat liczba ludności Mikołowa nieznacznie, lecz systematycznie wzrastała, jednak od roku 1998 stan ten uległ zmianie. W latach 70 wzrost liczby mieszkańców był stosunkowo wysoki, wywołany wyżem demograficznym oraz napływem ludności z zewnątrz poszukującej miejsc pracy i mieszkań. Następne dekady odznaczają się wyraźnym, słabnącym tempem rozwoju zaludnienia. Ostatecznie w 1998 r. rozpoczął się proces zmniejszania się liczby mieszkańców Mikołowa. W latach 2004-2006 ustabilizował się na poziomie 38000-38500 mieszkańców. Kolejny przedział lat 2007-2009 to okres wzrostu liczby mieszkańców miasta. Trend wzrostowy niewątpliwie związany jest z gwałtownym rozwojem budownictwa mieszkalnego- zarówno osiedli deweloperskich jak i budownictwa jednorodzinne.

Liczba mieszkańców zamieszkujących Mikołów, według danych na dzień 31.12.2009 roku wynosi 38.627 osób, z czego 27705 osób zamieszkuje zwarte centrum miasta, a 8472- pozostałe pięć sołectw, natomiast dzielnicę wchodzącą w skład gminy- 2450 osoby.¹⁰ Na jeden km² powierzchni przypadają więc średnio 487 osoby, ale w poszczególnych dzielnicach i sołectwach gęstość zaludnienia

⁹ Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta Mikołów.

¹⁰ Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta w Mikołowie.

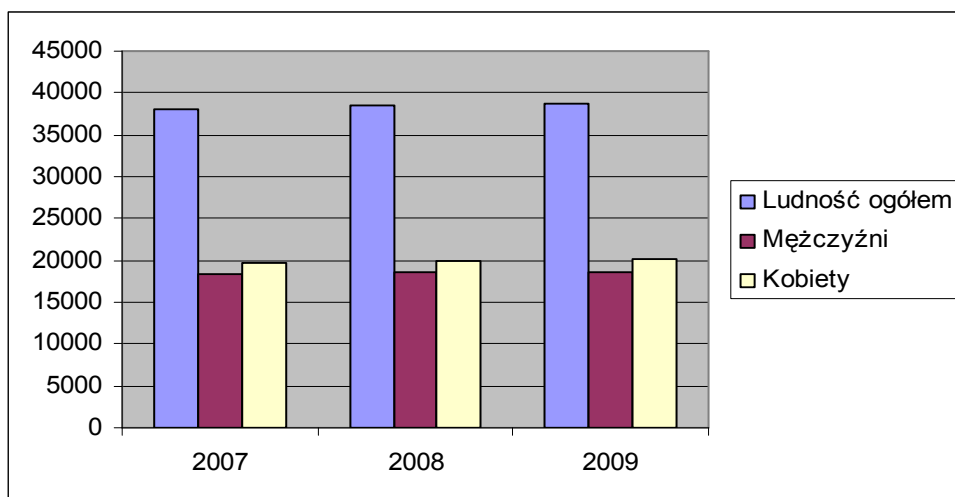
jest zróżnicowana – zdecydowanie największa jest w Centrum, natomiast dużo mniejsza jest w pozostałych dzielnicach i sołectwach. Mężczyźni stanowią ponad 48,2% ogółu ludności Mikołowa.

Tabela 2. Ludność wg płci w Mikołowie w latach 2007-2009.

Wyszczególnienie	2007		2008		2009	
	Liczba	Udział (w %)	Liczba	Udział (w %)	Liczba	Udział (w %)
Ludność ogółem	38,341	100,00	38,433	100,00	38,627	100,00
Mężczyźni	18,474	48,48	18,481	48,08	18,588	48,2
Kobiety	19,867	51,52	19,952	51,92	20,039	51,8

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach

Wykres 2. Ludność wg płci w Mikołowie w latach 2007-2009.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z tabeli 2

Zmiana liczby ludności spowodowana jest ruchem naturalnym i migracyjnym. Natężenie tych zjawisk w Mikołowie w latach 2006-2008 przedstawiają wartości zamieszczone w tabelach 3 i 4.

Tabela 3. Ruch naturalny w Mikołowie w latach 2006-2008.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Urodzenia	414	415	421
Zgony	339	322	353
Przyrost naturalny	75	93	68

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach

Tabela 4. Ruch migracyjny w Mikołowie w latach 2006-2008.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Napływ ludności	581	792	620
Odływ ludności	543	599	521
Saldo migracji	38	193	99

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach

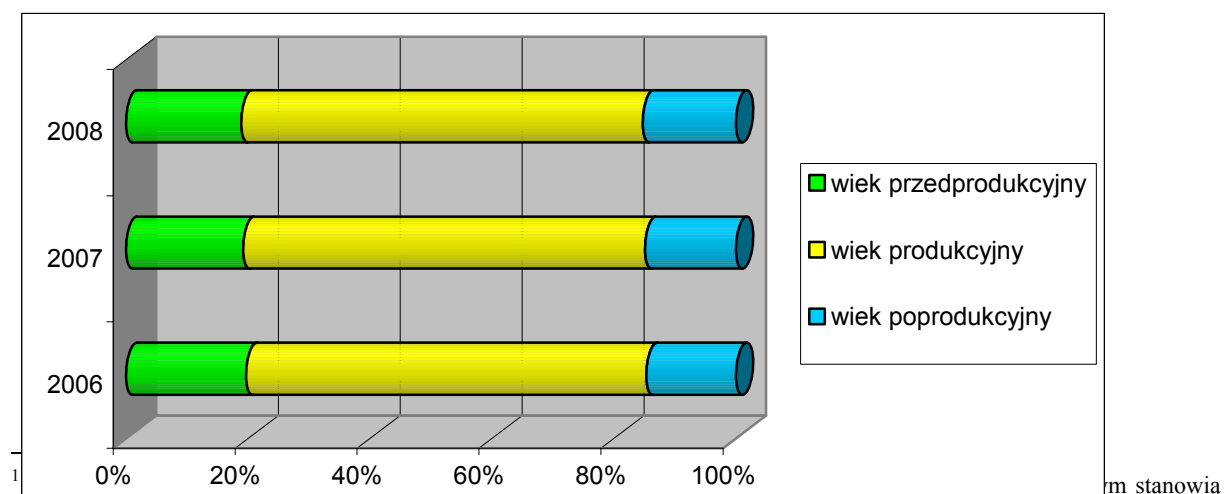
Z punktu widzenia rozwoju miasta, duże znaczenie odgrywa struktura wiekowa jego mieszkańców. Dane takie zamieszczono w tabeli 5 i na wykresie 3¹¹. Najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią ludzie w wieku produkcyjnym, drugą pod względem liczności jest populacja dzieci i nastolatków. Zdecydowanie najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Warto zwrócić uwagę na fakt malejącego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym wśród ogólnej liczby mieszkańców. Wskaźnik ten w latach 2006-2008 zmniejszył się o około 0,3 punktu procentowego. Natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym w ostatnich dwóch latach pozostał na tym samym poziomie. Na podstawie niniejszego zestawienia można zauważyć zjawisko powolnego starzenia się społeczeństwa, co jest cechą charakterystyczną rozwijających się gospodarek. Te tendencje utrzymują się w Mikołowie już od wielu lat i można je uznać za stabilne.

Tabela 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Wiek przedprodukcyjny	18,9	18,7	18,4
Wiek produkcyjny	65,9	65,8	65,8
Wiek poprodukcyjny	15,3	15,5	15,9

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Katowicach

Wykres 3. Struktura ludności wg wieku w Mikołowie w latach 2006-2008.

1) W tym składzie w przedziale wiekowym 10-69 lat w przypadku kobiet i 10-69 lata w odniesieniu do mężczyzn. Pozostali mieszkańcy miasta uwzględnieni zostali w grupie ludności poprodukcyjnej.

3.2. Grupy społeczne wymagające wsparcia w ramach rewitalizacji.

Istotą rewitalizacji jest połączenie działań na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na obszarach nią objętych, tj. bezrobocia, alkoholizmu, przestępczości, braku równowagi demograficznej. Rewitalizacja powinna przyczynić się do tworzenia miejsc pracy oraz przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.

Od 2005 roku działa w Mikołowie jedno z nielicznych w kraju Centrum Integracji Społecznej, którego głównym celem jest reintegracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uczestnicy programów Centrum Integracji Społecznej biorą aktywny udział w projektach na rzecz rewitalizacji miasta.

Zgodnie z przeprowadzoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie diagnozą, określono grupy wymagające wsparcia w ramach programu rewitalizacji:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- rodziny wielodzietne;
- rodziny niepełne;
- rodziny zamieszkujące w złych warunkach lokalowych;
- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym z innych powodów;

Centrum Integracji Społecznej w Mikołowie, jako gospodarstwo pomocnicze powstało z inicjatywy burmistrza miasta w 2005 roku, który wyszedł z pragmatyczną propozycją wobec trwającego w całej Polsce i Mikołowie również dyskursu na temat polityki społecznej. Powołanie CIS wynikało z troski o ludzi zagrożonych długoterminowym bezrobociem, a w konsekwencji ubóstwem dotyczącym rodziny tych osób, zwłaszcza dzieci. Do istotnych problemów należy również integracja osób w pewnym sensie "niepełnosprawnych": byłych więźniów, wyleczonych alkoholików, narkomanów, czy też osób z pewnymi problemami psychicznymi. Pojawiła się potrzeba poszukiwania form zapobiegających wykluczeniu społecznemu i zawodowemu. Inicjatywa znalazła umocowanie w ustawie o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z dnia 14 lipca 2003 r.), która wyznacza regulacje prawne realizowanym zadaniom: reintegracji społecznej i zawodowej. Konceptji aktywnej polityki społecznej przyświeca idea: "praca zamiast zasiłku". Mikołów jest jednym z pierwszych miast w Polsce, a pierwszym w województwie śląskim, w którym CIS rozpoczęło działalność. Udział w Centrum jest dobrowolny, po spełnieniu przez kandydata na uczestnika - warunków określonych w aktach prawnych.

W tabeli nr 6 przedstawiono liczbę rodzin objętych pomocą społeczną, z uwzględnieniem przyczyn udzielenia wsparcia socjalnego.

Tabela 6. Powody przyznania pomocy w latach 2007-2009 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie.

	2007		2008		2009	
Powód trudnej sytuacji rodzinnej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	237	505	284	781	301	747
Bezdomność	8	8	17	17	22	26
Potrzeba ochrony macierzyństwa	42	227	98	525	102	539
Bezrobocie	390	858	353	1191	316	1041
Niepełnosprawność	188	428	268	644	289	667
Długotrwała choroba	194	446	340	776	354	740
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:						
-rodziny niepełne:	81	309	161	629	222	737
-rodziny wielodzietne:	57	166	110	353	91	326
	38	235	58	308	40	235
Alkoholizm	110	242	144	301	40	94
Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	4	16	8	18	8	21

Źródło: Sprawozdania statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mikołowie z lat 2007-2009

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli 6 można zauważyć, że największą grupą korzystającą ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są bezrobotni oraz ludzie dotknięci ubóstwem. Fakt ten jest odzwierciedleniem gwałtownego wzrostu do 2003 r. liczby bezrobotnych w mieście. Natomiast sytuacja ta ulega ciągłym zmianom koniunkturalnym. W chwili obecnej relatywnie wysoka liczba osób bezrobotnych spowodowana jest spowolnieniem gospodarczym wynikłym ze światowego kryzysu na rynkach finansowych. Liczną grupą świadczeniobiorców z pomocy społecznej są także osoby niepełnosprawne i długotrwanie chore.

Na terenie miasta działa kilka organizacji wspierających osoby niepełnosprawne w ich codziennym życiu. Jednym z nich jest Towarzystwo Boskiego Zbawiciela- Księża Salwatorianów. Zgromadzenie realizuje budowę Salwatorskiego Centrum Integracji Osób Specjalnej Troski w Mikołowie. Założeniem Centrum jest realizacja celów edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych. Ponadto ma uwzględniać potrzeby ludzi specjalnej troski niezależnie od ich wieku

oraz rodzaju i stopnia niesprawności. Jest to cenna inicjatywa dla społeczności lokalnej, przyczyniająca się do reintegracji społecznej osób niepełnosprawnych. Poza tym na terenie Mikołowa funkcjonuje wspomniane już Centrum Integracji Społecznej. W ramach pobytu w CIS uczestnicy otrzymują świadczenie socjalne, gorący posiłek, ubrania robocze, pomoc specjalistów; wyposażeni są w dodatkowe umiejętności, wiedzę i kwalifikacje za obowiązkową pracę - w myśl przysłowia "nic za darmo". Maksymalny czas pobytu w Centrum wynosi dwanaście miesięcy, ale może być skrócony jeżeli uczestnik wykaże aktywność, a także przy pomocy pracowników CIS uzyska zatrudnienie - na podstawie umowy o pracę. Czas pobytu w uzasadnionej sytuacji może być również przedłużony o kolejne sześć miesięcy.

3.3. Bezrobocie i bezpieczeństwo publiczne.

3.3.1. Bezrobocie.

Bezrobocie to główny problem społeczny na terenie Mikołowa. W Gminie Mikołów według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie począwszy od 2004 następuje systematyczny spadek bezrobocia, spowodowany ożywieniem gospodarczym w kraju, powstaniem nowych firm na terenie miasta oraz przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i związaną z tym emigracją zarobkową mieszkańców Mikołowa.

Struktura bezrobocia Mikołowa jest odzwierciedleniem tendencji w województwie i w kraju. W 2006 roku bez pracy pozostawało 2027 osób, w 2007 roku 1448, w 2008 roku 770, w 2009 roku 918 osób. W latach 2006-2008 można zaobserwować systematyczny spadek liczby osób bezrobotnych. Jest to wynikiem koniunkturalnego ożywienia gospodarczego między innymi za sprawą gwałtownego rozwoju branży budowlanej, związanej z nią transportowej oraz usługowej. W roku 2009, za sprawą światowego kryzysu na rynkach finansowych oraz zwolnienia tempa wzrostu gospodarczego, bezrobocie ponownie zaczęło wzrastać. Jest ono pochodną spadku obrotów firm prywatnych i związaną z tym redukcją zatrudnienia. Na sytuację na rynku pracy w roku 2009, istotny wpływ miały również oszczędności rządowe, skutecznie uniemożliwiające podjęcie pracy w wielu instytucjach publicznych.

Możliwości uzyskania zatrudnienia w dużym stopniu uzależnione są od posiadanego wykształcenia. Klasyfikując bezrobotnych wg posiadanego wykształcenia, największy odsetek na koniec 2009 stanowili bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym- 39,5%, policealnym i średnim zawodowym-22,4%, podstawowym-16,5%, średnim ogólnokształcącym-10,1%. Niepokojący jest fakt, iż osoby bezrobotne z wykształceniem wyższym w roku 2009 miały większy problem w znalezieniu pracy niż osoby z wykształceniem ogólnokształcącym. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 11,4 % ogólnej liczby bezrobotnych.

Cechą charakterystyczną polskiego bezrobocia jest długotrwałe pozostawanie bez pracy. Im dłużej trwa okres przerwy pomiędzy jednym, a drugim zatrudnieniem, tym bardziej negatywnie wpływa na samych bezrobotnych. Ogranicza się ich aktywność, zmniejszają się kwalifikacje zawodowe i dochody, a i ich ponowne zaistnienie na rynku pracy jest bardzo trudne. Biorąc pod

uwagę czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych na terenie Mikołowa, największy odsetek 42% stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Tabela 7. Bezrobotni z podziałem na poziom wykształcenia w latach 2007-2009 na terenie gminy Mikołów

		31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009
Wykształcenie	wyższe	75	68	105
	policealne i średnie zawodowe	307	153	206
	średnie ogólnokształcące	102	89	93
	zasadnicze zawodowe	626	302	362
	gimnazjalne i poniżej	338	158	152
	OGÓŁEM	1448	770	918

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie

Tabela 8. Bezrobotni pozostający bez pracy ponad 1 miesiąc w latach 2007-2009 na terenie gminy Mikołów.

Data	Bezrobotni pozostający bez pracy ponad 1 miesiąc w latach 2007-2009 (ogółem/procentowo)	
2007r.	1353	93,4%
2008r.	677	87,9%
2009r.	813	88,5%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie

Tabela 8 obrazuje, iż pozostawanie bez pracy ponad 1 miesiąc jest minimalnym okresem w zdecydowanej liczbie przypadków. Ponadto niniejsza tendencja utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w latach 2007-2009.

Data	Stopa bezrobocia		
	KRAJ	WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE	POWIAT MIKOŁOWSKI
2007r.	11.4%	9.3%	9.3%
2008r.	9.5%	6.9%	5.0%
2009r.	11.4%	8.9%	6.1%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mikołowie

Zgodnie z danymi PUP stopa bezrobocia w powiecie mikołowskim na listopad 2009 wynosiła 6,1% i była niższa do średniej wojewódzkiej (8,9%) i niższa od krajowej (11,49%). Zgodnie z danymi PUP w Mikołowie stopa bezrobocia na listopad 2009 dla powiatu mikołowskiego wynosiła 6,1% i była wyższa w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost liczby bezrobotnych i przejście z tendencji spadkowych do wzrostowych bezrobocia ostatnich lat, związany jest z ogólnokrajowym spowolnieniem gospodarczym.

W sytuacji zarówno na rynku pracy oraz w statystyce obrazującej stopę bezrobocia, powiat mikołowski od lat jest odzwierciedleniem ogólnej sytuacji w województwie śląskim oraz całym kraju. Tabela 9 obrazuje, iż w ostatnich trzech latach tj. 2007-2009, zmienny trend krajowy w stopie bezrobocia przekłada się na sytuację w powiecie mikołowskim- spadek stopy bezrobocia na poziomie krajowym w latach 2007-2008 znalazł odbicie w powiecie mikołowskim. Z kolei wzrost stopy bezrobocia z lat 2008-2009 również jest potwierdzeniem panującej tendencji.

3.3.2. Bezpieczeństwo publiczne.

Za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na terenie Gminy Mikołów odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta oraz Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie. Na terenie Gminy funkcjonuje również Straż Miejska. Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej na terenie Gminy wykonują jednostki Państwowej Straży Pożarnej w Mikołowie oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej rozmieszczone w sołectwach.

Gmina realizuje podstawowe zadania związane z ochroną ludności, urządzeń użyteczności publicznej, zakładów pracy, skupiając swój wysiłek głównie na: ostrzeganiu, alarmowaniu i informowaniu ludności o zagrożeniach, prowadzeniu ewakuacji oraz zapewnieniu ewakuowanym pomocy medycznej i socjalnej głównie w zakresie zakwaterowania i żywienia. Na terenie administrowanym istnieje system ostrzegania i alarmowania ludności.

Tabela 10. Liczba, kategorie przestępstw i zatrzymani sprawcy na terenie Gminy Mikołów w latach 2007-2009.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie

Kategoria przestępstw	2009	2008	2007
Zabójstwo	2	0	0
Zgwałcenie	1	1	3
Kradzież cudzej rzeczy	268	223	288
- w tym samochodu	23	20	46
Kradzież z włamaniem	204	164	155
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	25	20	24
- w tym rozbój z bronią	0	1	1
Pożar z winy umyślnej	0	0	0
Razem wymienione przestępstwa	500	408	470
Uszczerbek na zdrowiu	28	7	22
Bójka lub pobicie	13	18	26
Krótkotrwały zabór pojazdu	8	8	12
Uszkodzenie rzeczy	102	70	71
Przestępstwo przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	9	33	13
Ust. o przeciwdziałaniu narkomanii	78	26	83
Przestępstwa drogowe	156	190	168
- w tym art.178a	131	161	145
Razem o char. kryminalnym	903	723	921
Razem o char. gospodarczym	194	140	232
Ogółem przestępstwa	1285	1096	1353
Ustalono sprawców	459	495	573
Wykrywalność ogółem (%)	54,00%	56,30%	63,30%

W tabeli 10 zestawiono dane o liczbie przestępstw, ich kategorii oraz zatrzymanych sprawcach przestępstw w Gminie Mikołów w latach 2007-2009. W 2009 roku podobnie jak w latach poprzednich, największą grupę przestępstw stanowiły przestępstwa skierowane przeciwko mieniu tj. kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, przestępczość rozbójnicza oraz uszkodzenia mienia stanowiące około połowy ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych na terenie podległym bezpośrednio KPP w Mikołowie. Wykrywalność sprawców czynów zabronionych na terenie Gminy Mikołów, w ostatnich latach mieści się w przedziale pomiędzy 54% a 64%. Na wyszczególnienie zasługuje fakt ogólnej utrzymującej się tendencji spadkowej w kradzieżach samochodów. Niepokojący jest jednak fakt stałego wzrostu na przestrzeni ostatnich lat kradzieży z włamaniem.

Tabela 11. Liczba wykroczeń i zatrzymanych sprawców na terenie Gminy Mikołów w latach 2007-2009.

Wykroczenia	2009	2008	2007
Ilość wykroczeń porządkowych ogółem	2266	1547	1919
Pouczono	587	456	734
Sporządzono wniosków	462	393	368
Ukarano	1217	698	817

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie

W Tabeli 11 przedstawiono liczbę wykroczeń oraz zatrzymanych sprawców w latach 2007-2009. Najczęstszymi w roku 2009 oraz latach wcześniejszych wykroczeniami były wykroczenia dotyczące przepisów z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości (spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem)- w 2009 roku 1030 przypadków. Kolejną liczną grupą wykroczeń były kradzieże mienia popełniane najczęściej w sklepach i stacjach paliw (kradzieże paliwa) - 375 przypadków. Kolejną pod względem liczebności wykroczeń były wykroczenia związane z zaśmiecaniem i zanieczyszczaniem miejsc publicznych- 260 przypadków.

W wyniku realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów, powinno również ulec poprawie bezpieczeństwo jego mieszkańców. W tym kontekście wsparcia wymagają mieszkańcy i osoby przebywające w rejonie centrum miasta (szczególnie ulice: Prusa, Krakowska, Młyńska, Konstytucji 3 maja, Górnicza, Św. Wojciecha, Kolejowa, Rynek i przyległe) oraz osiedla (Kochanowskiego, Norwida, Grunwaldzkie, Słowackiego, Mickiewicza, 30-lecia).

W roku 2009 najwięcej czynów zabronionych popełniono w miesiącu październiku- 117 i lipcu- 109. Dniami tygodnia, w którym notowano najwięcej przestępstw i wykroczeń były okresy weekendu oraz poniedziałek w godzinach między 18 a 22. Pomimo, iż statystyka wykazuje różnego rodzaju pospolite przestępstwa, Mikołów jest bezpiecznym miastem. Wynika to z samej opinii mieszkańców, którzy w miejscu swego zamieszkania czują się bezpiecznie.

3.4. Struktura organizacji pozarządowych.

Działalność organizacji pozarządowych w znaczący sposób wpływa na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Integruje ona lokalne społeczności oraz aktywizuje je do angażowania się w różne dziedziny życia wspólnoty. Między innymi w różne imprezy i wydarzenia kulturalne. Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe przyczyniają się również do rozwiązywania lokalnych problemów. Pomagają one samorządowi miejskiemu wykonywać wiele zadań publicznych. W tym zakresie można zauważyć daleko posuniętą współpracę pozarządowych podmiotów z władzami lokalnymi. Aktywność mikołowskich organizacji pozarządowych przejawia się głównie w działalności na rzecz następujących dziedzin życia społecznego:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- działalności charytatywnej;
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- ochrony i promocji zdrowia;
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- edukacji, oświaty i wychowania;
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu;
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- turystyki i krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;
- ratownictwa i ochrony ludności;

3.5. Identyfikacja problemów społecznych.

Do najważniejszych problemów w sferze społecznej trzeba zaliczyć:

- postępujące starzenie się społeczeństwa;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców nie odpowiadający wyzwaniom dzisiejszej gospodarki, konsekwencją tego jest mała elastyczność na rynku pracy;
- nasilenie się problemów związanych z niepełnosprawnością, bezrobociem, ubóstwem, alkoholizmem, koniecznością ochrony macierzyństwa;
- stosunkowo wysoka stopa bezrobocia, przy jednoczesnej utracie przez przeważającą część bezrobotnych prawa do zasiłku;
- wysoki odsetek bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia – są oni mniej elastyczni na rynku pracy (większe trudności z przekwalifikowaniem);
- wysoki poziom długotrwałego bezrobocia, w tym zwłaszcza pozostawanie bez zatrudnienia dłużej niż 24 miesiące;
- spadek dochodów gospodarstw domowych;
- występowanie obszarów apatii społecznej;
- emigracja zarobkowa osób młodych i dobrze wykształconych;

4. Analiza SWOT.

Analiza **SWOT** identyfikuje mocne i słabe strony gminy oraz jej szanse i zagrożenia. Zjawiska ograniczające możliwość rozwoju gminy – to słabe strony. Obszary, w których podejmowane działania są skuteczne i przynoszą zamierzone efekty – to mocne strony gminy. Mocne strony i słabe strony gminy to obszary, na które wpływ ma sama gmina. Natomiast szanse – to obszary mogące wspierać działania gminy, ale gmina nie ma na nie bezpośredniego wpływu. Zagrożenia to zjawiska, które mogą mieć niekorzystny wpływ na gminę i wynikają z warunków zewnętrznych.

A. Mocne strony.

- Centralne położenie w województwie śląskim;
- Położenie w pobliżu Aglomeracji Śląskiej;
- Korzystna sieć drogowa, bliskość ważnych węzłów drogowych (gminę przecinają dwie drogi krajowe: DK 81 i DK 44)
- Stosunkowo bliska odległość od autostrady A-4 i planowanej A-1;
- Dostęp do połączeń kolejowych – towarowych;
- Tereny nadających się pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe;
- Dobre skomunikowanie Mikołowa środkami komunikacji publicznej (PKP, PKS, PKM Tychy, KZK GOP);
- Duża ilość terenów zielonych – rekreacyjnych, z dużymi możliwościami zagospodarowania;
- Stosunkowo niższe niż w regionie zanieczyszczenie środowiska naturalnego;
- Duża liczba planów zagospodarowania przestrzennego miasta obejmująca swym zasięgiem 99% powierzchni gminy;
- Mikołów jako centrum kulturalne regionu – miejsce prestiżowych imprez kulturalnych „Impresje Mikołowskie”, „Mikołowskie Dni Muzyki”;
- Jednoznacznie ukształtowane i atrakcyjne architektonicznie Centrum miasta;
- Korzystny system obwodnic Centrum;
- Duża ilość obiektów zabytkowych w mieście;
- Duża liczba instytucji w znaczeniu ponad lokalnym: Sąd Rejonowy, Oddział Prokuratury, Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Narodowy Fundusz Zdrowia;
- Duże zainteresowanie inwestorów działkami i obiektami na terenie miasta;
- Rozwinięta sieć infrastruktury społecznej jako podstawa do świadczenia usług administracyjnych, edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym;
- Wieloletnie tradycje Mikołowa jako miasta handlu i rzemiosła;
- Aktywność instytucji otoczenia biznesu;
- Sprawne działanie instytucji pozarządowych;

- Klimat sprzyjający rozwojowi przedsiębiorczości;
- Proinwestycyjne budżety miasta;
- Różnorodność szkół i instytucji szkoleniowych;

B. Słabe strony.

- Zły stan techniczny dróg na terenie gminy;
- Niedoskonały system drogowy miasta;
- Brak terenów w pełni uzbrojonych pod inwestycje;
- Zbyt małe środki budżetowe do prowadzenia większej ilości inwestycji;
- Różnice w rozwoju infrastruktury technicznej, brak pełnej kanalizacji, potrzeby modernizacyjne;
- Problemy z kompleksowym oczyszczaniem ścieków;
- Niedoinwestowanie infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i turystycznej;
- Potrzeba modernizacji wielu obiektów użyteczności publicznej;
- Brak wielofunkcyjnych obiektów sportowych;
- Brak atrakcyjnych warunków zatrudnienia dla ludzi młodych;
- Zły stan techniczny obiektów zabytkowych;
- Degradacja budynków komunalnych;
- Niska przedsiębiorczość mieszkańców;
- Niewystarczająca promocja miasta;
- Duża liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Nieznajomość własnego podłoża historyczno-kulturowego;

C. Szanse.

- Duży rynek konsumentów (Aglomeracja Śląska)
- Posiadanie terenów dla nowych inwestycji;
- Planowana budowa w bliskiej odległości autostrady A1, połączonej z autostradą A-4;
- Utrzymanie trendu proinwestycyjnego w kolejnych budżetach miasta;
- Wzrost nakładów finansowych z przeznaczeniem na inwestycje;
- Dostępność zagranicznych i krajowych środków pomocowych przeznaczonych na infrastrukturę techniczną, ochronę środowiska, kulturę, edukację, turystykę, sport i rekreację;
- Pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej na realizację rozwoju miasta;
- Modernizacja krajowych węzłów drogowych;
- Członkostwo Polski we Wspólnocie Europejskiej;
- Współpraca pomiędzy regionami;
- Budowa Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie – Mokrem;

- Wykreowanie „produktu turystycznego” znanego w krajowym i międzynarodowym obiegu informacyjnym;
- Wzrost znaczenia małych i średnich przedsiębiorstw;
- Stworzenie trwałych mechanizmów wspierania przedsiębiorczości;
- Znaczny potencjał organizacji pozarządowych;
- Posiadanie wojewódzkiego i miejskiego programu ochrony środowiska;
- Wzbogacenie oferty dotyczącej spędzania wolnego czasu;
- Konsekwentna realizacja programu rozwoju bazy sportowej;
- Twórcze wykorzystanie walorów kulturowo-historycznych;
- Opracowanie programów rewitalizacji;
- Wzrost poczucia wartości u mieszkańców wynikający ze świadomości udziału we wspólnocie miejskiej i uczestnictwa w jej tradycji – jako istotny społeczny czynnik miastotwórczy;

D. Zagrożenia.

- Niechęć do inwestowania w obszarach słabiej rozwiniętych;
- Zbyt wolny proces decentralizacji finansów publicznych i funduszy pomocowych;
- Trudne do przewidzenia zmiany na rynku;
- Niestabilna polityka państwa wobec samorządów;
- Proces starzenia się społeczeństwa;
- Migracje za pracą, w tym odpływ specjalistów;
- Postępujący proces dezintegracji społeczności lokalnej;

E. Waloryzacja analizy SWOT.

Reforma transformacyjno-ustrojowa kraju, przywróciła miastu ważne miejsce na mapie administracyjnej. Sformalizowała jego funkcję regionalnego centrum administracyjno – usługowo – kulturalnego. Miasto ugruntowało swoją lokalną pozycję jako siedziba starostwa powiatowego, równocześnie wzrosła jego atrakcyjność w oczach mieszkańców oraz odwiedzających.

Długoletnie tradycje historyczne, rzemieślnicze i handlowe miasta, podtrzymywane i wzmacniane w przyszłości, otwierają przed nim znaczące możliwości rozwojowe.

Czynnikiem ograniczającym korzystną koniunkturę, jest niewystarczająca baza środków finansowych. Zarówno kapitału wewnętrznego jak i zabezpieczenia finansowego niezbędnego do modernizacji majątku trwałego. Dlatego tak istotną sprawą jest podnoszenie konkurencyjności miasta oraz udzielanie kredytów bankowych.

CZĘŚĆ II. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNEGO, SPOŁECZNEGO I GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU.

1.Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015. (SRK)

Strategia Rozwoju Kraju (SRK) na lata 2007-2015 jest podstawowym dokumentem strategicznym, określającym cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Strategia wyznacza również cele oraz identyfikuje obszary uznane za najważniejsze z punktu widzenia osiągnięcia tych celów, na których koncentrowane będą działania państwa. Uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska. SRK jest podstawową przesłanką dla Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO). Spaja wszelkie działania rozwojowe podejmowane na rzecz poprawy warunków społeczno-gospodarczych oraz stanowi fundament dla efektywnego wykorzystania przez Polskę środków rozwojowych.

Celem głównym Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski. Strategia zakłada realizację celu głównego poprzez:

- Szybki rozwój gospodarczy;
- Stabilną politykę makro-ekonomiczną;
- Kształtowanie warunków pobudzających przedsiębiorczość;
- Rozwój instrumentów finansowania;
- Poprawę dostępu do kapitału zagranicznego;
- Zwiększenie nakładów na badania i nowe technologie;
- Rozwój eko-innowacji;
- Upowszechnienie teleinformatyki, rozwój usług elektronicznych i informatyzację kraju;
- Ograniczenie negatywnych skutków restrukturyzacji społecznych, tradycyjnych sektorów przemysłowych, rybołówstwa itp.;
- Promocję gospodarczą kraju;
- Procesy prywatyzacyjne;

2. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013. (NSRO)

Celem nadrzędnym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia i zamożność obywateli oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Projekty zaplanowane do wykonania w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów wpisują się w realizację celów NSRO. Większość z nich zostanie zrealizowana przy wykorzystaniu osiągnięć Planu w zakresie osiągania jego poszczególnych celów cząstkowych. W Planie tym założono, że zostaną podjęte działania mające na celu:

- wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB;
- włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej;
- intensyfikację procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej;
- rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego;

- wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce;
- restrukturyzacje zasobów ludzkich i przestrzeni regionów;
- zwiększenie zatrudnienia przez tworzenie miejsc pracy i wykorzystanie aktywnych form walki z bezrobociem;
- restrukturyzacje zasobów ludzkich i przestrzeni regionów;
- podniesienie poziomu wykształcenia;
- wzrost innowacyjności;
- zapewnienie równości szans społecznych przez eliminację zjawisk marginalizacji i wykluczenia społecznego;
- rekultywacje odłogów przemysłowych;
- awans cywilizacyjny obszarów;
- przygotowanie kadr dla gospodarki opartej na wiedzy i wysiłek edukacyjny na rzecz wzmocnienia społeczeństwa informacyjnego;

3. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. (RPO WSL)

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów jest spójny z Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Cele, jakie zamierza się osiągnąć poprzez jego realizację, wpisują się głównie w priorytet VI RPO WSL.

Priorytet VI – Zrównoważony rozwój miast. Celem priorytetu jest wzrost konkurencyjności przestrzeni miejskiej województwa śląskiego.

Działanie 6.2 - Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Jednym z działań wyodrębnionych w ramach priorytetu VI i działania 6.2 jest **Poddziałanie 6.2.2.**

Poddziałanie 6.2.2 - Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Głównym celem tego podziałania jest wykorzystanie wielofunkcyjne zdegradowanych obszarów. Kierunek działań obejmuje rewitalizację zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojkowych w gminach miejsko-wiejskich i miastach do 50 tys. mieszkańców.

W ramach tego podziałania zachęca się do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej. Powinno to zapewnić tworzenie nowych miejsc pracy poprzez oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności dostosowanej do potrzeb nowych przedsiębiorstw. Jednocześnie dąży się do zachowania troski o stan środowiska naturalnego, warunkującego zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy. Zasadniczym celem tego działania jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

W ramach Poddziałania 6.2.2 wyróżnia się następujące typy operacji:

1. przebudowa i remont obiektów przemysłowych/powojkowych/popegeerowskich, łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji

istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym).

2. zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym budowa, przebudowa i remont obiektów na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym).
3. uzupełnienie i remont istniejącej zabudowy, w tym zabudowa plomb, remont użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym).
4. kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom.
5. tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu w celu podniesienia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych.
6. zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka wraz z utylizacją azbestu.

4. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”.

W dniu 17 lutego 2010r. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” stanowiącą aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020 przyjętej 4 lipca 2005 roku.

W myśl Strategii, podstawą rozwoju regionu są jego mieszkańcy z ich wiedzą, kompetencjami i umiejętnościami. Konieczne jest zatem promowanie stałego doksztalcania, zwiększania kwalifikacji zawodowych i poziomu wykształcenia mieszkańców oraz mobilności na rynku pracy. Podjęte działania będą wpływały na podniesienie aktywności ekonomicznej ludności, a co za tym idzie, przyczynią się do poprawy zatrudnialności. Wspieranie różnicowania kierunków kształcenia, poprawa jakości i rozwój systemu edukacji na wszystkich poziomach zdecydują o pozycji konkurencyjnej regionu. Istotne jest zatem zarówno zapewnienie rozwoju odpowiedniej jakości bazy edukacyjnej, jak i wykwalifikowanej kadry, otwartej na realizację nowatorskich programów nauczania i wykorzystanie nowoczesnych metod i technik przekazywania wiedzy.

Strategia wyznacza następujące priorytety, do których nawiązuje Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów:

- **Priorytet A: Województwo Śląskie regionem nowej gospodarki kreującym i skutecznie absorbującym technologie.** W regionie, w którym w dalszym ciągu trwają procesy restrukturyzacyjne, ważną kwestią jest podnoszenie aktywności zawodowej oraz rozwój zdolności przystosowania się i przedsiębiorczości. Duże znaczenie ma stworzenie efektywnego systemu przekwalifikowań i reorientacji zawodowej. Wspierana powinna także

być formą przedsiębiorczości przez samozatrudnienie. Za istotny czynnik rozwoju uznaje się tworzenie, wymianę oraz wykorzystanie informacji i wiedzy oraz zaawansowanych technologii i innowacji. Coraz większego znaczenia nabiera zdolność do uczenia się i stawania się bardziej innowacyjnym. Przedsiębiorstwa działające w województwie śląskim są bardzo zróżnicowane, jeśli chodzi o poziom innowacyjności, stosowane rozwiązania technologiczne oraz sposoby wdrażania rozwiązań innowacyjnych oraz nawiązywanie kontaktów i relacji z otoczeniem.

- **Priorytet B: Województwo Śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie.** Istotnym wyzwaniem, stojącym przed władzami publicznymi w Województwie Śląskim, jest niwelacja różnic w zakresie ochrony zdrowia, opieki społecznej oraz bezpieczeństwa publicznego. Z tego też względu należy dążyć w województwie śląskim do osiągnięcia wewnątrzregionalnej spójności społecznej poprzez zapewnienie równomiernego dostępu do usług, a także zbliżonego standardu usług w zakresie wyrównywania szans życiowych mieszkańców. Dlatego należy podjąć działania, które zapewnią odpowiedni poziom ochrony socjalnej, będą przeciwdziałać marginalizacji społecznej i dyskryminacji, zapewnią ochronę najłabszym grupom społeczeństwa, a także zapewnią rozwój regionalnego systemu ochrony zdrowia osiąganym wraz z poprawą jakości i dostępności usług medycznych. Konieczna jest również poprawa stanu i poczucia bezpieczeństwa publicznego mieszkańców i osób przebywających na terenie województwa oraz koordynacja współpracy służb i administracji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w regionie. Usługi publiczne są elementem kluczowym dla społecznej, ekonomicznej i regionalnej spójności w Europie. Usługi te muszą być wysokiej jakości oraz dostępne dla każdego – oczywiście w ramach stanowionych prawem zasad. Dostarczanie ich powinno być oparte na rachunku ekonomicznym, uwzględniającym korzyści społeczne związane z inwestowaniem w kapitał ludzki i wysoką jakość życia.
- **Priorytet C: Województwo Śląskie znaczącym partnerem kreacji kultury, nauki i przestrzeni europejskiej.** Metropolie oraz duże miasta organizują życie polityczne, społeczne i gospodarcze regionów i całych krajów. Obszary metropolitalne powinny stać się stykiem polskiej gospodarki z gospodarką światową. W Województwie Śląskim szczególnego znaczenia nabierają zagadnienia rozwoju i integracji aglomeracji miejskich, które oddziałując poprzez dyfuzję na otoczenie stają się centrami obszarów metropolitalnych i funkcjonalnych obszarów miejskich. Z tego też względu rozwijanie funkcji metropolitalnych aglomeracji miejskich oraz dużych miast ma kluczowe znaczenie dla rozwoju całego Województwa Śląskiego. Rozwój tych funkcji promuje rozwój infrastruktury społecznej, kultury, edukacji i wiedzy, co w rezultacie powinno ułatwić zachodzące procesy transformacji tradycyjnej struktury gospodarki.

5. Strategia Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2008-2015.

Strategia Rozwoju Gminy Mikołów na lata 2008-2015 jest dokumentem kierunkowym, stanowiącym podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez władze samorządowe oraz podmioty sektora prywatnego, organizacje pozarządowe i mieszkańców gminy.

Do nadrzędnych działań zapewniających Gminie Mikołów właściwy i szybki rozwój w perspektywie horyzontu czasowego do 2015 roku, należą przede wszystkim działania przyczyniające się do rozwoju nowoczesnej infrastruktury technicznej. Tworzenie korzystnych warunków dla aktywności gospodarczej, zwłaszcza w sektorze mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z branży usługowej i innowacyjnych technologii, podejmowanie różnorodnych działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa, ochrony zdrowia, oświaty oraz kultury, rekreacji i sportu. Ponadto działania na rzecz środowiska naturalnego; optymalnie angażujące zasoby naturalne, ludzkie i gospodarcze w trosce o wysoką jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców.

Długofalowym i nadrzędnym celem strategicznym rozwoju Gminy Mikołów jest zapewnienie godziwych standardów jakości życia społeczności lokalnej, na poziomie społecznie akceptowalnym oraz sprostanie wyzwaniom przyszłości i zmieniającego się otoczenia. Zrównoważony rozwój gminy realizowany jest w trzech płaszczyznach:

- Sfera społeczna;
- Sfera gospodarcza;
- Środowisko naturalne;

6. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mikołów, Mikołów 1999 r. (wraz z późn. zmianami)

1. Celem strategicznym dla miasta Mikołów jest efektywny i trwały rozwój funkcji wytwórczych i usługowych o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

Aby to zrealizować wskazano następujące cele:

- stymulowanie rozwoju gospodarczego atrakcyjnych inwestycyjnie terenów nie zainwestowanych dla maksymalnie efektywnego wykorzystania ich możliwości (obszary aktywizacji gospodarczej na zasadach zorganizowanej działalności inwestycyjnej);
- rozwój przedsiębiorczości mieszkańców – w tym drobnej wytwórczości indywidualnej;
- kształtowanie atrakcyjnych i reprezentacyjnych przestrzeni publicznych;
- tworzenie warunków dla rozwoju usług – w tym wykształcenie lokalnych ośrodków administracyjno-usługowych;
- tworzenie warunków dla rozwoju usług związanych z nauką, kulturą oraz rekreacją i sportem;
- przyciąganie do miasta kapitału zagranicznego;
- zmiany i podwyższanie kwalifikacji zawodowych mieszkańców w kierunku nowych funkcji usługowych i wytwórczych w mieście;

2. Zapewnienie wspólnocie samorządowej oraz pożądanym w mieście użytkownikom niezbędnej przestrzeni prywatnej i pełnego dostępu do komunikacji, infrastruktury technicznej i usług publicznych:

- pełną dostępność usług podstawowych i ponadpodstawowych dla mieszkańców i użytkowników;
- dostępność terenów wypoczynku, rekreacji, sportu dla mieszkańców i użytkowników;
- funkcjonalność i efektywność infrastruktury technicznej, dostępność układu sieci kanalizacyjnej dla obsługi terenów mieszkalnictwa i usług;

3. Ekorozwój – zasadą rozwoju miasta, realizowany jest poprzez:

- przywrócenie przyrodniczej aktywności terenom zdegradowanym;
- zwiększenie ilości terenów zieleni urządzonej towarzyszącej usługom publicznym w obrębie śródmieścia (w tym na osiedlach wielorodzinnych) oraz utworzenie zespołów zieleni w granicach centrów sołectw;
- zapewnienie funkcjonowania istniejących elementów środowiska przyrodniczego, utrzymanie i rozbudowa powiązań między nimi;

4. Ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych:

- zachowanie i ochrona istniejących zasobów świata roślin i zwierząt;
- zachowanie i ustanowienie ochrony prawnej terenów i obiektów o szczególnych wartościach kulturowych;
- wykorzystanie obiektów zabytkowych na cele publiczne z zachowaniem i ochroną posiadanych walorów kulturowych;

CZĘŚĆ III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI.

1. Okres programowania.

Projektowane działania rewitalizacyjne zawarte w niniejszym opracowaniu są i będą realizowane w okresie **od 2010 do 2015 roku**. Program jest również kontynuacją przedsięwzięć przyjętych w poprzednich Programach (Lokalny Program Rewitalizacji z czerwca 2004 roku na lata 2004-2005, Lokalny Program Rewitalizacji z marca 2005 roku na lata 2005-2013 w podokresach

programowania: na lata 2005-2006 i 2007-2013 oraz Lokalny Program Rewitalizacji z listopada 2007 roku na lata 2007-2013.)

2. Zasięg terytorialny rewitalizowanych obszarów.

Podstawą do wyznaczenia obszarów miasta, które zostaną objęte programem działań rewitalizacyjnych, było dokonanie wieloaspektowej analizy sytuacji w Mikołowie, która została przedstawiona w części I niniejszego opracowania. Dokonując wyboru, wzięto pod uwagę takie czynniki jak poziom:

- bezrobocia i ubóstwa;
- przestępczości;
- degradacji technicznej infrastruktury i budynków;
- zanieczyszczenia środowiska naturalnego;

Obszary, które zostaną objęte działaniami rewitalizacyjnymi przedstawiono na mapie nr 1 (załącznik). Ponadto dołączono wykaz ulic objętych programem rewitalizacji (załącznik). Obszary te charakteryzują się wysokim stopniem zdegradowania, zarówno pod względem społecznym, gospodarczym, jak i przestrzennym. Na wyodrębnionych obszarach nasilone są niekorzystne zjawiska o charakterze społecznym, ponadto podkreślenia wymaga fakt, że na omawianym obszarze, zlokalizowanych jest wiele budynków znajdujących się w złym stanie technicznym.

Brak rozwiązania kwestii rewitalizacji miasta grozi pogłębieniem się degradacji i objęciem negatywnymi zjawiskami kolejnych obszarów. Konieczne jest, więc podjęcie działań rewitalizacyjnych, które pomogłyby w przezwyciężeniu problemów dotyczących tych części miasta.

W ramach rewitalizacji wyznaczono 3 rodzaje stref, które zostały opatrzone literami **A, B, i C**. **Strefy A i B** składają się z **obszarów AI, AII, AIII i AIV oraz BI, BII, BIII i BIV**. Poszczególne zadania zostały oznaczone zgodnie z oznaczeniem rodzaju strefy i liczbą porządkową (np. A12). Oznaczenia liczbowe poszczególnych zadań nie mają odniesienia do kolejności planu realizacji inwestycji. **Strefa A** – Rewitalizowane tereny miejskie. **Strefa A** ze względu na specyfikę miasta i zdiagnozowane problemy została podzielona na obszary:

AI – obejmujący śródmieście Mikołowa, sołectwo Mokre oraz dzielnicę Kamionka;

AII – obejmujący teren sołectwa Śmitowice;

AIII – teren sołectwa Borowa Wieś i Paniowy;

AIV – teren sołectwa Bujaków;

Obszar **AI** to teren śródmieścia z historyczną zabudową. Objęty jest on ochroną konserwatorską z nieregularną siatką ulic oraz centralnie położonym rynkiem. Stan budynków w tym rejonie jest bardzo zły. Jednocześnie jest to obszar zamieszkania grup społecznych wymagających wsparcia. W związku z tym rejon centrum Mikołowa, pomimo zrealizowania już pewnych etapów rewitalizacji przestrzennej (odnowiona nawierzchnia Rynku i przyległych ulic, remont kamienic) wymaga kolejnych działań, które zaktywizują i ożywią gospodarczo ten obszar. W ramach programu rewitalizacji planuje się rozwój sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Teren oznaczony symbolem **AI** obejmuje również obszar zdegradowanej dzielnicy mieszkaniowej, jakim jest Osiedle A. Mickiewicza oraz osiedle budynków socjalnych przy ul. Młyńskiej. Są to tereny wymagające wsparcia

zarówno w sferze technicznej jak i społecznej. W skład strefy **AI** wchodzi także obszar dzielnicy Kamionka oraz sołectwo Mokre, gdzie planowane jest wsparcie działań społeczności lokalnej, w celu aktywizacji życia dzielnicy poprzez stworzenie warunków dla jej rozwoju. Planowane są tam także działania w zakresie budowy infrastruktury ochrony środowiska oraz bazy rekreacyjno-sportowej i oświatowej.

Obszar **AII** Obejmuje rejon sołectwa Śmiłowice. Jest to obszar położony w znacznej odległości od centrum miasta. Podstawowym problemem obszaru jest brak niezbędnej infrastruktury technicznej, w szczególności kanalizacji. Ponadto mimo znacznej liczby dogodnych miejsc pod działalność gospodarczą, braki w infrastrukturze technicznej wpływają negatywnie na rozwój gospodarczy. Ponadto ograniczają inwestycje na obszarze tego fragmentu miasta. Planowane jest wsparcie działań na rzecz społeczności lokalnej w celu ożywienia życia społeczno – kulturalnego i gospodarczego. Planowane są tam także działania w zakresie budowy infrastruktury technicznej, ochrony środowiska oraz bazy rekreacyjno-sportowej i oświatowej.

Obszar **AIII** obejmuje rejon sołectwa Borowa Wieś i Paniowy. Położenie sołectw z utrudnionym dostępem do centrum miasta oraz braki w obiektach o znaczeniu kulturalno-rekreacyjno-sportowym i infrastrukturze technicznej, wpływają negatywnie na rozwój społeczności lokalnej. Na terenie sołectwa planowane są działania w zakresie budowy infrastruktury technicznej, społecznej i ochrony środowiska oraz rekreacyjno-sportowej i oświatowej.

Obszar **AIV** obejmuje rejon sołectwa Bujaków. Na obszarze tym występuje deficyt wielofunkcyjnych obiektów o znaczeniu kulturalno-społecznym oraz zauważalny jest brak infrastruktury technicznej (kanalizacji, sieci gazowej). Planowane są działania zmierzające do uzupełnienia braków występujących w infrastrukturze technicznej, społecznej, ochrony środowiska oraz bazy rekreacyjno-sportowej i oświatowej.

Wszystkie działania w sferze przestrzennej będą wspierane także działaniami w dziedzinie społecznej, gdyż w głównej mierze ich celem będzie aktywizacja mieszkańców rewitalizowanych terenów, bądź stworzenie optymalnych warunków do rozwoju społeczności lokalnej i przedsiębiorczości. Działania te zmierzać będą do zredukowania liczby osób bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i stworzenia warunków do zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych oraz podjęcia stałej pracy. Działania dotyczące sfery technicznej będą również wsparte działaniami miasta oraz innych organizacji, policji i osób prywatnych.

Strefa B – Rewitalizowane tereny przemysłowe; Tereny przemysłowe stanowią barierę w harmonijnym rozwoju całego miasta. Jednocześnie tereny te są poważnym zagrożeniem dla środowiska naturalnego. Planowane działania na tym obszarze obejmować będą zadania z zakresu koniecznych rozbiórek i wyburzeń, likwidacji starej infrastruktury i dekontaminacji gruntu. Powstanie nowych, atrakcyjnych terenów inwestycyjnych będzie znaczącym wsparciem dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz stworzy możliwości nowego zagospodarowania terenu.

Teren **BI** obejmuje rejon ulic Krawczyka i Waryńskiego stanowiąc obecnie przykład nieekonomicznie wykorzystywanej przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym i społecznym. Po rewitalizacji teren ten przeznaczony będzie pod działalność usługową oraz cele budownictwa mieszkaniowego.

Teren **BII** znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej Nr 3 oraz Parku Planty. W skład terenu wchodzi również obszar przy ul. Bandurskiego i Młyńskiej. W 2006 roku rozpoczęto kompleksową rewitalizację niniejszego obszaru. Wyburzono istniejące budynki, ukończono budowę krytej pływalni i Hali Sportowej oraz dokonano kompleksowego zagospodarowania przyległego terenu (przebudowa układu komunikacyjnego – w tym budowa ronda). Z kolei w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Planty, trwa odbudowa domku parkowego.

Teren **BIII** mieści się w ścisłym centrum miasta, w obrębie ulicy Żwirki i Wigury, sąsiaduje z budynkiem Starostwa Powiatowego w Mikołowie. Celem rewitalizacji tego terenu jest uporządkowanie ładu urbanistycznego Centrum miasta z utworzeniem właściwego układu ulic wraz z dominantami oraz pozostałą zabudową. Obszar ten powinien zostać wykorzystany dla zwiększenia potencjału Centrum w zakresie usług centrogennych – społecznych, mieszkaniowych i innych.

Teren **BIV** obejmuje rejon ulic Rajcy i Ks. J. Szafranka. Znajduje się w ścisłym centrum miasta i objęty jest konserwatorską strefą A, co determinuje kierunek rewitalizacji. Obszar ten powinien zostać zagospodarowany w sposób ściśle nawiązujący do historycznej części miasta, tj. Rynku. Planuje się przebudowę układu komunikacyjnego oraz powstanie zabudowy odwołującej się do kamienic Rynku. Celem rewitalizacji tego terenu jest powstanie nowej przestrzeni, która wraz z historycznym obszarem Rynku, będzie stanowić dla miasta oś wzrostu gospodarczego.

Strefa B – Rewitalizowane tereny przemysłowe;

BI- rejon ulic Krawczyka i Waryńskiego.

BII- obszar znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie Gimnazjum Nr 1 i Szkoły Podstawowej Nr 3, oraz graniczy z zabytkowym parkiem Planty. Rozciąga się wzdłuż ul. Konstytucji 3-maja do granic Parku. W skład terenu wchodzi również na obszar przy ul. Bandurskiego i Młyńskiej.

BIII- mieści się w ścisłym centrum miasta, w obrębie ulicy Żwirki i Wigury, sąsiaduje z budynkiem Starostwa Powiatowego w Mikołowie.

BIV obejmuje rejon ulic Rajcy i Ks. J. Szafranka. Znajduje się w ścisłym centrum miasta i objęty jest konserwatorską strefą A, co determinuje kierunek rewitalizacji. Obszar ten powinien zostać zagospodarowany w sposób ściśle nawiązujący do historycznej części miasta, tj. Rynku.

Strefa C – Rewitalizowane tereny powojkowe; Strefa **C** to zwarty obszar byłej jednostki wojskowej. W chwili obecnej rozpoczął się wieloetapowy proces adaptacji tego terenu, w tym rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie.

3. Podział na projekty i zadania inwestycyjne.

3.1. Zadania inwestycyjne.

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 przewidziano realizację około 70 projektów. W związku ze stałą aktualizacją Programu oraz zmieniającą się sytuacją inwestycyjną w mieście, liczba ta również ulega ciągłej modyfikacji. Wiele projektów jest już na etapie ukończenia realizacji, inne są w trakcie. Przedsięwzięcia dotyczą zarówno sfery

przestrzennej, społecznej, gospodarczej i środowiskowej miasta. Jednocześnie niektóre z nich trudno jest jednoznacznie zakwalifikować, gdyż podejmowane działania zazębiają się ze sobą. Dodatkowo, nierzadko realizacja jednego zadania warunkuje możliwość podjęcia lub stopień powodzenia innego działania.

Myślą przewodnią projektów przewidzianych do realizacji w rewitalizowanych obszarach miasta, było wprowadzenie na zdegradowane obszary nowych funkcji oraz podniesienie rangi już istniejących. Dotyczy to w szczególności aspektów i funkcji kulturalnych, sportowych, środowiskowych, turystycznych oraz komercyjnych. Podejmowane działania są ukierunkowane w największym stopniu na mieszkańców rewitalizowanego terenu oraz służącą im infrastrukturę. W tym celu konieczne jest poprawienie drożności komunikacyjnej na omawianych obszarach, co w konsekwencji doprowadzi do ich integracji z całym organizmem miejskim.

Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystycznej w ramach rewitalizacji miasta można podzielić m.in. na:

ZADANIA O CHARAKTERZE EDUKACYJNO-WYCHOWAWCZYM I TURYSTYCZNYM:

- Modernizacja ośrodka opieki nad dziećmi i młodzieżą;
- Termomodernizacja i remont przedszkoli;
- Rewitalizacja Parku Mokre i Zabytkowego Parku Planty Etap II- w tym Budowa Domku Parkowego;
- Budowa Śląskiego Ogrodu Botanicznego;
- Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie;
- Rewitalizacja schronu bojowego Obszaru Warownego „Śląsk”;

ZADANIA O CHARAKTERZE SPORTOWO-REKREACYJNYM:

- Budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy ul. Zawilców w Mikołowie;
- Budowa boisk wielofunkcyjnych, sal gimnastycznych, przyszkolnych obiektów sportowych, placów zabaw i innych obiektów o charakterze sportowo-rekreacyjnym;

POZOSTAŁE ZADANIA OBEJMUJĄ MIĘDZY INNYMI:

- Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno – ściekowej miasta Mikołów;
- Rewitalizacja na cele usługowo-rekreacyjne terenów przy ulicy Młyńskiej wraz z układem drogowym,
- Rewitalizacja na cele mieszkaniowe i usługowo-rekreacyjne terenu pomiędzy ulicami: Waryńskiego, Krawczyka i Kolejową wraz z układem drogowym;

- Podniesienie atrakcyjności gospodarczej i turystycznej miasta poprzez rewitalizację i rozbudowę infrastruktury technicznej, w szczególności budowę kanalizacji ogólnospławnej oraz kanalizacji deszczowej; systemu gazowego, modernizację istniejącej sieci wodociągowej, podniesienie jakości infrastruktury drogowej, udostępnienie terenów pod inwestycje, rekreację, sport, edukację i kulturę itp.;
- Modernizację, rozbudowę istniejącej sieci drogowej;
- Poprawę bezpieczeństwa w szkołach poprzez zainstalowanie systemu monitoringu;
- Likwidację groźnego dla zdrowia azbestu z elementów budynków wielorodzinnych;
- Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego poprzez szkolenia, dodatkowe zajęcia itp.;

Oprócz wyżej wymienionych zadań w wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych właściciele kamienic położonych w obrębie rynku oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność w tym rejonie, wyrazili zainteresowanie włączeniem się w realizację programu rewitalizacji. W zależności od pozyskanych środków finansowych zadeklarowano przeprowadzenie remontów budynków oraz zwiększenia powierzchni pod działalność gospodarczo-usługową.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Razem”, Mikołowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza oraz Księża Salwatorianie zadeklarowali chęć przystąpienia do Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów poprzez wpisanie ich inwestycji:

- Likwidację płyt azbestowych na budynkach przy ul. Cmentarnej;
- Rewitalizację zasobów Mikołowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej polegającej na demontażu i utylizacji acekolu wraz z termomodernizacją i remontem budynków, dociepleniu stropodachów budynków, wykonaniu dodatkowych miejsc postojowych, rekultywacji terenów zielonych wraz z remontem i modernizacją infrastruktury towarzyszącej budownictwu mieszkaniowemu;
- Rozbudowę z dobudową Szpitala Św. Józefa w Mikołowie;
- Utworzenie Salwatoriańskiego Centrum Integracji Osób Specjalnej Troski w Mikołowie;

3.2. Charakterystyka projektów realizowanych w ramach programu rewitalizacji.

- 1. Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej Miasta Mikołów-** projekt polega na budowie kanalizacji sanitarnej, deszczowej i modernizacji sieci wodociągowej na całym terenie Gminy Mikołów. Celem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego, poprzez podłączenie gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i innych obiektów przemysłowych z terenów Gminy Mikołów do istniejącej oczyszczalni „Centrum”.
- 2. Budowa hali sportowej i adaptacja budynku SP 3 z Oddziałami Integracyjnymi-** projekt zakładał wybudowanie Hali Sportowej przy Szkole Podstawowej numer 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Mikołowie oraz przystosowanie budynku w/w szkoły dla potrzeb dzieci niepełnosprawnych. Celem projektu jest poprawa dostępu do odpowiednio przygotowanej,

nowoczesnej bazy sportowej dla dzieci, młodzieży oraz mieszkańców gminy i powiatu mikołowskiego. Poprzez realizację działania nastąpi znaczna poprawa warunków oraz jakości prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Projekt przyczyni się również do wyrównywania szans i niwelowania barier między osobami niepełnosprawnymi a osobami zdrowymi. Obecnie projekt jest w fazie końcowej. W chwili obecnej projekt jest ukończony.

- 3. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów - modernizacja kotłowni Grażyński-** Przedmiotem projektu będzie przebudowa i budowa magistral ciepłowniczych wraz z infrastrukturą techniczną, remont istniejących i budowa nowych stacji wymienników ciepła, przebudowa i budowa sieci niskoparametrowych umożliwiających przyłączenie nowych odbiorców ciepła oraz modernizacja i rozbudowa kotłowni przy ul. Grażyńskiego w Mikołowie. Realizacja projektu spowoduje ograniczenie niskiej emisji obecnie generowanej przez przewidywanych do podłączenia odbiorców.
- 4. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów – ograniczenie niskiej emisji z obiektów użyteczności publicznej-** Celem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Mikołów poprzez kompleksową termomodernizację z wymianą i modernizacją źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy. Projekt obejmuje budynki 5 przeszkoli. W jego ramach zostanie wymieniona stolarka okienna i drzwiowa, zmodernizowane zostaną instalacje c.o., wymianie ulegną przestarzałe kotły węglowe, docieplone będą ściany zewnętrzne, stropodachy i dachy. Inwestycja jest kontynuacją działań na rzecz ograniczania procesu niskiej emisji na terenie miasta.
- 5. Likwidacja azbestowych elementów budynków wielorodzinnych w Mikołowie -** przedmiotem projektu jest likwidacja i utylizacja azbestowych elementów z budynków przy ulicy Mickiewicza 22 i 24, Bluszcza 9 oraz Karola Miarki 26 - łącznik w Mikołowie, wraz z wykonaniem ocieplenia budynków wzdłuż loggii. Projekt ma za zadanie neutralizację zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz zdrowia człowieka płynące ze szkodliwego azbestu.
- 6. Wymiana kotłów w budynkach użyteczności publicznej-** zadanie ma na celu poprawę jakości powietrza atmosferycznego na skutek ograniczenia ilości substancji zanieczyszczających wprowadzonych do powietrza. Stanowi one część programu likwidacji niskiej emisji na terenie Gminy Mikołów. Efekt ten zostanie uzyskany poprzez kompleksową termomodernizację z wymianą i modernizacją źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy Mikołów. Termomodernizacja obejmować będzie: ocieplenie dachów, ścian, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę i modernizację instalacji centralnego ogrzewania oraz źródeł ciepła.
- 7. Remont zabytkowych kamienic przy ul. Rynek, J. Pawła II, Stawowej, Okrzei, Krakowskiej, Wyszyńskiego-** celem zadania jest modernizacja i restauracja zabytkowych kamienic ze śródmieścia. Odremontowaniu ulegną konstrukcje budynków, elewacje, dachy, klatki schodowe oraz stolarka okienna. Ponadto w miarę możliwości konstrukcyjnych zaadaptowane zostaną

poddasza i niewykorzystywane do tej pory pomieszczenia na cele mieszkaniowe bądź pod działalność gospodarczą. Celem zadania jest odrestaurowanie zabytkowych kamienic, ich ochrona, a przez to poprawa wizerunku najbardziej reprezentacyjnej części miasta.

- 8. Wymiana stolarki okiennej w zasobach komunalnych ZGL-** projekt obejmuje działania zmierzające do wymiany okien z zasobów mieszkaniowych Zakładu Gospodarki Lokalowej. Celem projektu jest ochrona środowiska naturalnego poprzez ograniczenie zużycia energii oraz poprawa życia mieszkańców.
- 9. Miejski Dom Kultury-** projekt zakłada remont istniejących pomieszczeń MDK i dobudowę sali koncertowej lub budowę jego nowej siedziby wraz z salą koncertową. Inwestycja ta ma pełnić rolę centrum kulturowego Gminy Mikołów. Dzięki jej realizacji powstanie miejsce, gdzie będzie można rozpowszechniać i promować wydarzenia kulturalne na skalę masową wśród mieszkańców gminy i regionu.
- 10. Rewitalizacja schronu bojowego Obszaru Warownego „Śląsk”- na cele edukacyjne i krajoznawcze-** inwestycja ma za zadanie odremontowanie i wyposażenie schronu bojowego z okresu kampanii wrześniowej 1939 roku oraz udostępnienie obiektu zwiedzającym. Celem projektu jest rozpowszechnianie historii, zachowanie dziedzictwa technicznego i myśli wojennej sprzed lat.
- 11. Remont budynków na osiedlu Mickiewicza-** projekt obejmuje działania zmierzające do przywrócenia stanu technicznego sprzed lat budynkom mieszkalnym przy ulicy Mickiewicza. Celem projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców osiedla.
- 12. Budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy ul. Zawilców w Mikołowie-** projekt zakłada budowę, rozbudowę, modernizację istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy ulicy Zawilców. Celem projektu jest propagowanie kultury fizycznej wśród mieszkańców oraz zapewnienie bezpiecznego, nowoczesnego miejsca do uprawiania wielu dyscyplin sportu.
- 13. Zabytkowy Park Planty- waloryzacja-** rewitalizacja uwydatniać ma cechy parku, w szczególności jego walory krajobrazowe, zabytkowe i estetyczne oraz służyć jego ochronie. Celem jest stworzenie miejsca, przestrzeni publicznej, w którym mieszkańcom będzie się wygodnie wypoczywać, podnosząc jakość i komfort ich życia.
- 14. Wzgórze Kamionka-** celem projektu jest zachowanie i ochrona dziedzictwa przyrodniczego Gminy. Rewitalizacja uwydatniać ma cechy Wzgórz, w szczególności jego walory krajobrazowe, estetyczne i przyrodnicze. Ponadto celem projektu jest stworzenie miejsca, przestrzeni publicznej, w którym mieszkańcom będzie się wygodnie wypoczywać, podnosząc jakość i komfort ich życia.

- 15. Rewitalizacja Zabytkowego Parku Planty Etap II - w tym Budowa Domku Parkowego** - inwestycja jest kontynuacją działania zmierzającego do przywrócenia terenom Parku dawnej świetności. Polega na budowie budynku parkowego z przeznaczeniem na cele kulturalne i społeczne. Celem projektu jest rozwój, aktywizacja i integracja społeczności lokalnej oraz poprawa ich życia spowodowana utworzeniem miejsca pod działalność społeczno-kulturalną i rekreacyjną.
- 16. Dolina rzeki Jamny-** rewitalizacja polegać ma na przywróceniu dolinie jej walorów krajobrazowych. Celem projektu jest zachowanie i ochrona dziedzictwa przyrodniczego Gminy.
- 17. Kolektory słoneczne- basen i hala sportowa-** zadanie ma na celu poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz zwiększenie roli energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych w codziennym życiu. Inwestycja ta przyczyni się do sporych oszczędności finansowych w utrzymaniu obiektów basenu krytego w Mikołowie i powstającej nieopodal Hali Sportowej. Inwestycja stanowi element programu likwidacji niskiej emisji na terenie Gminy Mikołów.
- 18. Poprawa jakości infrastruktury przedszkolnej poprzez jej przebudowę, termomodernizację i wyposażenie na terenie gminy Mikołów-** przedmiotem projektu jest podniesienie jakości kształcenia poprzez wyposażenie i remont sal w placówkach przedszkolnych zlokalizowanych na terenie Gminy Mikołów. Inwestycja przyczyni się do prawidłowego rozwoju najmłodszych mieszkańców Gminy poprzez zabawę i naukę.
- 19. Ośrodek Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą-** inwestycja polega na remoncie i modernizacji dostosowującej budynek do nowoczesnych standardów. Realizacja zadania ma na celu stworzenie warunków, dzięki którym zwiększy się komfort i efektywność udzielanej pomocy.
- 20. Budowa Śląskiego Ogrodu Botanicznego-** celem tego projektu jest budowa ogrodu botanicznego oraz ochrona roślin i ich naturalnych siedlisk przed postępującą degradacją środowiska naturalnego, spowodowaną zanieczyszczeniami przemysłowymi i poprzemysłowymi. Ochrona różnorodności biologicznej, uprawa roślin oraz prowadzenie badań naukowych i działań edukacyjnych, zostanie przeprowadzona poprzez zagospodarowanie, urządzenie terenu wraz z wyposażeniem ogrodu w niezbędną infrastrukturę techniczną, naukową, administracyjną i towarzyszącą.
- 21. Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie-** projekt polega na rewitalizacji terenu dawnej jednostki wojskowej „Sośnia Góra” w celu ożywienia i nadania mu nowych funkcji. Istniejące obiekty byłej jednostki mają zostać zaadoptowane na potrzeby Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego. Podejmowane działania w ramach projektu mają za zadanie przywrócić mieszkańcom Mikołowa ten atrakcyjnie zlokalizowany rejon miasta dla rozwoju nowych funkcji turystyczno-rekreacyjno-edukacyjnych.

- 22. Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Placu 750 – lecia-** inwestycja polega na przebudowie ronda w rejonie Placu 750-lecia. Ma na celu usprawnienie ruchu pojazdów w centrum miasta oraz połączenie nowo wybudowanego pasażu handlowego ze ścisłym centrum miasta.
- 23. Gronie – sygnalizacja świetlna-** celem projektu jest zapewnienie sprawnego ruchu pojazdów, zwiększenie bezpieczeństwa pieszych, zmniejszenia ilości wypadków z udziałem pieszych i pojazdów poprzez budowę sygnalizacji świetlnej na drodze łączącej Mikołów z Tychami.
- 24. Modernizacja układu drogowego sołectwa Borowa Wieś-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego sołectwa celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 25. Modernizacja układu drogowego sołectwa Bujaków-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego sołectwa celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 26. Modernizacja układu drogowego centrum miasta-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego centrum miasta celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 27. Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gniotek-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego dzielnicy celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 28. Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gronie-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego dzielnicy celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 29. Modernizacja układu drogowego dzielnicy Kamionka-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego dzielnicy celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.

- 30. Modernizacja układu drogowego sołectwa Mokre-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego sołectwa celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 31. Modernizacja układu drogowego sołectwa Paniowy-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego sołectwa celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 32. Modernizacja układu drogowego dzielnicy Reta-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego dzielnicy celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 33. Modernizacja układu drogowego sołectwa Śmiłowice-** inwestycja polega na modernizacji istniejącego układu drogowego sołectwa celem zapewnienie sprawnego i bezpiecznego ruchu pojazdów, niwelowaniu wąskich gardeł oraz bezpiecznego korzystania pieszych z infrastruktury drogowej.
- 34. Budowa i przebudowa obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz ruchu pieszych-** inwestycja polega na budowie i przebudowie infrastruktury drogowej z terenów Gminy Mikołów celem poprawy ruchu drogowego oraz ruchu pieszych. Inwestycja ma się przyczynić do bezpiecznego i sprawnego poruszania pojazdów oraz pieszych.
- 35. System monitoringu przestrzeni publicznej w Mikołowie-** projekt polega na zainstalowaniu systemu monitoringu wizyjnego w miejscach gdzie przebywa dużo ludzi tj. dworce, rynek itp. oraz fragmentów miasta dotkniętych proporcjonalnie wysokim współczynnikiem zjawiska przestępczości lub patologii tj. duże osiedla mieszkaniowe oraz parki lub miejsca położone na uboczu. Celem projektu jest poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie Gminy. Ponadto system ma pełnić funkcję prewencyjną, zmniejszyć liczbę zjawisk patologicznych oraz spowodować wzrost wykrywalności sprawców ewentualnych przestępstw bądź wykroczeń.
- 36. Uzupełnienie zabudowy ulic-** projekt polega na dobudowie tzw. „plomb” oraz brakujących fragmentów zabudowy. Celem jest uporządkowanie ładu urbanistycznego śródmieścia.
- 37. Udostępnienie terenu inwestycyjnego- „Śmiłowice”-** inwestycja polega na przygotowaniu, uzbrojeniu terenu pod działalność gospodarczą. Celem jest rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy, przyciągnięcie potencjalnych inwestorów oraz promocja miasta.

- 38. Budynek społeczno-kulturalny- Bujaków-** przedmiotem projektu jest modernizacja, rozbudowa oraz budowa budynku w Bujakowie na potrzeby działalności statutowej sołectwa, jak i pod przewidzianą działalność społeczno-kulturalną. Celem projektu jest rozwój, aktywizacja i integracja społeczności lokalnej sołectwa oraz poprawa ich życia spowodowana utworzeniem miejsca pod działalność społeczno-kulturalną i rekreacyjną.
- 39. Budynek społeczno-kulturalny- Borowa Wieś-** przedmiotem projektu jest modernizacja, rozbudowa oraz budowa budynku w Borowej Wsi na potrzeby działalności statutowej sołectwa, jak i pod przewidzianą działalność społeczno-kulturalną. Celem projektu jest rozwój, aktywizacja i integracja społeczności lokalnej sołectwa oraz poprawa ich życia spowodowana utworzeniem miejsca pod działalność społeczno-kulturalną i rekreacyjną.
- 40. Rewitalizacja zielonej przestrzeni Miasta-** rewitalizacja polega ma na przywróceniu zielonej przestrzeni miasta- parkom, skwerom, zieleni przyulicznej oraz towarzyszącej zabudowie mieszkalnej, terenom sportowym i zabudowie przemysłowej walorów zabytkowych i estetycznych. Celem projektu jest zachowanie i ochrona terenów zielonych Mikołowa spełniających role estetyczno-ozdobne oraz zapewnienie mieszkańcom miejsca do komfortowego wypoczynku.
- 41. Zabytkowy Park Mokre-** rewitalizacja uwydatniać ma cechy parku, w szczególności jego walory krajobrazowe, zabytkowe i estetyczne. Ma służyć jego ochronie. Celem jest stworzenie miejsca, przestrzeni publicznej przyjaznej mieszkańcom.
- 42. Modernizacja i budowa obiektów instytucji kultury w Mikołowie-** projekt zakłada modernizację i budowę obiektów instytucji kultury w Mikołowie. Dzięki realizacji projektu powstaną miejsca, gdzie będzie można rozpowszechniać i promować wydarzenia kulturalne wśród mieszkańców gminy i regionu.
- 43. Remont kolektorów głównych kanalizacji-** działanie polega na modernizacji istniejących już kolektorów o strategicznym znaczeniu dla całej sieci. Utrzymanie najważniejszych kolektorów w należytym stanie jest niezbędne w celu uniknięcia poważnych awarii i przerw w funkcjonowaniu sieci.
- 44. Budowa i remont wodociągów oraz ujęć wody-** celem projektu jest poprawa stanu sieci wodociągowej na terenie Gminy oraz budowa nowych sieci na obszarach do tej pory nieuzbrojonych. Dzięki realizacji projektu polepszy się jakość życia mieszkańców, zmniejszy się liczba awarii sieci, a większa liczba terenów przygotowanych pod inwestycje bądź budownictwo przyciągnie ewentualnych inwestorów przyczyniając się do rozwoju miasta.
- 45. Rekultywacja składowiska odpadów w Mikołowie-** przedmiotem projektu jest poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy Mikołów poprzez rekultywację składowiska odpadów w Mikołowie na cele przyrodnicze. Polegać będzie na uszczelnieniu powierzchni złoża odpadów,

odgazowaniu, wykonaniu rowów odwadniających i wykonaniu obudowy biologicznej składowiska. Inwestycja przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego, zabezpieczy tereny przyległe przed ujemnym oddziaływaniem i znacznie poprawi standard życia mieszkańców tego rejonu miasta.

- 46. Biblioteki przyszkolne-** projekt zakłada modernizację oraz wyposażenie obiektów bibliotek przyszkolnych z terenów Gminy Mikołów. Dzięki realizacji projektu powstaną nowoczesne w pełni skomputeryzowane czytelnie, zwiększony zostanie zasób księgozbiorów biblioteki. Inwestycja przyczyni się do polepszenia jakości usług oraz warunków gdzie uczniowie będą mogli w pełni nabywać wiedzę i rozwijać swoje zainteresowania.
- 47. Przyszkolne obiekty sportowe-** projekt obejmuje budowę sal gimnastycznych i boisk szkolnych przy placówkach oświatowych (szkoły podstawowe i gimnazja) zlokalizowanych na terenie Gminy Mikołów. Ma na celu poprawę infrastruktury rekreacyjno – sportowej, uatrakcyjnienie zajęć z wychowania fizycznego oraz promocję, rozwój fizyczny i poprawę kultury sportowej dzieci i młodzieży.
- 48. Budowa boisk na terenie osiedli-** projekt obejmuje budowę boisk wielofunkcyjnych na terenie mikołowskich osiedli mieszkaniowych. Inwestycja ma na celu stworzenie miejsc, gdzie dzieci i młodzież będą mogli w bezpieczny sposób spędzić swój wolny czas, realizując swoje zainteresowania poprzez sport i rekreację.
- 49. Siedziba „Leśnego Pogotowia”-** inwestycja polega na modernizacji i rozbudowie schroniska dla dzikich zwierząt potrzebujących pomocy człowieka. Obiekt ma spełniać funkcje swego rodzaju „szpitala-azyłu” dla chorych lub starszych zwierząt z terenów Gminy, regionu, a nawet całego kraju do czasu ich wyzdrowienia bądź usamodzielnienia, by potem zwrócić je ich naturalnemu środowisku. Celem projektu jest ochrona środowiska oraz promocja właściwych zachowań pro-ekologicznych.
- 50. Zabezpieczenie architektury sakralnej (m.in. Kościoły drewniane)-** projekt ma na celu odpowiednie zabezpieczenie oraz renowację obiektów architektury sakralnej z terenów Gminy Mikołów. Inwestycja ma za zadanie zachowanie bezcennych zabytków dla przyszłych pokoleń mieszkańców gminy Mikołów.
- 51. Szlak architektury sakralnej-** projekt ma na celu promocję zabytkowych obiektów architektury sakralnej z terenów Gminy Mikołów poprzez budowę ścieżek edukacyjnych. Inwestycja ma wpłynąć na rozwój turystyki w Gminie.
- 52. Basen odkryty-** projekt polega na modernizacji i rozbudowie obiektu basenu odkrytego przy ul. Konstytucji 3 – go Maja 38 w Mikołowie. Celem jest podniesienie atrakcyjności miejskiego kąpieliska oraz zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu osób korzystających z infrastruktury.

- 53. Dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów-** celem projektu jest pomoc dzieciom mającym problem w dostępie do zajęć pozalekcyjnych. Ma za zadanie wyrównywanie szans dzieci i młodzieży.
- 54. Wsparcie działalności CIS-** projekt będzie miał na celu rozbudowę oferty z zakresu zajęć reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zwiększenie liczby uczestników w zajęciach Centrum Integracji Społecznej.
- 55. Podniesienie kwalifikacji kadry oświaty-** celem projektu jest podniesienie kwalifikacji kadry oświaty z placówek oświatowych z terenów Gminy poprzez różnego rodzaju szkolenia z zakresu szkolnictwa i metod nauki, dofinansowywaniu studiów itd.
- 56. Podniesienie kwalifikacji kadry samorządu terytorialnego-** celem projektu jest podniesienie kwalifikacji pracowników Urzędu Miasta w Mikołowie poprzez dofinansowywanie studiów, szkolenia z zakresu procedur stosowanych w urzędzie, wykładni prawa, obsługi mieszkańców itd.. Projekt ma podnieść jakość obsługi mieszkańców i rozpatrywanych spraw.
- 57. Wsparcie dla funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej-** przedmiotem projektu jest rozwój świetlic zapewniających opiekę w godzinach pozaszkolnych dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych różnego rodzaju dysfunkcjami społecznymi poprzez wzbogacenie oferty zajęć i możliwości spędzania wolnego czasu.
- 58. Rewitalizacja terenu Centrum na potrzeby strefy aktywności gospodarczej (ul. Waryńskiego, Krawczyka, Kolejowa) wraz z układem drogowym-** obszar stanowi obecnie przykład nieekonomicznie wykorzystywanej przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym i społecznym. Po rewitalizacji teren ten przeznaczony jest pod działalność usługową. Planuje się również przeznaczyć jego fragment na cele budownictwa mieszkaniowego.
- 59. Rewitalizacja terenu przemysłowego na cele społeczne i kulturalne „Centrum Usług Komunalnych” wraz z układem drogowym-** inwestycja polega na zagospodarowaniu obiektów przy ul. Kolejowej na „Centrum Usług Komunalnych”. Projekt ma na celu przede wszystkim polepszyć jakość świadczonych usług komunalnych zapewnionych przez samorząd, zwiększyć komfort obsługiwanych mieszkańców, a także poprawić warunki pracy pracowników samorządowych.
- 60. Rewitalizacja terenu przemysłowego, w tym Centrum na potrzeby działalności gospodarczej wraz z układem drogowym-** projekt jest komplementarny z inwestycją „Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Placu 750 – Iecia. Celem rewitalizacji tego terenu jest uporządkowanie ładu urbanistycznego Centrum miasta z utworzeniem właściwego układu ulic oraz pozostałą zabudową. Obszar ten powinien zostać wykorzystany dla zwiększenia potencjału Centrum w zakresie usług centrogennych - handlu, społecznych mieszkaniowych i innych poprzez

zagospodarowanie oraz połączenie luki powstałej pomiędzy nowo wybudowanym pasażem handlowego a ścisłym centrum miasta.

61. Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Żwirki i Wigury na cele gospodarcze, społeczne i mieszkaniowe wraz z układem drogowym- obszar mieści się w ścisłym centrum miasta, w obrębie ulicy Żwirki i Wigury, sąsiaduje z budynkiem Starostwa Powiatowego w Mikołowie. Celem rewitalizacji tego terenu jest uporządkowanie ładu urbanistycznego Centrum miasta z utworzeniem właściwego układu ulic wraz z dominantami oraz pozostałą zabudową. Obszar zostanie wykorzystany dla zwiększenia potencjału Centrum w zakresie usług centrogennych - handlu, społecznych, mieszkaniowych i innych.

62. Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Rajcy wraz z modernizacją układu drogowego- obejmuje rejon ulic Rajcy i Ks. J. Szafranka, znajduje się w ścisłym centrum miasta i objęty jest konserwatorską strefą A. Obszar ten zostanie zagospodarowany w sposób ściśle nawiązujący do historycznej części miasta, tj. Rynku. Planuje się przebudowę układu komunikacyjnego oraz powstanie zabudowy nawiązującej do kamienic Rynku. Celem rewitalizacji tego terenu jest powstanie nowej przestrzeni, która wraz z historycznym obszarem Rynku, będzie stanowić dla miasta oś wzrostu gospodarczego.

63. Rewitalizacja terenu Stargańca- celem projektu jest rewitalizacja terenów rekreacyjnych Gminy, które ze względu na niedoinwestowanie w latach poprzednich uległy degradacji. Projekt ma zapewnić właściwe wykorzystanie terenów pod działalność rekreacyjno-sportową, stworzyć bezpieczne miejsce gdzie mieszkańcy oraz turyści odwiedzający Gminę będą mogli aktywnie wypoczywać nad wodą.

64. Likwidacja azbestowych elementów z budynków przy ul. Cmentarnej - inwestycja polega na usunięciu płyt azbestowych z 4 budynków przy ul. Cmentarnej 1, 2, 3, 5 w Mikołowie i zastąpienie ich innymi, mniej szkodliwymi materiałami dla zdrowia człowieka oraz środowiska. Projekt prowadzi spółdzielnia mieszkaniowa „Razem” i ma za zadanie neutralizację zagrożenia płynącego dla środowiska naturalnego i zdrowia człowieka ze szkodliwego azbestu.

65. Rewitalizacja zasobów Mikołowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej- projekt prowadzi Mikołowska Spółdzielnia Mieszkaniowa i przewiduje:

- A. demontaż i utylizację acekolu wraz z termomodernizacją i remontem budynków na osiedlu: Słowackiego 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 17, 19, 21; 30 – Lecia od nr 1 do 17, 19, 21, 23; Kochanowskiego od nr 3 do 12, 14, 16, 18 oraz przy ulicy Skalnej 2, 4, 6, 8 i Słonecznej 1. Planowany koszt ww. robót wynosi 24 340 000 zł.
- B. docieplenie stropodachów budynków granulatem wełny mineralnej gr. 20 cm przy ulicy: Młyńskiej 4, 4A, 6, 6A, 14; Bandurskiego 3, 5, 22; Pszczyńskiej 30, 32, 40; Bluszcza 13; Żwirki i Wigury 53, 55; Nowej 25, 27, 29, 35; Krakowskiej 51, 53, 55, 57, 59; Norwida 1, 3, 5; Podleskiej 11, 13;

Krawczyka 8, 10; Katowickiej 9, 11, 13 oraz Skalnej 10, 12. Planowany koszt ww. robót wynosi 420 300 zł.

- C. wykonanie dodatkowych miejsc postojowych w obrębie ulic: ul. Bluszcza 13, 24, 26, 28; Młyńskiej 14; Bandurskiego 3,5; Pszczyńskiej 26, 28, 30, 32, 34; Żwirki i Wigury 53, 55; Nowej 25, 27, 29, 35; Krakowskiej 51, 53, 55, 57, 59; Norwida 1, 3, 5; Krawczyka 8, 10, 15, 17; Katowickiej 9, 11, 13; 27-go Stycznia 3, 5, 9, 11; Podleskiej 11, 13, 15; Skalnej 2, 4, 6, 8, 10, 12 oraz osiedlu: Słowackiego on nr 2 do 16; 30 – Lecia, Kochanowskiego od nr 3 do 12, 14, 16. Planowany koszt ww. robót wynosi 6 875 000 zł.
- D. rekultywację terenów zielonych wraz z remontem i modernizacją infrastruktury towarzyszącej budownictwu mieszkaniowemu w obrębie ulic: Bluszcza 7a, 13, 24, 26, 28; Młyńskiej 4, 4A, 6, 6A, 13, 14; Bandurskiego 3, 5, 22; Pszczyńskiej 26, 28, 30, 32, 34, 40; Słonecznej 1; Żwirki i Wigury 53, 55; Nowej 25, 27, 29, 35; Krakowskiej 51, 53, 55, 57, 59; Norwida 1, 3, 5; Krawczyka 8, 10, 15, 17; Katowickiej 9, 11, 13; 27-go Stycznia 3, 5, 9, 11, 17, 19, 21; Podleskiej 11, 13, 15; Skalnej 2, 4, 6, 8, 10, 12 oraz osiedli: Słowackiego od nr 2 do 17, 19, 21; 30 – Lecia, Kochanowskiego od nr 3 do 12. 14, 16, 18. Planowany koszt ww. robót wynosi 3 940 000 zł, a powierzchnia terenów zielonych objętych projektem obejmuje obszar 177 221 m².

66. Rewitalizacja Centrum- remont budynku Policji- budynek po byłej siedzibie Policji w Mikołowie mieści się w ścisłym centrum miasta w obrębie rynku, ponadto sąsiaduje z zabytkowym obiektem ratusza miejskiego. Celem jego rewitalizacji jest uporządkowanie ładu urbanistycznego Centrum miasta oraz zagospodarowanie opuszczonego budynku na potrzeby lokalnej społeczności.

67. SilesiaNet- budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego. Projekt jest realizowany przez Powiat Mikołowski oraz gminy Powiatu Mikołowskiego (Mikołów, Łaziska Górne, Orzesze, Ornontowice, Wiry).

68. GIS- Budowa zintegrowanego systemu zarządzania gminami Powiatu Mikołowskiego w oparciu o system informacji o terenie. Projekt ma na celu sprawniejsze gromadzenie i wykorzystywanie informacji o terenie Powiatu Mikołowskiego. Nowoczesny system ma wspomagać m.in. opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego.

69. Sieć tras rowerowych na terenie Powiatu Mikołowskiego.- stymulowanie aktywnych i bezpiecznych form turystyki. Budowa tras rowerowych ma na celu promowanie aktywnego trybu życia oraz bezpiecznego poruszania się w ruchu rowerowym.

70. Rewitalizacja terenu zalewiska przy ul. Piaskowej- celem projektu jest rewitalizacja terenów rekreacyjnych Gminy w sołectwie Borowa Wieś. Projekt ma zapewnić właściwe wykorzystanie terenów pod działalność rekreacyjno-sportową, stworzyć bezpieczne miejsce wypoczynku zarówno dla mieszkańców jak i turystów.

71. Rozbudowa z dobudową Szpitala św. Józefa w Mikołowie- realizacja inwestycji polega na rozbudowie i modernizacji najstarszego szpitala w mieście, dostosowująca obiekt do obecnie obowiązujących wymogów. Modernizacja wraz z rozbudową przyczyni się do poprawy jakości świadczonych usług medycznych, zwiększy bezpieczeństwo pacjentów, a także znacznie poprawi warunki pracy personelu medycznego.

72. Utworzenie Salwatoriańskiego Centrum Integracji Osób Specjalnej Toski w Mikołowie- inwestycja polega na przebudowie, nadbudowie i rozbudowie obiektów położonych w obrębie ulic Rybnickiej i Pokoju oraz drogi krajowej nr 81. Powstałe Centrum ma spełniać cele edukacyjne, wychowawcze i opiekuńcze. Inwestycja ma służyć społeczności lokalnej, uwzględniając przede wszystkim potrzeby ludzi specjalnej troski, niezależnie od ich wieku i stopnia niepełnosprawności.

CZĘŚĆ IV. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2010-2015.

1. Podniesienie atrakcyjności gospodarczej miasta poprzez rewitalizację i rozbudowę infrastruktury technicznej w latach 2010-2015. (Tabela 12)

Nazwa zadania	Obszar	Oczekiwane rezultaty
Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej Miasta Mikołów	AI, AII, AIII, AIV	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu środowiska naturalnego na rewitalizowanym obszarze; zrównoważony rozwój gospodarczy; wzrost atrakcyjności gospodarczej rewitalizowanego terenu; wzrost wartości inwestycyjnej rewitalizowanych terenów; powstanie nowych miejsc pracy; ożywienie handlu i usług na rewitalizowanym obszarze; modernizacja rozwiązania komunikacyjnego; rewitalizacja terenu po-przemysłowego; poprawa poziomu życia mieszkańców; nadanie terenom nowego, harmonizującego z otoczeniem charakteru; zmiana sposobu postrzegania miasta przez inwestorów z zewnątrz; uporządkowanie tkanki urbanistycznej; poprawa estetyki krajobrazu; promocja gospodarcza miasta;
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów - modernizacja kotłowni Grażyński	AI	
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów – ograniczenie niskiej emisji z obiektów użyteczności publicznej.	AI, AII, AIII, AIV	
Likwidacja azbestowych elementów budynków wielorodzinnych w Mikołowie	AI	
Wymiana kotłów w budynkach użyteczności publicznej	AI, AII, AIII, AIV	
Remont zabytkowych kamienic przy ul. Rynek, J. Pawła II, Stawowej, Okrzei, Krakowskiej, Wyszyńskiego	AI	
Wymiana stolarki okiennej w zasobach komunalnych ZGL	AI	
Budowa hali sportowej i adaptacja budynku SP 3 z Oddziałami Integracyjnymi;	AI	
Kolektory słoneczne- basen i hala sportowa	AI, B	
Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Placu 750 – lecia	AI	
Gronie – sygnalizacja świetlna	AI	
Modernizacja układu drogowego sołectwa Borowa Wieś	AIII	
Modernizacja układu drogowego sołectwa Bujaków	AIV	
Modernizacja układów drogowych w centrum miasta	AI	
Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gniotek	AI	
Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gronie	AI	
Modernizacja układu drogowego dzielnicy Kamionka	AI	
Modernizacja układu drogowego sołectwa Mokre	AI	
Modernizacja układu drogowego sołectwa Paniowy	AIII	
Modernizacja układu drogowego dzielnicy Reta	AI	
Modernizacja układu drogowego sołectwa Śmiłowice	AII	
Budowa i przebudowa obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz ruchu pieszych	AI, AII, AIII, AIV	
Most – ul. Katowicka	AI	
Most – ul. Zamkowa	AI	
Rewitalizacja terenu poprzemysłowego, w tym Centrum na potrzeby działalności gospodarczej wraz z układem drogowym	BI, BII	
Remont kolektorów głównych	AI	
Budowa i remont wodociągów, kanalizacji deszczowej oraz ujęć wody	AI, AII, AIII, AIV	
Rekultywacja składowiska odpadów w Mikołowie	AI	
Uzupełnienie zabudowy ulic	AI	
Rewitalizacja Centrum- remont budynku Policji	AI	
GIS- Budowa zintegrowanego systemu zarządzania gminami powiatu mikołowskiego- Projekt partnerski (PRSC)	AI, AII, AIII, AIV	
Likwidacja azbestowych elementów z budynków przy ul. Cmentarnej	AI	
Rewitalizacja zasobów Mikołowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej	AI, BI, BII, BIII	
Rozbudowa z dobudową Szpitala św. Józefa w Mikołowie	AI	

2. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej, kulturowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym w latach 2010-2015. (Tabela 13)

Nazwa zadania	Obszar	Oczekiwane rezultaty
Miejski Dom Kultury	AI	
Poprawa jakości infrastruktury przedszkolnej poprzez jej przebudowę, termomodernizację i wyposażenie na terenie gminy Mikołów	AI, AII, AIII, AIV	

Ośrodek Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą	AI	<ul style="list-style-type: none"> wyremontowane zabytkowe budynki w centrum miasta; aktywizacja społeczna mieszkańców osiedli; poprawa dostępności usług kulturalnych dla mieszkańców i osób przyjezdnych; wzrost wartości inwestycyjnej rewitalizowanych terenów; wzrost zmodernizowanej powierzchni lokalnej bazy kulturalnej; powstanie nowych miejsc pracy; wzrost liczby nowych ofert w zakresie kultury; wyremontowane zabytkowe budynki w centrum miasta; zahamowanie procesu niszczenia obiektów zaliczanych do dziedzictwa kulturowego; integracja społeczności lokalnej; zrównoważony rozwój społeczny; rozwój zasobów ludzkich; wyrównywanie szans, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym, podnoszeniu bezpieczeństwa mieszkańców; stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu; uatrakcyjnienie spędzania czasu dzieci i młodzieży po zajęciach szkolnych promocja miasta;
Rewitalizacja terenu przemysłowego na cele społeczne i kulturalne „Centrum Usług Komunalnych” wraz układem drogowym	BI	
Budynek społeczno-kulturalny- Bujaków	AIV	
Budynek społeczno-kulturalny- Borowa Wieś	AIII	
Rewitalizacja zielonej przestrzeni Miasta	AI	
Modernizacja i budowa obiektów instytucji kultury w Mikołowie	AI	
Biblioteki przyszkolne	AI,AII, AIII,AIV	
Przyszkolne obiekty sportowe	AI, AII, AIII,AIV	
Budowa boisk na terenie osiedli	AI	
Budowa kompleksu sportowo – rekreacyjnego przy ul. Zawilców w Mikołowie	AI	
Przychodnie Bujaków i oś. Mickiewicza	AI	
Wsparcie działalności Centrum Integracji Społecznej	AI	
Wsparcie dla funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej	AI,AII, AIII, AIV	
Dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów	AI,AII, AIII, AIV	
Podniesienie kwalifikacji kadry oświaty	AI,AII, AIII,AIV	
Podniesienie kwalifikacji kadry samorządu terytorialnego	AI,AII AIII,AIV	
Projekty kapitał ludzki	AI,AII,AIII, AIV	
SilesiaNet- budowa społeczeństwa informacyjnego-Projekt partnerski (PRSC)	AI, AII, AIII, AIV	
Utworzenie Salvatoriańskiego Centrum Integracji Osób Specjalnej Troski w Mikołowie	AI	

3. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Mikołowa w latach 2010-2015. (Tab.14)

Nazwa zadania	Obszar	Oczekiwane rezultaty
Rewitalizacji terenu dawnej jednostki wojskowej „Sośnia Góra”- w tym Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie.	C	<ul style="list-style-type: none"> wzrost atrakcyjności turystycznej

Rewitalizacja schronu bojowego Obszaru Warownego „Śląsk” – cele edukacyjne i krajoznawcze	All	<ul style="list-style-type: none"> rewitalizowanego terenu; wzrost wartości inwestycyjnej rewitalizowanych terenów; powstanie nowej powierzchni rekreacyjnej na rewitalizowanych terenach; wzrost liczby nowych ofert w zakresie turystyki i rekreacji; rewitalizacja terenu powojkowego; podwyższenie standardu bazy sportowej oraz pełniejsze jej wykorzystanie przez mieszkańców miasta; poprawa dostępności usług turystycznych dla mieszkańców i osób przyjezdnych; stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu; wzrost znaczenia turystycznego Mikołowa może mieć przełożenie na wzrost atrakcyjności miasta dla potencjalnych inwestorów; promocja turystyczna miasta;
Sieć tras rowerowych na terenie powiatu mikołowskiego- Projekt partnerski (PRSC)	AI, AII, AIII, AIV	
Zabytkowy Park Planty- waloryzacja	AI	
Basen odkryty	AI	
Rewitalizacja Zabytkowego Parku Planty Etap II- w tym Budowa Domku Parkowego;	AI	
Zabytkowy Park Mokre	AI	
Zabezpieczenie architektury sakralnej(m. in. Kościoły drewniane)	AI, AII, AIII, AIV	
Szlak architektury sakralnej	AI, AII, AIII, AIV	
Dolina rzeki Jamny	AI	
Wzgórze Kamionka	AI	
Budowa Śląskiego Ogrodu Botanicznego	AII	
Rewitalizacja terenu Targańca	AI	
Rewitalizacja terenu zalewiska przy ul. Piaskowej	AIII	

4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta w latach 2010-2015. (Tabela 15)

Nazwa zadania	Obszar	Oczekiwane rezultaty
Rewitalizacja terenu Centrum na potrzeby strefy aktywności gospodarczej (ul. Waryńskiego, Krawczyka, Kolejowa) wraz z układem drogowym; Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Rajcy wraz z modernizacją układu drogowego; Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Żwirki i Wigury na cele gospodarcze, społeczne i mieszkaniowe wraz z układem drogowym;	B, AI	<ul style="list-style-type: none"> powstanie nowej przestrzeni inwestycyjnej w śródmieściu; wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta; wzrost wartości inwestycyjnej rewitalizowanych terenów; ożywienie handlu i usług na rewitalizowanym obszarze; zmiana sposobu postrzegania miasta przez inwestorów z zewnątrz;
Udostępnienie terenu inwestycyjnego- „Śmiłowice”	All	

Strefa A – Rewitalizowane tereny miejskie.

AI- teren śródmieścia z historyczną zabudową, obszar osiedla A. Mickiewicza oraz osiedle budynków socjalnych przy ul. Młyńskiej, obszar dzielnicy Kamionka oraz sołectwo Mokre.

AII- obszar sołectwa Śmiłowice.

AIII- obszar sołectwa Borowa Wieś i Paniowy.

AIV- obszar sołectwa Bujaków.

Strefa B – Rewitalizowane tereny przemysłowe;

BI- rejon ulic Krawczyka i Waryńskiego.

BII- obszar znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie Gimnazjum Nr 1 i Szkoły Podstawowej Nr 3, oraz graniczy z zabytkowym parkiem Planty. Rozciąga się wzdłuż ul. Konstytucji 3-maja do granic Parku. W skład terenu wchodzi również na obszar przy ul. Bandurskiego i Młyńskiej.

BIII- mieści się w ścisłym centrum miasta, w obrębie ulicy Żwirki i Wigury, sąsiaduje z budynkiem Starostwa Powiatowego w Mikołowie.

BIV obejmuje rejon ulic Rajcy i Ks. J. Szafranka. Znajduje się w ścisłym centrum miasta i objęty jest konserwatorską strefą A, co determinuje kierunek rewitalizacji. Obszar ten powinien zostać zagospodarowany w sposób ściśle nawiązujący do historycznej części miasta, tj. Rynku.

Strefa C – Rewitalizowane tereny powojkowe; Strefa C to zwarty obszar byłej jednostki wojskowej

5. Podział zadań według etapu/czasu realizacji, rezultatu i źródeł finansowania. (Tabela 16)

L.p.	Nazwa zadania	Etap/Czas realizacji	Rezultat zadania*	Źródło finansowania
1.	Przebudowa ul. Braterskiej	Zrealizowano	I	Budżet Gminy
2.	Przebudowa ul. Na Wzgórzu	Zrealizowano	I	Budżet Gminy
3.	Przebudowa chodnika wraz z budową kanalizacji deszczowej przy ul. Plebiscytowej- etap I	Zrealizowano	I	Budżet Gminy
4.	Przebudowa ul. Kawalca wraz z odwodnieniem – etap II trasy „A”, „B”, „F”	Zrealizowano	I	Budżet Gminy
5.	Przebudowa ul. Waryńskiego- Przebudowa ul. Waryńskiego na odcinku od przejazdu kolejowego do skrzyżowania z ul. Dzieńdziela w Mikołowie	Zrealizowano	I	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych/Budżet Gminy
6.	Rozbudowa Zakładu Usług Komunalnych w Mikołowie	Zrealizowano	I	NFOŚiGW/WFOŚiGW/Budżet Gminy
7.	Budowa Oczyszczalni Ścieków Centrum	Zrealizowano	I	NFOŚiGW/Budżet Gminy
8.	Zakład Przeróbki Odpadów	Zrealizowano	I	NFOŚiGW/Budżet Gminy
9.	Termomodernizacja budynku Gimnazjum nr 1 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
10.	Termomodernizacja budynku Gimnazjum nr 2 w Mikołowie wraz	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy

	z modernizacją systemu grzewczego			
1 ¹	Termomodernizacja budynku SP nr 3 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ²	Termomodernizacja budynku SP nr 4 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ³	Termomodernizacja budynku SP nr 5 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ⁴	Termomodernizacja budynku SP nr 7 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ⁵	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 2 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ⁶	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół nr 3 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ⁷	Termomodernizacja budynku SP nr 9 w Mikołowie wraz z modernizacją systemu grzewczego	Zrealizowano	I	WFOŚiGW/Budżet Gminy
1 ⁸	Rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Mikołowie	W trakcie realizacji (w roku 2010)	I	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
1 ⁹	Przebudowa ul. Waryńskiego- Połączenie Centrum Miasta Mikołów z dzielnicą Reta – przebudowa i budowa drogi gminnej Nr 380093S	W trakcie realizacji (w roku 2010)	I	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych/Budżet Gminy
2 ⁰	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów - modernizacja kotłowni Grażyński	W trakcie realizacji (do 11.2011r.)	I	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
2 ¹	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów - ograniczenie niskiej emisji z obiektów użyteczności publicznej- etap I	W trakcie realizacji (do 11.2010r.)	I	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
2 ²	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej Miasta Mikołów	W trakcie realizacji (do 2013r.)	I	Fundusz Spójności/Budżet Gminy
2 ³	Wymiana kotłów w budynkach użyteczności publicznej	W trakcie realizacji (do 2013r.)	I	Budżet Gminy
2 ⁴	Rewitalizacja Centrum- remont budynku Policji	W trakcie realizacji (do 2015r.)	I	Budżet Gminy

25	Remont zabytkowej kamienicy przy ul. Rynek 7	Zrealizowano	II	Programu łagodzenia w województwie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego/Budżet Gminy
26	Budowa Ryneczku w dzielnicy Regielowiec w Mikołowie	Zrealizowano	II	Programu łagodzenia w województwie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego/B. gminy
27	Odwodnienie sołectwa Paniowy- etap I	Zrealizowano	II	Programu łagodzenia w województwie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego/B. gminy
28	Budowa przyszkolnej krytej pływalni	Zrealizowano	II	Ministerstwo Sportu i Turystyki/ Programu łagodzenia w województwie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego/Budżet Gminy
29	Modernizacja i rozbudowa budynku remizy w Mikołowie-Śmiłowicach na potrzeby społeczno-kulturalne	Zrealizowano	II	Budżet Gminy
30	Adaptacja budynku kina na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej wraz z kinem studyjnym i sceną kamerálną w Mikołowie	Zrealizowano	II	RPO WSL 2007-2013/Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Budżet Gminy
31	Budowa kompleksu sportowego przy ul. Grażyńskiego	Zrealizowano	II	Moje Boisko - ORLIK 2012/Budżet Gminy
32	System monitoringu w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	Zrealizowano	II	Ministerstwo Edukacji Narodowej/Budżet Gminy
33	System monitoringu przestrzeni publicznej w Mikołowie	Zrealizowano	II	Budżet Gminy
34	Remont zabytkowych kamienic przy ul. Rynek 25 , J. Pawła II, Okrzei, Krakowskiej, Wyszyńskiego	W trakcie realizacji (do 2015r.)	II	Programu łagodzenia w województwie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego/Budżet Gminy
35	SilesiaNet - budowa społeczeństwa informacyjnego	W trakcie realizacji (do 09.2012r.)	II	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy

36	GIS- Budowa zintegrowanego systemu zarządzania	W trakcie realizacji (do 12.2012r.)	II	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
37	Sieć tras rowerowych na terenie powiatu mikołowskiego	W trakcie realizacji (do 12.2010r.)	II	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
38	Budowa hali sportowej i adaptacja budynku SP 3 z Oddziałami Integracyjnymi	Zrealizowano	II	Ministerstwo Sportu i Turystyki/PFRON/Budżet Gminy
39	Budynek społeczno-kulturalny- Bujaków	W trakcie realizacji (w roku 2010)	II	Budżet Gminy
40	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Zawilców w Mikołowie.	W trakcie realizacji (do 06.2011r.)	II	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
41	Budowa wielofunkcyjnego boiska-lodowiska	W trakcie realizacji (do 04.2011r.)	II	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
42	Rewitalizacja zielonej przestrzeni Miasta	W trakcie realizacji (do 2015r.)	II	Budżet Gminy
43	Przyszkolne obiekty sportowe	W trakcie realizacji (do 2015r.)	II	Budżet Gminy
44	Budowa boisk wielofunkcyjnych przy ul. Św. Wojciecha	Zrealizowano	II	Moje Boisko - ORLIK 2012/Budżet Gminy
45	Budowa boisk wielofunkcyjnych przy ul. Zawilców	Zrealizowano	II	Moje Boisko - ORLIK 2012/Budżet Gminy
46	Rewitalizacja Zabytkowego Parku Planty Etap II- w tym Budowa Domku Parkowego;	W trakcie realizacji (do 11.2010r.)	III	Budżet Gminy
47	Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie.	W trakcie realizacji (do 12.2010r.)	III	RPO WSL 2007-2013/Budżet Gminy
48	Budowa pasażu handlowego przy ul. Stawowej w Mikołowie	Zrealizowano	IV	Programu łagodzenia w województwie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego/Budżet Gminy
49	Budowa Domu Opieki dla Ludzi Starszych i Chorych w Mikołowie	Zrealizowano	II	Inwestor

*Cel zadania:

- I. Podniesienie atrakcyjności gospodarczej miasta poprzez rewitalizację i rozbudowę infrastruktury technicznej w latach 2007-2013.
- II. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej, kulturowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym w latach 2007-2013.
- III. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Mikołowa w latach 2007-2013.
- IV. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta w latach 2007-2013.

Przedsięwzięcia ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 są nawiązaniem i kontynuacją projektów zawartych w poprzednich programach rewitalizacji. Aby zachować ciągłość i ukazać przekrojowy charakter działań rewitalizacyjnych, w tabeli 22 zestawiono projekty zarówno planowane oraz będące w trakcie realizacji, jak również zrealizowane. Dzięki temu można zaobserwować logikę zazębiających się działań, które wzajemnie się uzupełniają i tworzą jednolitą strategię rewitalizacji miasta. Ważnym elementem jest również fakt, iż zrealizowanie jednego przedsięwzięcia często warunkuje możliwość rozpoczęcia innego. Ponadto odnosząc się do obszaru miasta, rewitalizacja jednego jest bazą wyjściową do podejmowania działań na innych obszarach.

Reasumując, proces rewitalizacji jest przekrojowym działaniem, realizowanym na przestrzeni wielu lat i w związku z tym, Lokalny Program Rewitalizacji również przechodzi ciągłe zmiany oraz aktualizacje. Obecny Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015, jest odpowiedzią na aktualne potrzeby społeczności lokalnej, ukazaniem jej aktualnego stanu demograficznego i statystycznego oraz wizji rozwoju na przyszłość.

CZĘŚĆ V. WYTYCZNE W ZAKRESIE MIESZKALNICTWA.

1. Charakterystyka sytuacji mieszkalnictwa w Gminie Mikołów.

Mieszkaniowy zasób Mikołowa tworzy 13 856 lokali mieszkalnych i socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 1 063 316 m², z czego zasoby gminny tworzą 2277 mieszkania o łącznej powierzchni 105 601,19 m²¹², co stanowi 16,76 % zasobów mieszkaniowych gminy.

W pierwotnej wersji Programu Rewitalizacji w roku 2007, liczba mieszkań będących w posiadaniu Gminy Mikołów wynosiła 2325. Notowany spadek spowodowany jest koniecznymi wyburzeniami oraz remontami starzejących się zasobów.

¹² Źródło: Opracowanie na podstawie danych Zakładu Gospodarki Lokalowej w Mikołowie.

Zadania z zakresu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, wykonuje Zakład Gospodarki Lokalowej. Podmiot ten działa w formie jednostki budżetowej, a jego siedziba mieści się przy ul. Kolejowej 2 w Mikołowie.

W ramach działań z zakresu rewitalizacji, Gmina Mikołów przygotowuje realizację m. in. projektu pn. „Likwidacja azbestowych elementów budynków wielorodzinnych w Mikołowie”. Ma on dotyczyć nieruchomości będących własnością Gminy Mikołów, zlokalizowanych przy ul. Mickiewicza, Bluszcza oraz Karola Miarki. Dla niniejszego zadania zostało opracowane studium wykonalności przewidujące likwidację azbestowych elementów oraz ich utylizację. Planowane przedsięwzięcie zgodne jest z celami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, w tym w szczególności z celem 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja- „małe miasta”, jakim jest: zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka, tylko wraz z utylizacją azbestu. W inicjatywie usuwania azbestu uczestniczą również spółdzielnie mieszkaniowe.

Nawiązując do części V (Wytyczne w zakresie mieszkalnictwa) załącznika nr 4 wytycznych do opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, można wskazać następujące problemy społeczne, mające wpływ na sytuację mieszkalnictwa w Gminie Mikołów. Zgodnie z kryteriami i wskaźnikami w zakresie mieszkalnictwa, do podstawowych problemów można zaliczyć: wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia wśród mieszkańców Mikołowa- liczba osób korzystających z zasiłków pomocy na 1 tys ludności wynosi 119¹³(wskaźnik dla województwa śląskiego wynosi 52). Ponadto problem stanowi niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób wynosi 8,5¹⁴(dla województwa śląskiego 9,1). Z kolei niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego obrazuje ilość budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków na poziomie około 91% (wskaźnik dla województwa śląskiego 88)¹⁵.

CZĘŚĆ VI PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI.

1. Źródłem finansowania Programu Rewitalizacji dla Miasta Mikołów na lata 2010-2015 są:

- Budżet Miasta Mikołów;
- Budżet państwa;
- Fundusze strukturalne Unii Europejskiej:
 - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
 - Europejski Fundusz Społeczny;
- Fundusz Spójności;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki;

¹³ Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mikołowie.

¹⁴ Dane Urzędu Miasta Mikołów.

¹⁵ Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Mikołowa (z późn. zmianami).

- Programy wspólnotowe Komisji Europejskiej dla Samorządów Lokalnych;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- Ministerstwo Edukacji Narodowej;
- Ministerstwo Sportu i Turystyki;
- Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy;
- Szwajcarski Mechanizm Finansowy;
- Środki prywatne;
- Inne fundusze dostępne dla JST;

2. Koszt planowanych inwestycji w ramach LPR Miasta Mikołów. (Tabela 17)

LP	Nazwa zadania (kolejność wymienionych zadań nie odpowiada ich realizacji)	Obszar	Całkowity koszt realizacji zadania ¹⁶	Udział środków zewnętrznych ¹⁷
1.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej Miasta Mikołów	AI, AII, AIII, AIV	405 658 000,00	337 596 000,00 zł
2.	Budowa hali sportowej i adaptacja budynku SP 3 z Oddziałami Integracyjnymi;	AI	13 500 000	4 600 000
3.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów - modernizacja kotłowni Grażyński	AI	19 500 000	16 575 000
4.	Likwidacja azbestowych elementów budynków wielorodzinnych w Mikołowie	AI	1 400 000	1 190 000
5.	Wymiana kotłów w budynkach użyteczności publicznej	AI	1 000 000	850 000
6.	Remont zabytkowych kamienic przy ul. Rynek, J. Pawła II, Stawowej, Okrzei, Krakowskiej, Wyszyńskiego	AI	3 960 000	3 366 000
7.	Wymiana stolarki okiennej w zasobach komunalnych ZGL	AI	2 000 000	1 700 000
8.	Miejski Dom Kultury	AI	24 400 000	20 740 000
9.	Rewitalizacji terenu dawnej jednostki wojskowej „Sośnia Góra”- w tym Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie	C	6 600 000	5 610 000

¹⁶ Koszt szacunkowy;

¹⁷ Przy maks. dofinansowaniu 85% całkowitych kosztów kwalifikowanych inwestycji;

10.	Rewitalizacja schronu bojowego Obszaru Warownego „Śląsk” – na cele edukacyjne i krajoznawcze	All	200 000	170 000
11.	Remont budynków na osiedlu Mickiewicza	AI	17 750 000	15 087 500
12.	Budowa kompleksu sportowo - rekreacyjnego przy ul. Zawilców w Mikołowie	AI	40 000 000	34 000 000
13.	Rewitalizacja Zabytkowego Parku Planty Etap II- w tym Budowa Domku Parkowego;	AI	2 800 000	2 380 000
14.	Wzgórze Kamionka	AI	800 000	680 000
15.	Dolina rzeki Jamny	AI	6 600 000	5 610 000
16.	Ośrodek Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą	AI	4 000 000	3 400 000
17.	Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Placu 750 – lecia	AI	6 000 000	5 100 000
18.	Gronie – sygnalizacja świetlna	AI	800 000	680 000
19.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Borowa Wieś	AIII	8 000 000	6 800 000
20.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Bujaków	AIV	5 000 000	4 250 000
21.	Modernizacja układów drogowych w centrum miasta	AI	21 000 000	17 850 000
22.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gniotek	AI	5 000 000	4 250 000
23.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gronie	AI	5 000 000	4 250 000
24.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Kamionka	AI	17 000 000	14 450 000
25.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Mokre	AI	14 000 000	11 900 000
26.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Paniowy	AIII	6 000 000	5 100 000
27.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Reta (w tym: Przebudowa ul. Waryńskiego- Połączenie Centrum Miasta Mikołów z dzielnicą Reta – przebudowa i budowa drogi gminnej Nr 380093S	AI	7 000 000	5 950 000
28.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Śmitowice	All	6 000 000	5 100 000
29.	Budowa i przebudowa obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz ruchu pieszych	AI, All, AIII, AIV	4 000 000	3 400 000
30.	Uzupełnienie zabudowy ulic	AI	20 000 000	17 000 000
31.	Udostępnienie terenu inwestycyjnego-„Śmitowice”	All	26 000 000	22 100 000
32.	Budynek społeczno-kulturalny- Bujaków	AIV	3 500 000	2 975 000

33.	Budynek społeczno-kulturalny- Borowa Wieś	AIII	2 800 000	2 380 000
34.	Rewitalizacja zielonej przestrzeni Miasta	AI	12 000 000	10 200 000
35.	Zabytkowy Park Mokre	AI	2 000 000	1 700 000
36.	Remont kolektorów głównych	AI	20 000 000	17 000 000
37.	Rekultywacja składowiska odpadów w Mikołowie	AI	7 100 000	6 035 000
38.	Biblioteki przyszkolne	AI,AII, AIII,AIV	800 000	680 000
39.	Przyszkolne obiekty sportowe	AI, AII, AIII,AIV	24 000 000	20 400 000
40.	Zabezpieczenie architektury sakralnej(m. in. Kościoły drewniane)	AI, AII, AIII,AIV	2 000 000	1 700 000
41.	Szlak architektury sakralnej	AI, AII, AIII,AIV	2 000 000	1 700 000
42.	Basen odkryty	AI	10 000 000	8 500 000
43.	Dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów	AI,AII,AIII, AIV	400 000	340 000
44.	Wsparcie działalności CIS	AI	1 600 000	1 360 000
45.	Projekty kapitał ludzki	AI,AII,AIII, AIV	4 000 000	3 400 000
46.	Rewitalizacja terenu Centrum na potrzeby strefy aktywności gospodarczej (ul. Waryńskiego, Krawczyka, Kolejowa) wraz z układem drogowym	BI	22 000 000	18 700 000
47.	Rewitalizacja terenu przemysłowego na cele społeczne i kulturalne „Centrum Usług Komunalnych” wraz z układem drogowym	BI	2 000 000	1 700 000
48.	Rewitalizacja terenu przemysłowego, w tym Centrum na potrzeby działalności gospodarczej wraz z układem drogowym	BI, BII	14 000 000	11 900 000
49.	Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Żwirki i Wigury na cele gospodarcze, społeczne i mieszkaniowe wraz z układem drogowym	B III	28 000 000	23 800 000
50.	Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Rajcy wraz z modernizacją układu drogowego wraz z układem drogowym	B IV	23 000 000	19 550 000
51.	Rewitalizacja terenu Stargańca	AI	1 000 000	850 000
52.	Rewitalizacja terenu zalewiska przy ul. Piaskowej	AIII	1 000 000	850 000
53.	Rewitalizacja Centrum- remont budynku Policji	AI	4 339 900	3 688 915
54.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w Mieście Mikołów - ograniczenie niskiej emisji z obiektów użyteczności publicznej	AI, AIV	2 994 117	2 545 000

55.	SilesiaNet- budowa społeczeństwa informacyjnego- Projekt partnerski (PRSC)	AI, AII, AIII, AIV	7 842 149 (wkład Gminy Mikołów: 396 393)	5 463 792
56.	GIS- Budowa zintegrowanego systemu zarządzania gminami powiatu mikołowskiego- Projekt partnerski (PRSC)	AI, AII, AIII, AIV	9 044 705 (wkład Gminy Mikołów: 279 969)	7 687 999
57.	Sieć tras rowerowych na terenie powiatu mikołowskiego- Projekt partnerski (PRSC)	AI, AII, AIII, AIV	3 160 470	2 686 399
58.	Budowa wielofunkcyjnego boiska-lodowiska w Mikołowie	AI	2 083 000	1 693 895
59.	Likwidacja azbestowych elementów z budynków przy ul. Cmentarnej	AI	486 936	413 896
60.	Rewitalizacja zasobów Mikołowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej	AI, BI, BII, BIII	35 575 300	30 239 005
61.	Rozbudowa z dobudową Szpitala św. Józefa w Mikołowie	AI	20 000 000	17 000 000
62.	Utworzenie Salwatoriańskiego Centrum Integracji Osób Specjalnej Troski w Mikołowie	AI	10 905 187	9 269 408
Razem:			964 375 670	819 719 319
w tym sektor prywatny:			66 967 423	56 922 309

* Powyższa tabela przedstawia koszt szacunkowy inwestycji oraz założone maksymalne dofinansowanie 85 % całkowitych kosztów kwalifikowanych.

CZĘŚĆ VII. SYSTEM WDRAŻANIA.

Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów każdego dokumentu planistycznego jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania. W tabeli 18 określono jednostki/podmioty, które odgrywają najistotniejszą rolę we wdrażaniu Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 oraz relacje zachodzące między nimi.

W ramach Urzędu Miasta Mikołów i współpracy między jego wydziałami, powstał roboczy „zespół” zadaniowy ds. rewitalizacji. Brał on aktywny udział w opracowaniu założeń Programu Rewitalizacji i pełnił funkcję ciała doradczego dla Burmistrza Miasta Mikołowa w przedmiotowej kwestii.

Główną rolę w przygotowaniu odpowiednich wniosków aplikacyjnych odgrywają pracownicy Urzędu Miasta. Wydział Rozwoju Miasta jest odpowiedzialny za koordynowanie działań oraz za przygotowanie wniosków o dofinansowanie. Natomiast Wydział Inwestycji i Wydział Gospodarki Komunalnej oraz Zakład Gospodarki Lokalowej odpowiadają za stronę techniczną, przygotowując projekty i pełniąc nadzór nad realizacją zadań, w których jako beneficjent występuje Gmina Mikołów. Za prawidłowe przeprowadzenie procedury zamówień publicznych odpowiedzialne jest Biuro Zamówień Publicznych Urzędu Miasta Mikołów. Dotyczy to:

- przygotowania dokumentacji technicznej (nadzór nad pracami projektantów i innych zewnętrznych ekspertów)- Wydział Inwestycji/Wydział Gospodarki Komunalnej;
- przygotowanie wniosków, studiów wykonalności zgodnych z wytycznymi Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz wszystkich innych załączników niezbędnych do realizacji projektu- Wydział Rozwoju Miasta;
- współpracy z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu Miasta (pomoc tym jednostkom w przygotowaniu dokumentacji);
- współpracy z samorządem powiatowym i wojewódzkim;
- współpracy z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Zarząd Województwa Śląskiego) oraz Regionalnym Komitetem Monitorującym w zakresie wdrażanych projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- przygotowania wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej według obowiązujących procedur i zasad oraz złożenia ich w odpowiednim terminie;
- współpracy i przygotowania wniosków do dofinansowań pochodzących ze środków krajowych bądź innych zagranicznych nie pochodzących ze struktur Unii Europejskiej;
- przygotowania odpowiedniej dokumentacji niezbędnej w razie przeprowadzenia kontroli realizacji projektów przez instytucje uprawnione (m.in. Urzędy Kontroli Skarbowej, uprawnione organy Komisji Europejskiej);
- nadzoru nad właściwym wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Mikołowa (monitoring);
- przygotowania i przeprowadzenia przetargów- Biuro Zamówień Publicznych;
- zgodnej z wymogami funduszy strukturalnych, krajowych archiwizacji dokumentacji;

- zapewnienia właściwej promocji projektów, ze szczególnym uwzględnieniem faktu zaangażowania środków unijnych;
- przygotowania wniosków o płatność, właściwe rozliczenie inwestycji- Wydział Inwestycji;

Nadzór nad całością realizowanych projektów sprawuje Burmistrz Miasta, natomiast nadzór nad kwestiami finansowymi związanymi z realizacją projektów pełni Skarbnik Miasta, który kontrasygnuje wszystkie dokumenty finansowe. Ponadto w razie konieczności na potrzeby projektu powołany będzie roboczy „zespół” zadaniowy, którego działania będzie koordynował Burmistrz Miasta.

Do głównych zadań pracowników Wydziału Finansowych odpowiedzialnych za finanse należy m.in.

- opracowanie harmonogramów płatności;
- dbałość o zabezpieczenie wydzielonych subkont na potrzeby realizowanych zadań;
- właściwe opisywanie faktur;
- przygotowanie i/lub akceptacja wniosków o refundację poniesionych wydatków ze środków funduszy strukturalnych, budżetu państwa i innych źródeł zgodnie z określonymi przez dysponentów zasadami;
- dokonywanie płatności na rzecz wykonawców robót;
- dokonywanie płatności na rzecz innych jednostek zaangażowanych w realizację projektów;

Beneficjent końcowy realizujący projekt w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów korzystając ze środków pomocowych Unii Europejskiej, jak również ze środków krajowych i zagranicznych nie wywodzących się ze struktur Unii Europejskiej, odpowiedzialny jest za poprawność wydatkowania środków przeznaczonych na dany projekt.

W szczególności beneficjent końcowy jest odpowiedzialny za to, że wybór wykonawcy oraz procedura zawarcia z nim umowy nastąpi zgodnie z postanowieniami ustawy „Prawo zamówień publicznych”;

- zestawienie wydatków będzie dokładne i prawdziwe, a wyniki zostaną uzyskane z systemów księgowania;
- umowa w wykonawcą będzie zawierana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami wdrażania funduszy strukturalnych i krajowych;
- projekt będzie wdrażany zgodnie z zawartą umową o przyznanie dofinansowania;
- poczynione wydatki dotyczyć będą operacji faktycznie dokonanych;

1. System wdrażania, monitorowania i oceny programu rewitalizacji. (Tabela 18)

LP	Nazwa zadania	Wdrażanie	Monitorowanie	Ocena
1.	Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej Miasta Mikołów	Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o.	Wydział Gospodarki Komunalnej	Burmistrz Mikołowa
2.	Budowa hali sportowej i adaptacja budynku SP 3 z Oddziałami Integracyjnymi	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
3.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w mieście Mikołów - modernizacja kotłowni Grażyński	Zakład Gospodarki Lokalowej/ ZIM Sp. z o.o.	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
4.	Likwidacja azbestowych elementów budynków wielorodzinnych w Mikołowie	Dział Techniczny Zakładu Gospodarki Lokalowej	Zakład Gospodarki Lokalowej	Burmistrz Mikołowa
5.	Wymiana kotłów w budynkach użyteczności publicznej	Zakład Gospodarki Lokalowej/ ZIM Sp. z o.o.	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
6.	Remont zabytkowych kamienic przy ul. Rynek, J. Pawła II, Stawowej, Okrzei, Krakowskiej, Wyszyńskiego	Zakład Gospodarki Lokalowej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
7.	Wymiana stolarki okiennej w zasobach komunalnych ZGL	Dział Techniczny Zakładu Gospodarki Lokalowej	Zakład Gospodarki Lokalowej	Burmistrz Mikołowa
8.	Miejski Dom Kultury	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
9.	Rewitalizacji terenu dawnej jednostki wojskowej „Sośnia Góra”- w tym Rozbudowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Ekologicznej Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie.	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
10.	Rewitalizacja schronu bojowego Obszaru Warownego „Śląsk” – na cele edukacyjne i krajoznawcze	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
11.	Remont budynków na osiedlu Mickiewicza	Dział Techniczny Zakładu Gospodarki Lokalowej	Zakład Gospodarki Lokalowej	Burmistrz Mikołowa
12.	Budowa kompleksu sportowo – rekreac. przy ul. Zawilców w Mikołowie	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
13.	Rewitalizacja Zabytkowego Parku Planty Etap II- w tym Budowa Domku Parkowego;	Zakład Gospodarki Lokalowej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa

14.	Wzgórze Kamionka	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
15.	Dolina rzeki Jamny	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
16.	Ośrodek Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą	Zakład Gospodarki Lokalowej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
17.	Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Placu 750 – lecia	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
18.	Gronie – sygnalizacja świetlna	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
19.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Borowa Wieś	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
20.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Bujaków	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
21.	Modernizacja układów drogowych w centrum miasta	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
22.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gniotek	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
23.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Gronie	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
24.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Kamionka	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
25.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Mokre	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
26.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Paniowy	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
27.	Modernizacja układu drogowego dzielnicy Reta (w tym: Przebudowa ul.Waryńskiego- Połączenie Centrum Miasta Mikołów z dzielnicą Reta – przebudowa i budowa drogi gminnej Nr 380093S	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
28.	Modernizacja układu drogowego sołectwa Śmitowice	Wydział Gosp. Kom./Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa

29.	Budowa i przebudowa obiektów poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz ruchu pieszych	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
30.	Uzupełnienie zabudowy ulic	Wydział Gospodarki Komunalnej/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
31.	Udostępnienie terenu inwestycyjnego- „Śmitowice”	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
32.	Budynek społeczno-kulturalny- Bujaków	Dział Techniczny Zakładu Gospodarki Lokalowej	Zakład Gospodarki Lokalowej	Burmistrz Mikołowa
33.	Budynek społeczno-kulturalny- Borowa Wieś	Dział Techniczny Zakładu Gospodarki Lokalowej	Zakład Gospodarki Lokalowej	Burmistrz Mikołowa
34.	Rewitalizacja zielonej przestrzeni Miasta	Zakład Usług Komunalnych/ Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
35.	Zabytkowy Park Mokre	Wydział Inwestycji	Referat Ochrony Środowiska	Burmistrz Mikołowa
36.	Remont kolektorów głównych	Zakład Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o.	Wydział Gospodarki Komunalnej	Burmistrz Mikołowa
37.	Rekultywacja składowiska odpadów w Mikołowie	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
38.	Biblioteki przyszkolne	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
39.	Przyszkolne obiekty sportowe	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
40.	Zabezpieczenie architektury sakralnej(m. in. Kościoły drewniane)	BOK.2	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
41.	Szlak architektury sakralnej	BOK.2	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
42.	Basen odkryty	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
43.	Dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów	Zarząd Szkół i Przedszkoli Mikołowskich	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
44.	Wsparcie działalności CIS	Centrum Integracji Społecznej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
45.	Projekty kapitał ludzki	Centrum Integracji Społecznej/ Zarząd Szkół i Przedszkoli Mikołowskich	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa

46.	Rewitalizacja terenu Centrum na potrzeby strefy aktywności gospodarczej (ul. Waryńskiego, Krawczyka, Kolejowa) wraz z układem drogowym	Wydział Inwestycji/Wydział Gosp. Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
47.	Rewitalizacja terenu przemysłowego na cele społeczne i kulturalne „Centrum Usług Komunalnych” wraz z układem drogowym	Wydział Inwestycji/Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
48.	Rewitalizacja terenu przemysłowego, w tym Centrum na potrzeby działalności gospodarczej wraz z układem drogowym	Wydział Inwestycji/Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
49.	Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Żwirki i Wigury na cele gospodarcze, społeczne i mieszkaniowe wraz z układem drogowym	Wydział Inwestycji/Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
50.	Rewitalizacja terenu przemysłowego w rejonie ul. Rajcy wraz z modernizacją układu drogowego wraz z układem drogowym	Wydział Inwestycji/Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
51.	Rewitalizacja terenu Stargańca	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
52.	Rewitalizacja terenu zalewiska przy ul. Piaskowej	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
53.	Rewitalizacja Centrum- remont budynku Policji	Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
54.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego w Mieście Mikołów - ograniczenie niskiej emisji z obiektów użyteczności publicznej	Zarząd Szkół i Przedszkoli Mikołowskich/ Wydział Inwestycji	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
55.	SilesiaNet- budowa społeczeństwa informacyjnego- Projekt partnerski (PRSC)	Projekt partnerski(PRSC), Referat Rozwoju Systemów Informatycznych	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
56.	GIS- Budowa zintegrowanego systemu zarządzania- Projekt partnerski (PRSC)	Projekt partnerski(PRSC), Referat Rozwoju Syst. Inf.	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
57.	Sieć tras rowerowych na terenie powiatu mikołowskiego- Projekt partnerski (PRSC)	Projekt partnerski(PRSC), Wydział Gospodarki Komunalnej	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa
58.	Budowa wielofunkcyjnego boiska- lodowiska w Mikołowie	Wydział Inwestycji/MOSIR	Wydział Rozwoju Miasta	Burmistrz Mikołowa

59.	Likwidacja azbestowych elementów z budynków przy ul. Cmentarnej	Inwestor	Inwestor	Inwestor
60.	Rewitalizacja zasobów Mikołowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej	Inwestor	Inwestor	Inwestor
61.	Rozbudowa z dobudową Szpitala św. Józefa w Mikołowie	Inwestor	Inwestor	Inwestor
62.	Utworzenie Salvatoriańskiego Centrum Integracji Osób Specjalnej Troski w Mikołowie	Inwestor	Inwestor	Inwestor

CZĘŚĆ VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNKACJI SPOŁECZNEJ.

1. System monitorowania programu rewitalizacji.

W celu sprawnego i efektywnego przeprowadzenia rewitalizacji terenów miejskich w Mikołowie, realizator projektu monitoruje zarówno wydatki, jak i efekty rzeczowe realizowanych

przedsięwzięć inwestycyjnych. Ponadto na wniosek koordynatora Programu – Urzędu Miasta Mikołowa informuje o sposobie realizacji Programu, zaawansowaniu robót lub działań, osiągniętych wskaźników rezultatu i produktu oraz efektów. Monitorowanie niniejszego Programu polega na zbieraniu, raportowaniu i interpretowaniu danych opisujących postęp i efekty realizowanego zadania. Działania ujęte oraz zastosowane narzędzia w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Mikołów są poddawane wnikliwej analizie, której podsumowaniem jest sporządzenie sprawozdania określającego dotychczasowe efekty wdrażanego Programu. Sprawozdanie to jest przedstawiane Radzie Miasta Mikołów.

2. System okresowej aktualizacji.

Aktualizacja Programu Rewitalizacji jest ważnym wymogiem przyczyniającym się bezpośrednio do sprawnego realizowania założeń Programu, umożliwia, bowiem stwierdzenie, czy proces rewitalizacji jest realizowany prawidłowo, a założenia programu nadal są aktualne.

Uaktualnienie Programu powinno polegać m.in. na: analizowaniu danych o sytuacji gospodarczej i społecznej obszarów rewitalizowanych Gminy w sposób cykliczny, stałej kontroli i ocenie stanu środowiska przyrodniczego i jej sąsiedztwa, bieżącej kontroli stopnia realizacji Programu, analizie skuteczności zastosowanych w Programie Rewitalizacji narzędzi i informacji o efektach podejmowanych działań.

Obligatoryjnie raz do roku w czasie obowiązywania Programu oraz w sytuacjach nadzwyczajnych wymagających szybkiej reakcji Urzędu Miasta na zaistniałą sytuację społeczno-ekonomiczno-prawną, przewiduje się zaktualizowanie programu, dostosowując niniejszy dokument do bieżącej sytuacji na obszarach rewitalizowanych oraz zmieniających się wymogów prawa. Zapisy Programu Rewitalizacji są modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia tj. uchwałą Rady Miasta Mikołowa. Aktualizacja będzie przeprowadzana we współpracy z lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi, zainteresowanymi procesami rewitalizacji.

3. Sposoby oceny, ewaluacja programu rewitalizacji.

Ocena programu rewitalizacji powinna służyć jak najlepszemu dopasowaniu realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków. Na jej podstawie można stwierdzić o celowości, trafności i wartości dodanej planowanej, przeprowadzanej lub zakończonej interwencji. Dla oceny programu, którego częścią są projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej przeprowadza się następujące typy ocen:

- ocena *ex-ante* - przed realizacją programu – ocena taka została już przeprowadzona przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Mikołowa. Można uznać, że była nią diagnoza sytuacji w mieście i zidentyfikowanie kwestii problemowych, wymagających rozwiązania w ramach programu rewitalizacji;
- ocena *mid-term* – w połowie okresu realizacji – przeprowadza się dokonanie takiej oceny z uwzględnieniem konsultacji społecznych i działań ankietowych wśród beneficjentów;

- ocena *ex-post* – na zakończenie programu – pozwala ona określić długotrwałe efekty wdrożenia programu, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy;
- ocena *on-going* – bieżąca – podlegają jej poszczególne projekty w trakcie ich realizacji;

Ewaluacja powinna kończyć się raportem o stopniu zaawansowania celów Programu. Kontrola końcowa efektywności realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 zostanie przeprowadzona pod koniec obowiązywania niniejszego programu, nie później jednak niż do II kwartału 2015 roku.

Aktualizacja Programu Rewitalizacji jest ważnym wymogiem przyczyniającym się bezpośrednio do sprawnego realizowania założeń Programu. Umożliwia bowiem stwierdzenie, czy proces rewitalizacji jest realizowany prawidłowo, a założenia programu są nadal aktualne.

Uaktualnienie Programu polega m.in. na: analizowaniu danych o sytuacji gospodarczej i społecznej obszarów rewitalizowanych Gminy w sposób cykliczny, stałej kontroli i ocenie stanu środowiska przyrodniczego i jej sąsiedztwa, bieżącej kontroli stopnia realizacji Programu i informacji o efektach podejmowanych działań.

Cyklicznie raz do roku powinna zostać dokonana analiza skuteczności zastosowanych w Programie Rewitalizacji narzędzi. Ewaluacja powinna kończyć się sprawozdaniem o stopniu zaawansowania celów Programu. Ponadto w czasie trwania Programu możliwe jest zaktualizowanie programu- dostosowujące niniejszy dokument do bieżącej sytuacji na obszarach rewitalizowanych oraz zmieniających się wymogów prawa. Zapisy Programu Rewitalizacji mogą być modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia tj. uchwałą Rady Miasta Mikołowa.

Kontrola końcowa efektywności realizacji Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015 zostanie przeprowadzona pod koniec obowiązywania niniejszego programu. Podstawowym kryterium oceny efektywności Programu Rewitalizacji będzie stopień realizacji założonych celów ekonomicznych, społeczno – gospodarczych. Wynikiem wnikliwej kontroli końcowej powinien być raport, zawierający ocenę pod kątem realizacji zamierzonych celów oraz poszczególnych zadań, połączony z rachunkiem ekonomicznym, który porówna poniesione nakłady na rozwój, promocję, restrukturyzację obszarów rewitalizowanych z końcowymi wynikami ekonomicznymi i nieekonomicznymi. Wnioski zawarte w raporcie posłużą także do ustalenia warunków wyjściowych do opracowania Programu Rewitalizacji na lata następne.

4. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Powodzenie działań realizowanych w ramach programu rewitalizacji wymaga współpracy wielu podmiotów, nie tylko z sektora publicznego. Urząd Miasta Mikołowa dąży do jak największego zaangażowania w działania rewitalizacyjne organizacji pozarządowych oraz podmiotów prywatnych poprzez różnego rodzaju porozumienia i umowy przewidziane przepisami prawa.

5. Program rewitalizacji a komunikacja społeczna.

Głównym celem komunikacji społecznej jest stymulowanie partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji oraz jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach, odpowiedzialności i finansowaniu.

Program rewitalizacji zakłada udział w jego realizacji różnego rodzaju partnerów, jakimi są między innymi:

- ogół mieszkańców miasta;
- mieszkańcy rewitalizowanych terenów (mieszkańcy rewaloryzowanych budynków, wspólnoty mieszkaniowe, właściciele nieruchomości);
- rady sołeckie i rady dzielnic;
- przedsiębiorcy;
- organizacje społeczno – gospodarcze;
- spółdzielnie mieszkaniowe;
- Starostwo Powiatowe;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowa Komenda Policji;
- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. K. Boromeusza- Dom Generalny w Mikołowie;
- Księża Salwatorianie;

Planuje się również prowadzenie stałej komunikacji pomiędzy wszystkimi podmiotami procesu rewitalizacji poprzez prasę, internet, spotkania i konferencje itp.

6. Public Relations programu rewitalizacji.

Promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołowa prowadzi Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Mikołów. Głównym celem tych działań jest:

- dostarczenie informacji wnioskodawcom, beneficjentom oraz opinii publicznej na temat możliwości jakie dają fundusze strukturalne¹⁸, fundusze krajowe lub inne fundusze zagraniczne nie wywodzące się ze struktur unijnych;
- pokazanie roli i wsparcia oferowanego przez fundusze krajowe i zagraniczne;
- promowanie celów wspieranych przez fundusze;

W ramach promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Mikołów, wykorzystywane są następujące sposoby informowania o roli środków pochodzących z Unii Europejskiej, dotacji krajowych i innych zagranicznych:

- portal internetowy Urzędu Miasta – gdzie znajdują się informacje o wkładzie Unii Europejskiej, funduszy krajowych itp. w realizowane przedsięwzięcie i tekst programu rewitalizacji. Informacja taka znajduje się na stronie głównej;

¹⁸ Dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych uregulowane są w Rozporządzeniu Komisji Europejskiej nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 r.

- plakaty, tablice informacyjne w Urzędzie Miasta oraz w miejscach publicznych – zawierające informacje o realizowanych projektach i wkładzie UE oraz środków krajowych;
- biuletyny i foldery o wykonywaniu konkretnych zadań;
- informacje zamieszczane w lokalnej prasie;
- spotkania z potencjalnymi partnerami społeczno – gospodarczymi;

SPIS TABEL:

Tabela 1. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w latach 2002-2009 w Mikołowie.

Tabela 2. Ludność wg płci w Mikołowie w latach 2007-2009.

Tabela 3. Ruch naturalny w Mikołowie w latach 2006-2008.

Tabela 4. Ruch migracyjny w Mikołowie w latach 2006-2008.

Tabela 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Tabela 6. Powody przyznania pomocy w latach 2007-2009 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie.

Tabela 7. Bezrobotni z podziałem na poziom wykształcenia w latach 2007-2009 na terenie gminy Mikołów

Tabela 8. Bezrobotni pozostający bez pracy ponad 1 miesiąc w latach 2007-2009 na terenie gminy Mikołów.

Tabela 9. Stopa bezrobocia w latach 2007-2009.

Tabela 10. Liczba, kategorie przestępstw i zatrzymani sprawcy na terenie Gminy Mikołów w latach 2007-2009.

Tabela 11. Liczba wykroczeń i zatrzymanych sprawców na terenie Gminy Mikołów w latach 2007-2009.

Tabela 12. Podniesienie atrakcyjności gospodarczej miasta poprzez rewitalizację i rozbudowę infrastruktury technicznej w latach 2007-2013.

Tabela 13. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej, kulturowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym w latach 2007-2013.

Tabela 14. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Mikołowa w latach 2007-2013.

Tabela 15. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta w latach 2007-2013.

Tabela 16. Podział zadań według etapu/czasu realizacji, rezultatu i źródeł finansowania.

Tabela 17. Koszt finansowania inwestycji planowanych w ramach LPR Miasta Mikołów.

Tabela 18. System wdrażania, monitorowania i oceny programu rewitalizacji.

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Struktura zasobów mieszkaniowych w Mikołowie w roku 2008.

Wykres 2. Ludność wg płci w Mikołowie w latach 2007-2009.

Wykres 3. Struktura ludność wg wieku w Mikołowie w latach 2006-2008.

PLAN:

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Mikołów na lata 2010-2015.

